

ናዋት ነፃነት

ናዋት ነፃነት ማክሰኞ ጥር 08 ቀን 2004 ዓ.ም.

ጥ.26:00

2ኛ ዓመት ቀጽ.2 ቁ.25

የኢትዮጵያ ሕዝብ የሱዳን ሥልጣን ባለቤት እንዲሆን እንታገል!

በፓርቲያችን የፕሮፓጋንዳ ፍረጃ ሲፈፀም 6 ጠንካራ ፓርቲ እንዳለን የሚጠቁም ነው!

አቶ ወንድወሰን ፀጋዬ

የህዝብ ኡኡታና የሊዝ አዋጅ

ከሰኞ እስከ ሰኞ በሀገሪቱ የተካሄዱ ተቃውሞዎች?

ባለፈው ማክሰኞ ጥር 1 ቀን 2004 ዓ.ም በአዲስ ከተማ ውስጥ 800 ሕገ ወጥ ቤቶች አሉ ተብሎ እንዲፈረሱ ለማድረግ ሲሞከር በተፈጠረ ረብሻ አንድ የወረዳው አመራር ሲሞኑ ሦስት ሰዎች ቆሰለው ሆስፒታል መግባታቸውን የፍጥነት ነጻነት የዜና ምንጮች ገለጹ። እንደ ዜና ምንጮቻችን አገላለጽ "በዕለቱ በወረዳው የአካላትና ጥቃቅን እና በትራንስፖርት መገናኛ ቤቱ ጋራ በሆኑት በአቶ ይህ ደሴ የሚመራ አፍራሽ ግብረ ኃይል በበርካታ ተጣቂዎች ታጅቦ በከተማው ውስጥ ሕገ ወጥ ቤቶች ናቸው የተባሉ 800 ቤቶችን ለማፍረስ ሲሞከር ቤቶቹ ከሚፈረሱበት አንዱ ከታጣቂዎች ላይ መግባታቸውን ለማረጋገጥ ተኩስ በተፈጠረው ረብሻ የቡድኑ መሪ የነበሩት አቶ

ይህ ደሴ ሲገደሉ የአፍራሽ ግብረ ኃይል አባል ሆነው ከመጡት ውስጥ አቶ ገበየሁ ደመላሽ፣ አቶ እንደራሰን ፖሊስ ይልማ የተባሉ ግለሰቦች በጥይት ተመተው ሆስፒታል መግባታቸውን ገልፀዋል። በዚህ ምክንያትም የከተማው ኗሪዎች የቤቶች ማፍረስ ሂደቱ እንዲቆም ተቃውሞ አቅርበዋል። ወደ ህትመት እስከገባንበት ሰዓት ድረስ ከተማው በከፍተኛ ጥበቃ ላይ የሚገኝ ሲሆን የወረዳው አመራር በተደጋጋሚ በሰብሰባ ላይ የሚገኝ ሲሆን የከተማው ሕዝብ ደግሞ ቤቶቹ እንዳይፈረሱበት በንቃት በመጠበቅ ላይ እንደሚገኝ የመረጃ ምንጮቻችን ገልፀዋል። የወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት በጉዳዩ ላይ . . .

ሌሎችን በገጽ 3 ይመልከቱ

በአወሊያ ኮሌጅ ትምህርት ተቋርጧል

በዓለም አቀፍ አስላማዊ ድርጅት ይተዳደር የነበረው የአወሊያ ትምህርት ቤት ከጥር 1 ቀን 2004 ዓ.ም ጀምሮ ለተወሰኑ ቀናት ትምህርት ተቋርጦ እንደነበር ይታወቃል። ተማሪዎችም "ጥያቄዎቻችን እስካልተመለሰ ድረስ ከግቢ እንወጣም፣ የተባረሩ የግቢው ሰራተኞችም ካልተመለሱ ትምህርት እንጀምርም" የሚል ሌሎች ጥያቄዎችን ለኢትዮጵያ አስልምና ጉዳዮች ጠቅላይ ምክር ቤት አቅርበው ምላሽ እንዳላገኙ፣ መንግስትም ለጥያቄያችን . . .

10

ወሎ ዩኒቨርሲቲ ጠፋ የተባለው ተማሪ ልብሱ በደም ተበክሎ ተገኘ

በደሴ ከተማ በሚገኘው ወሎ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች በአደንጋጭ ስጋት ውስጥ እንደሚገኙ የዜና ምንጮቻችን ገለጹ። እንደዚህ ምንጮቻችን ገለጻ። «በዩኒቨርሲቲ ውስጥ ከሚሞቱ ተማሪዎች ውስጥ ከአንድ ሳምንት ጀምሮ የተወሰኑ ተማሪዎች ባልታወቀ ሁኔታ ተሰወሩ ተብሎ ሲነገር ከረመ። ጠፋ ከተባለው ውስጥ አንዱ ከምስራቅ ጎጃም ዳንግላ ወረዳ ሊሳ ቀበሌ የመጣው ተማሪ ሀብታሙ መለሰ አንዱ ነው። የዩኒቨርሲቲውም መጥፋቱን ለማሳወቅ ፎቶ ግራፉን በማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ ለጥፎት ነበር። ባለፈው ቅዳሜ ጠፋ የተባለው ተማሪ ጠፋ በተባለበት ዕለት የለበሰው ልብሱ በደም ተበክሎ ተገኘ። በዚህም የተነሳ ተማሪዎች ተረብሸው በመሰብሰብ ዩኒቨርሲቲው ማብራሪያ እንዲሰጣቸው ጠየቁ። ምንም መልስ ባለማግኘታቸው የዙን ሀላፊዎች በሰልፍ ለመጠየቅ ግቢውን ለቀው ሲወጡ አድማ በታኝ ፊደራል ፖሊስ ደብድቦ ወደ ግቢ መለሳቸው። በአሁኑ ግዜ ወደ ዩኒቨርሲቲው የሚወጣም ሆነ የሚገባ ተማሪ የለም። ተማሪዎች በከፍተኛ ጭንቀት ውስጥ ይገኛሉ። በማለት ገልፀዋል። ወደ ህትመት እስከገባንት ሰዓት ድረስ የአካባቢው ፖሊስ ሀሳብ እንዲሰጥበት ያደረግነው ሙከራ ለሁሉም አልተሳካም።

አንድነት በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን ላይ ሕጋዊ አርምጃ ለመውሰድ አየተወያየ መሆኑን ገለፀ

አንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት/ ከሕዳር 16-18 ቀን 2004 ዓ.ም የኢትዮጵያ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ድርጅት "አኩላላት" የሚል ዘጋቢ ፊልም በቴሌቪዥን ማሰራጨቱ ይታወቃል። በዚህም ፊልም ላይ የአንድነት አመራሮች ስምና ምስል አብሮ የቀረበ ሲሆን ይህንንም አስመልክቶ ቴሌቪዥን ድርጅቱ የፓርቲውን ስም አጥፍቷልና በተለያዩ ሰዓት የአየር ጊዜ ሰጥቶ ፓርቲው በተሰራው ፕሮግራም ላይ ያለውን አቋም ለሕዝብ እንዲገልፅ እንዲፈቀድለት ለኢትዮጵያ ብርድካስት ባለሥልጣን ደብዳቤ መጻፉ ይታወቃል።

10

የህዝብ አካላትና የሊዝ አዋጁ ባሳለፍነው ሳምንት መነጋገሪያ ሆኖ የሰነበተው በቅርቡ የፀደቀው የሊዝ አዋጅ ነው። አዋጁ በህዝብ ላይ ከፍተኛ ቁጣን ቀስቅሷል። በተለይ በአዲስ አበባ ከተማ የአዋጁን መንፈስ ለህዝብ ለማስጨበጥ በሚል ልዩ ልዩ ስብሰባዎች ተከናውነዋል። እነዚህ ስብሰባዎች ዝግጅት ክፍሉ እንደሚከተለው አጠናቅረናቸዋል።

የሊዝ አዋጁን በተመለከተ ለክልሎች

የተለለፈ መመሪያ የለም ተባለ

- ♦ አዋጁ ከመፅደቁ በፊት ውይይት መካሄድ ነበረበት -ተሳታፊዎች
- ♦ በተለያዩ ቦታ እያወያያችሁ ያላችሁት የኢህአዴግ አባላትን እንጂ ሁሉንም ህዝብ አላከተተም ለምን? -ከተሳታፊዎች
- ♦ አዋጁ የፀደቀው የሀገሪቱን ህግ ተከትሎና ውይይት ተደርጎበት ነው- ሚኒስትር አቶ መኮሪያ ኃይሌ

የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ከመንግስት ኮሚሽኔሽን ጉዳዮች ጋር በመተባበር ጥር 4 ቀን 2004 ዓ.ም በራስ ሆኔል በአዲሱ የከተማ ቦታ ሊዝ አዋጅ ላይ በአዲስ አበባ ከሚገኙ ከተላያዩ የመንግስት ኮሚሽኔሽን ጉዳዮች ኃላፊዎች እና ከመገናኛ ብዙኃን ጋዜጠኞች ጋር ውይይት ተካሂዷል። ውይይቱም ቀኑን ሙሉ የተካሄደ ሲሆን ከተሳታፊዎች በርካታ ጥያቄዎች ተነስተው ከሚኒስትሩ ከአቶ መኮሪያ ኃይሌ ምላሽ ተሰጥቶባቸዋል።

በሊዝ አዋጅ 721/2004 ዙሪያ የሚኒስቴሩ የመሬት ልማትና አስተዳደር ቢሮ ኃላፊ አቶ አስራኤል ተስፋዬ ማብራሪያ ሰጥተዋል። በማብራሪያውም መሬት የመንግስት ብቸኛ ሀብት እንደሆነ ጠቅሰው በዚህም መሰረት የከተማ መሬት በሽልማት መልኩ በዕጣ፣ በምደባና በጨረታ ለተጠቃሚው እንደሚሰጥ ጠቁመዋል።

መሬት በሽልማት መልኩ የሚሰጠው አንድ ሰው ለሀገሩ በሚያበረክተው ከፍተኛ አስተዋፅኦ ሲሆን ይህም በከተማው ካቢኔና መንግስት ታምናበት ውሳኔ ሲሰጥ ነው ብለዋል። በዕጣ የሚሰጠው መሬት ግን ለማንበራት ሲሆን ይህም የሚሆነው በተመዘገቡበት ቅደም ተከተል መሆን እንዳለበት አስቀምጠዋል። በምደባ የሚሰጠው መሬት ደግሞ ሀገራዊ ፋይዳ ላላቸው ትላልቅ ፕሮጀክቶች እንደሆነና ይህንንም የሚፈቅዱት በክልሎች የክልል ካቢኔዎች በአዲስ አበባና ድሬዳዋ የከተማ መስተዳደር ካቢኔዎች ይሆናሉ ብለዋል አቶ አስራኤል። ሌላው የመሬት አሰጣጥ በጨረታ ሲሆን ይህም ወቅቱን ያገናዘበ፣ በግልፅና ተጠያቂነት ባለበት ሁኔታ እንደሚከናወን ተናግረዋል።

በተለይ ከግንባታ ጋር በተያያዘ አንድ ሰው የከተማ ቦታ ወስዶ በ18 ወራት (አንድ ዓመት ከ6 ወር) ውስጥ ካላጠናቀቀና ግንባታው ከሚፈጅው 5% በታች የተከናወነ ከሆነ በተሰጠው የጊዜ ገደብ ሳይጠናቅቅ በመቅረቱ ለሊዝ የክፍለውና ያስያዘው ገንዘብ፣ ለግንባታው ያወጣው ወጪ፣ ጥቅም ላይ የዋለው ገንዘብ በባንክ ቢቀመጥ የሚያስገኘው ወለድና መሬቱ በመንግስት ሰፊረስ ከሚገኘው ሽያጭ 5% ገንዘብ ተጨምሮ መሬቱን ወስዶ ለነበረው ለሚወረስበት አካል ካላ ይከፈላል። መሬቱም በመንግስት ይወረስበታል ሲሉ አስረድተዋል። ነገር ግን የመሬቱ ባለ ይዞታ ከ5% በላይ ግንባታ ያከናወነ ከሆነ ባለቤቱ ለሌላ ወገን አስተላልፎ የመጠቀም ሙሉ መብት አለው፤ በዚህም ባለይዞታው በሚያገኘው ጥቅም ክፍልፋይ መንግስት መግባት አይችልም ሲሉ አስረድተዋል።

አያይዘውም መሬትን በኪራይ የምንጠቀም ሲሆን ግብር የምንከፍለው ለቤት ወይም መሬቱ ላይ ላለው ንብረት ነው ብለዋል። በአሁን ወቅት በኢትዮጵያ 970 ከተሞች እንዳሉና በሊዝ የሚተዳደሩት ግን 150 ከተሞች እንደሚገኙም ተጠቁሟል። አዋጁም የወጣው የከተማን ቦታ በአግባቡ ለማሰማትና ለመጠቀም፣ ከዚህ በፊት የወጡ አዋጆች የህግ ክፍተት ስላለባቸው የሀገሪቱን ልማት ለማፋጠን ሲሉ አብራርተዋል።

በመጨረሻም ከተሳታፊዎች በርካታ ጥያቄዎች የተነሱ ሲሆኑ ከተነሱትም መካከል ረቂቅ አዋጁ ከመፅደቁ በፊት ለምን ሰፊ ውይይት አልተደረገም? ምክንያቱም በአብዛኛው የኢትዮጵያ ህዝብ ደሃ ቢሆንም ያለውና የሚያወርሰው ሀብት መሬት ነውና? አዋጁ የወጣበት ዋና ዓላማ ምንድን ነው? መንግስት ገንዘብ ለመሰብሰብ አስቦ ነው ወይ? የሊዝ አዋጁን መውጣት ተከትሎ የክልል ከተሞች መስተዳደር ከዚህ በፊት ከመሬት ጋር ያለን ጉዳይ ማየት አቅመናል በማለትና ከፌዴራል የተላለፈ መመሪያ እንዳለ እየገለፁ እንደሆነ አዋጁ ግን ከዚህ በፊት የነበረና በእንጥልጥል ያለ ጉዳይ 3 ወራት ውስጥ መጠናቀቅ እንዳለበት ተቀምጦ ለሌላ መመሪያ ለምን አስተላለፋችሁ? እናገባ የምታወሩትና እታች ያሉ የከተማ መስተዳደርና ክፍለ ከተሞች ላይ

ይሉ አካላት የሚያደርጉትና የሚናገሩት አይገኝም፤ ህዝቡም በውጥረት ላይ ነውና ምን አስባችኋል? አዋጁ የፍ/ቤቶችን ሥልጣን እየጠቀና እየተጋፋ ለከተማ መስተዳደር እየሰጠ አይደለም ወይ? የከተማ መስተዳደር የክፍለ ከተማና የወረዳ ባለሥልጣናት በዚህ የሊዝ አዋጅ ጉዳይ ለማወቅ በደብዳቤ የኢህአዴግ አባላትንና ደጋፊዎችን ጠርተዋል። ይህ ህዝብን የሚወክል ያሳተፈ ነው ወይ? ነዋሪው ህዝብ የበለጠ ቅሬታ እንዲሰማው እየተደረገ አይደለም ወይ? ለምን ሁሉም ነዋሪ በየሰበት በማስታወቂያ አልተጠራም? ለምን ሰው ተመርጦ በደብዳቤ ሆኖ አዋጁ የበለጠ ለመሰናበር አይከፍትም ወይ? የሚሉ ይገኙበታል።

ሚኒስትሩ አቶ መኮሪያ ኃይሌም “ረቂቅ አዋጁ ከመፅደቁ በፊት ህጉን ተከትሎ ሰፊ ውይይት ተካሂዶበታል። አዋጁም አብዛኛውን ህዝብ ተጠቃሚ የሚያደርግ ነው። መንግስት ሰፊ ልማት እያከናወነ ስለሆነ እዎ ገንዘብ ያስፈልገዋል ሰፊ ልማት እያከናወነ ስለሆነ ገንዘቡ ለልማት ቢውል ምን ጉዳት አለው? ብለዋል። የሊዝ አዋጁን ተከትሎ ለክልሎች የተላለፈ ምንም ዓይነት መመሪያ የለም። ከዚህ በፊት ተጀምረው ያሉ የመሬት ጉዳዮች በ3 ወራት ውስጥ ሰርተው እንዲያጠናቅቁ በአዋጁ ላይ ስለተቀመጠ ያን ተከትለው የከተማ አስተዳደሮች መሬቱም አለባቸው እንጂ ስራ ማቆምና ባለጉዳይን መመለስ የለባቸውም። ምክንያቱም ከአዋጁ መመሪያና ደንብ ገና ስላልወጣ፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ ስላልተገለፀ የተሰጣቸው መመሪያ የለም። የከተማ መስተዳደሮችና ኮሚሽኔሽን ጉዳይ ኃላፊዎች ላይ ያለውን የመረጃ ክፍተት ተገንዝበን ይህን ለመሙላትና ለማስረዳት እየተንቀሳቀሰን ስለሆነ ወደፊትም ውይይት እንዳደርግበታለን። አዋጁ ከዚህ በፊት በመሬት ዙሪያ ይፈፀሙ የነበሩ የሙስና ተግባራትን ይቀንሳል እንጂ በር አይከፍትም ብለዋል።

መሬት ነክ ላይ የሚፈራ ንብረት ካሳን በሚመለከት ማንኛውም ቅሬታ ያለው ሰው በይግባኝ ፍ/ቤት መሄድ እንደሚችልና በመሬት ጉዳይ ግን በፊትም ቢሆን ፍ/ቤት የማየት ስልጣን ስላልተሰጠው አዋጁ የፍ/ቤቶች ስራም ሆነ ሥልጣን አይጋፋም ብለዋል። ሌላው በዚህ በአዲሱ የመሬት ሊዝ አዋጅ በከተሞች የሚደረገውና እየተደረገ ያለው ውይይት የኢህአዴግ አባላትንና ደጋፊዎችን በደብዳቤ በመጥራት ነው የተባለው እውነት ከሆነ ትልቅ ስህተት ነው፤ ይህንንም እናጣራለን። መሆን ያለበት

ማንኛውም የከተማው ነዋሪ እንዲሳተፍ እንጂ በደብዳቤ አድርጎና አወያዩ የሚል የተላለፈ መመሪያ የለም፤ መሆንም የለበትም በማለት ምላሽ ሰጥተዋል። ሌላው በከተማ መሬት ሊዝ አዋጁ ዙሪያ መረጃ የሚፈልግ ካለ መልስ ለመስጠት ቢረከቱ ከፍት እንደሆነ እና አሳቸው ሆኑ ሌሎች የመ/ቤታቸው አመራሮች ፈታደኛ መሆናቸውን ገልፀዋል።

የመንግስት ኮሚሽኔሽን ጉዳዮች ጽ/ቤት የኢንፎርሜሽን አገልግሎት ዳይሬክተር ወ/ሮ ኃይማኖት ዘለቀ በበኩላቸው የመገናኛ ብዙኃን ጋዜጠኞች በዚህ ዙሪያ ትክክለኛውን ሚዛናዊ መረጃ በማቅረብ የበኩላቸውን እንዲወጡ በማሳሰብ ውይይቱ ተጠናቋል።

የሊዝ አዋጅ ህዝባዊ ተቃውሞ ገጠመው - አሁንስ በዛብን ነዋሪዎች በቅርቡ በጥድፈያ የፀደቀው የሊዝ አዋጅ ህዝባዊ ተቃውሞ እንደቀረበት ተገለፀ። ይህ የተገለፀው በአዲስ አበባ ከተማ የተለያዩ ወረዳዎች መንግስት ህዝብን ባወያየበት ወቅት ነው። መንግስት በበኩሉ “ህዝቡ የአዋጁ የግንዛቤ ችግር አለ። አዋጁ ህገወጥ የመሬት ሽያጭን ሙሉን ለመቆጣጠር ለልማት አመቺ መፍትሔ ነው” ይላል። የፍኖተ ነፃነት ሪፖርተሮች በተለያዩ ወረዳዎች በመዘዋወር የሰብሰቡትን ታዳሚዎች በማነጋገር በተገኘው መረጃ “አዋጁ የዜግነት ክብርን የሚገፍ ንብረት የማፍራት ህገ መንግስታዊ መብትን የሚጥስ አዋጅ ስለሆነ ተቀባይነት የለውም። አዋጁ እንዲሻር እስከመጨረሻው ድረስ እንታላለን” በማለት በምሬትና በቁጣ ይገልጹታል።

በቁርቆስ ክፍለ ከተማ ወረዳ ዘጠኝ የሚገኙ ስማቸው እንዳይጠቀስ ያልፈለጉ አንድ ተሰብሳቢ ከሰብሰባው በኋላ አነጋግረናቸው በሰጡን አስተያየት “አዋጁ ከአወጣጡ ጀምሮ ችግር ያለበት ነው። አንድ አዋጅ ሲወጣ ከ48 ሰዓት በፊት ለህዝብ ተወካዮች መድረስ አለበት። ህዝብ ተወካዩ አዋጁን ተመልክቶ ከህዝብ አስተያየት ሰብሰቦ ባለሆኖ አማካክ ወደ ም/ቤቱ ስብሰባ ይሄዳል። በረቂቅ አዋጁ ላይ አስተያየት ሰጥቶበት በቂ ውይይት ካደረገበት በኋላ ለዝርዝር አይታ ለሚመለከተው ቋሚ ኮሚቴ የመረጠ። ቋሚ ኮሚቴው በረቂቅ አዋጁ ላይ ህዝብ እንዲወያይበት በመገናኛ ብዙኃን ጥሪ ያደርጋል። ባለሆኖዎችን ይግባዛል። ያወያያል። የተሰጡ የህዝብ አስተያየቶችን

የባለሞያ ምክሮችን አጠናቅቆ ረቂቅ አዋጁን አዳብርና አሻሽሎ ለህዝብ ተወካዮች ስብሰባ ያቀርባል። ህዝብ ተወካዮች ም/ቤት መደበኛ ስብሰባ ተሻሽሎና ደብሮ የቀረበለትን አዋጅ በቂ ውይይት ካደረገበት በኋላ ያፀድቀዋል። ወይም አዋጁ አገርን ህዝብን ይጉዳል ብሎ ካሰበበት ወይን ሊያደርገው ይችላል። መደበኛው የአዋጅ አወጣጥ ሊካሄድ ይህ ነው። አንዳንድ ጊዜ የሚሰጡ አዋጆች ለቋሚ ኮሚቴ ሳይመራ በአስቸኳይ ሊፀድቁ የሚችሉበት ሁኔታ አለ። ይህ አዋጅ በጥድፈያ የሚባልበት ምክንያት የለውም። የዜጎችን ህልውና የሚጎዳ ነው። የዚህን የሊዝ አዋጅ አፀዳደቅ የተመለከትን እንደሆነ የም/ቤቱ የ2004 ዓ.ም የሥራ ዘመን የተከፈተው ሰኞ ዕለት ነው። ም/ቤቱ ከሰዓት ከተከፈተ በኋላ ምሽት 12 ሰዓት አፈጻጸሙ ገፈዘዳንት የህዝብ ተወካዮች አባላትን ራት ግብግብ አደረጉላቸው። በዚህ ወቅት ከምሽት 12 ሰዓት የዚህ የሊዝ ረቂቅ አዋጅ ለህዝብ ተወካዮች ም/ቤት አባላት እንደታደለ መረጃ አለኝ። በመንግስቱ ጥዋት ሦስት ሰዓት ላይ ም/ቤቱ ተሰብስቦ አዋጁን አፀደቀ ተብሎ ተነገረን። ረቂቅ አዋጁ በፓርላማ አባላቱ እጅ የቆየው 15 ሰዓት አይበልጥም። ሰዓቱ ከህብረተሰቡ ጋር የሚያገኛቸው ጊዜ አይደለም። ከላይ እንደገለጽኩልህ ከ48 ሰዓት በፊት ረቂቅ መድረስ አለበት የሚለውን የፓርላማውን ህግ ጥሰው ነው በ15 ሰዓት ውስጥ ወደ ቋሚ ኮሚቴ ሳይመራ ህዝብና ባለሞያ ሳይመክርበት በጥድፈያ ያፀደቁት።

ምን መግባት መጣ? ምን የሚያጣድፍ ነገር ተፈጠረ? አዋጁ ለአገርና ለህዝብ ታስቦ ሳይሆን ለድብቅ ፍላጎታቸው ብለው ነው እስከ ዛሬ ድረስ እንዳየነው ኢህአዴግ ለህዝብና ለአገር የሚጠቅም አዋጅ ሳይሆን ለአገዛዝ የሚያመቸው ህዝብን እንገት የሚያስደፋ ለችግርና ለመከራ የሚዳርግ አዋጅ ሲያወጣ ቆይቷል። ይህም አዋጅ የዜጎችን የዜግነት መብት የሚገፍ ንብረት የማፍራት ተሰፋን የሚያጨልም ነው። እኔ ከእንግዲህ አገር አለኝ ለማለት እቸገራለሁ” ብለዋል። በሌላ ክፍለ ከተማ ወረዳ 7 የተሰበሰቡ ህዝብ ላቀረበው አስተያየትና ጥያቄ አሳማኝና በቂ መልስ ባለማግኘቱ ስብሰባውን ረግጦ ወጥቷል። ስብሰባውን የመሩት የወረዳው ዋና ሥራ አስፈጻሚና የክፍለ ከተማው ተወካይ በመገቢያቸው ላይ የሊዝ አዋጁ አስፈላጊነትና ጠቅሜታን በሪፖርታቸው ገልፀዋል። በ1986፣ በ1994 ዓ.ም እና በ2004 ዓ.ም የወጣውን

ዳሰሳ

ከሰኞ እስከ ሰኞ በሀገሪቱ የተካሄዱ ተቃውሞዎች?

ባሰለፍነው ሳምንት በመላው አገሪቱ በርካታ ጉዳዮች ተከስተዋል። የተከሰቱትን ሁኔታዎች ብዙአየሁ ወንድሙ እንደሚከተለው አቀነባብሮታል።

ምዕራብ ጉጃም አደት ከተማ

ባለፈው ማክሰኞ ጥር 1 ቀን 2004 ዓ.ም በአደት ከተማ ውስጥ 800 ሕገ ወጥ ቤቶች አሉ ተብሎ እንዲፈረሱ ለማድረግ ሲሞከር በተፈጠረ ረብሻ አንድ የወረዳው አመራር ሲሞት ሦስት ሰዎች ቆስለው ሆስፒታል መግባታቸውን የፍፍተ ነጻነት የዜና ምንጮች ገለጹ። እንደ ዜና ምንጮቻችን አገላለጽ “በዕለቱ በወረዳው የአካባቢ ጥቃቅን እና በትራንስፖርት መገናኛ ቢሮ ኃላፊ በሆኑት በአቶ ይበሉ ደሴ የሚመራ አፍራሽ ግብረ ኃይል በበርካታ ተጣቂዎች ታጅቦ በከተማው ውስጥ ሕገ ወጥ ቤቶች ናቸው የተባሉ 800 ቤቶችን ለማፍረስ ሲሞከር ቤቶቹ ከሚፈረሱበት አንዱ ከተጣቂዎች ላይ መሣሪያ ነጥቆ በጀመረው ተኩስ በተፈጠረው ረብሻ የቡድኑ መሪ የነበሩት አቶ ይበሉ ደሴ ሲገደሉ የአፍራሽ ግብረ ኃይል አባል ሆነው ከመጡት ውስጥ አቶ ገበያው ደመላሽ፣አቶ እንደራሰና ፖሊስ ይልማ የተባሉ ግለሰቦች በጥይት ተመተው ሆስፒታል መግባታቸውን ገልጸዋል። በዚህ ምክንያትም የከተማው ኗሪዎች የቤቶች ማፍረስ ሂደቱ እንዲቆም ተቃውሞ አቅርበዋል።

ወደ ህትመት እስከገባንበት ሰዓት ድረስ ከተማው በከፍተኛ ጥበቃ ላይ የሚገኝ ሲሆን የወረዳው አመራር በተደጋጋሚ በስብሰባ ላይ የሚገኝ ሲሆን የከተማው ሕዝብ ደግሞ ቤቶቹ እንዳይፈረሱበት በንቃት በመጠባበቅ ላይ እንደሚገኝ የመረጃ ምንጮቻችን ገለጸዋል። የወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት በጉዳዩ ላይ አስተያየት እንዲሰጥበት ያደረግነው ሙከራ ለጊዜው አልተሳካም።

ጅማ ኑኒሸርሱቲ

ከ17 ሺ በላይ ተማሪዎች ይገኙበታል በሚባለው ጅማ የኒሸርሱቲ በውጥረት ውስጥ መኖሩን የዜና ምንጮቻችን ይገልጻሉ። እንደ ዜና ምንጮቻችን ገለጻ ከሆነ “ጥር 2 ቀን 2004 ዓ.ም ከምሽቱ አንድ ሰዓት ላይ በአንድ የደብዳቤ ወይን ላይ የተጀመረው ተማሪዎችን የማስፈራራትና የመፈረጅ እንቅስቃሴ ተማሪዎችን በማስቆጣቱ ውጥረትን ከመፍጠሩም በላይ የተለያዩ የሙብት ጥያቄዎችን አስከትሏል” ብለዋል። የዜና ምንጮቻችን እንደ ሚሉት “የኒሸርሱቲው ውስጥ ተማሪዎችን በደብዳቤ፣ በአርማሪና በአማርኛ ተናጋሪነት በአራት ቦታ በማደራጀት የአህአዴግ ደጋፊ እንዲሆኑና አንደኛው ቡድን ከአንዱ ቡድን ጋር እንዳይግባቡ በጥርጣሬና በሥጋት እንዲተያዩ ሲደረግ ቆይቷል። በደብዳቤው ውስጥ የፀሎት ሥርዓት ተከልክሏል። ይህ በእንዲህ እያለ የዚህ የአራቱም ቡድን አስተባባሪ ነው የሚባለው አንድ የደብዳቤው ሠራተኛ ግለሰብ ጥር ሁለት ቀን ከምሽቱ አንድ ሰዓት ላይ የተወሰኑ ተማሪዎችን ለማስፈራራትና ለማሸማቀቅ በማሰብ እናንተ የብርሃኑ ነጋን ፖለቲካ ታራማዳላችሁ ብሎ በመፈረጁ ተማሪዎቹ በምን ማስረጃ ትፈርጃለህ? እንዴት ትከፋፍለናለህ? አንተ ራስህ ማነህ? በማለት ባከሱት ጥያቄ በተማሪዎች መካከል ውጥረትን ፈጥሯል” ይላሉ። በዚሁ የተነሳ መረጃው ለተማሪዎች በመዳረሱ ተማሪዎች ተረጋግተው ትምህርታቸውን እንዳይማሩ ችግር ተፈጥሮአል” ሲሉ ያብራራሉ። በመጨረሻም “አንዳንድ ኃላፊነት የማይሰማቸውና ደካማ ግለሰቦች በአህአዴግ ስም እየቀረቡ የሚበጡበጡን ይታቀቡልን የሚመለከተው አካልም ያስታግሥልን” በማለት ተማሪዎች ማሳሰቢያ እንደሚሰጡም ተጠቁሟል።

የጊቤ ተፈናቃዮች

የሸዋና የጅማ አዋሳኝ በሆነው ጊቤ በረሃ ውስጥ ከ20 ዓመት በፊት ሠፍረው በግብርና ይተዳደሩ የነበሩ አርሶ አደሮች መፈናቀላቸውን ምንጮቻችን ገለጹ። የዜና ምንጮቻችን እንደሚሉት “በበረሃው ውስጥ ከ20 ዓመት በፊት (ካለፈው

ሥርዓት ጀምሮ) ከጉጃም፣ከወሎ፣ከሸዋና ከተለያዩ የአገሪቱ ክፍሎች ባዶ ቦታ ላይ ሠፍረው በግብርና ይተዳደሩ የነበሩ 126 አባወራዎች መጤዎች ስለሆናችሁ አካባቢውን ልቀቁ በማለት የአካባቢው ባለሥልጣናት በፈጠሩባቸው ጫና ከመኖሪያ ቤታቸው ተፈናቅለው ለልመና መዳረጋቸውን ገለጸዋል።

ተፈናቃይ ናቸው የተባሉ አንድ ግለሰብ ጠይቀን በሰጡን መልስ “126 አባወራዎች ተፈናቅለዋል። በየሥራችን በርካታ ሴተሶብ አለን ከ20 ዓመት በላይ ሙሉ ያፈራነውን ንብረት ትታችሁ ውጡ ብለው አስለቅቀውናል። ከ20 ዓመት በፊት በረሃ ውስጥ ባዶ ቦታ በማግኘታችን በረሃውን በማልማት እንኖር ነበር። በርካታ ፍራፍሬዎችን ተክለን ለፍሬ ባቢያንበት ወቅት መሬቱ የእናንተ አይደለም። በረሃ ውስጥ ህይወታችንን ሸጠን ከአውሬ ጋር ታግለን ያፈራነውን ልማት የእናንተ አይደለም። ብለው አባረሩን። ለበርካታ የበላይ አካላት አቤቱታ ብናቀርብም መልስ አላገኘንም። በአሁኑ ወቅት መኪና መንገድ ላይ ፊስን አላፈውን አግዳሚውን መኪና አስቆመን ለመለመን ተገደናል። ልጆቻችን አሮጊትና ሽግግሎች በረሃብ ሊያልቁብን ነው። የወንን ያለህ በሱልን ጩኸታችንንም ለሚመለከተው አድርሱልን” ሲሉ ጥሪያቸውን አቅርበዋል።

አዳማ ዩኒቨርሲቲ

በአዳማ ዩኒቨርሲቲ በተፈጠረ ግጭት በርካታ ተማሪዎች ለአስራት በመዳረጋቸው የኒሸርሱቲው ውስጥ ውጥረት መንገሱን የመረጃ ምንጮቻችን ገልጸዋል። የመረጃ ምንጮቻችን እንደሚሉት “የኒሸርሱቲ ተማሪዎች ወደ የኒሸርሱቲው ከመግባታቸው በፊት በየክልል በነበሩበት ወቅት የሌላውን ቋንቋ በጥላቻና በጉጂነት እንዲመለከቱት ተደርጎ ስለሚያደጉ የኒሸርሱቲ ሲገናኙ አንዱ ቋንቋ ተናጋሪ የሌለውን ቋንቋ ተናጋሪውን በጥላቻ ይመለከቱታል፤ በጫወታና በአጋጣሚ የሚፈጠርን የቃላት አለመግባባት እጅግ በማጋነንና የልዩነትና የጥላቻ ትርጉም በመስጠት ግጭት እንዲፈጠር ምክንያት ሆኗል። አንዳንድ ግለሰቦችም በተማሪዎች መካከል መግባባት እንዳይፈጠር ሥራዬ ብለው የሚሠሩ አሉ” በማለት ይገለጻሉ።

በማያያዝም “ዓላማቸው የማይታወቁ አንዳንድ የደብዳቤው ሠራተኞችና አንዳንድ ተማሪዎች በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ተማሪው አንድ ቋንቋ እንዳይናገር፣ ትምህርቱን ጥሎ የገዢውን ፓርቲ ሥራ በመደገፍ በማድነቅ እንዲያራግብ ግፊት ይደረጋል። ከምንም ነፃ ሆኖ ትምህርቱን ብቻ መከታተል የሚፈልገውን ተማሪ ደግሞ ምክንያት እየፈለጉ የትንባሥ ሥራ ይሠራሉ። በዚሁም ምክንያት በርካታ ተማሪዎች ለአስራት ተደርገዋል” በማለት ይገልጻሉ።

ወለጋ የኒሸርሱቲ

በለቀምት ከተማ የሚገኘው የወለጋ የኒሸርሱቲ በምግብ መበላሸት በተነሳ ጥያቄ ተማሪዎች መታሰራቸውንና አንድ ተማሪ በምግብ መመረዝ ሆስፒታል መግባቱን፤ በዚህ የተነሳ በተማሪዎች መካከል ከፍተኛ ውጥረት መፈጠሩን የዜና ምንጮቻችን ይገልጻሉ። እንደ መረጃ ምንጮቻችን ገለጻ “በደብዳቤው ምግብ አቅርቦት ጥራት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተባላሽ ቆይቷል። በተለይ የገና በዓል ዕለት የቀረበው ወጥ በጠቅላላ ውሃ ይዘት ያለው በመሆኑ የተማሪዎችን ቁጣን ቀስቅሷል። በዚሁ ዕለትም የምግብ መመረዝ ተፈጥሮ አንድ ተማሪ በጥናታዎ ሆስፒታል ይገኛል። በዚህ ምክንያት ተማሪዎች ያነሱት የምግብ ጥራት ጥያቄ በደብዳቤው ኃላፊዎች ተገቢ ያልሆነ መልስ መስጠት እና ለጥያቄያቸው ትኩረት አለመስጠት ቁጣን ቀስቅሷል የትምህርት ፕሮግራሙንም አስተጓጉሏል” ይላሉ። በዚህ የተነሳ “በአሁኑ ጊዜ በደብዳቤው ውስጥ ጥያቄው ባለመመለሱና ችግሩ ባለመስተካከሉ በደብዳቤው ውስጥ ውጥረትን አስከትሏል” ሲሉ ምንጮቻችን ይገልጻሉ።

ጋምቤላ ክልል በውጥረት ውስጥ ነው

በጋምቤላ ሕዝብ አንድነት ደሞክራሲያዊ ንቅናቄና በክልሉ መስተዳድር በጋራ በመሆን ከአህአዴግ ጽ/ቤት በሄዱ ተወካዮች አማካኝነት ሲከናወን በቆየው ግምገማ ውጥረት መከሰቱን የዜና ምንጮቻችን ያገልጻሉ። እንደ መረጃ ምንጮቻችን ገለጻ “በተለይ በ1996 ዓ.ም በአኝዋክ ሕዝብ ላይ በተደረገው ጭፍጨፋ የተነሳ ሂስ የቀረበባቸው የክልሉ መስተዳድር አቶ አማት አባንግ አሉም በዚህ የምንጠየቅ ከሆነ እኔ ብቻዬን ልጠየቅ አይገባም። የፌዴራል መስተዳድሩ ተጠሪ የሆኑት አቶ መለስ ዜናዊ አብረው በሕግ መጠየቅ አለባቸው። ብለው በማለታቸው ከአህአዴግ ጽ/ቤት በሄዱ የግምገማው መሪዎችና በአንዳንድ የክልሉ ባለሥልጣናት ድንጋጤና ቁጣን ቀስቅሶ በጥቂቱ ስብሰባ አቶ አማት አባንግ ከድርጅቱ እንዲባረሩ እንዲሁም ከክልሉ መስተዳድርነታቸውም እንዲነሱ ተወስነ” ብለዋል። በመቀጠልም ሂደቱን ሲገልጹ “ስብሰባው ይህንን ወስኖ ለምሳ ከወጣ በኋላ በምሳ አረፍት ላይ የርዕስ መስተዳድሩ ከድርጅቱ መባረርና ከርዕስ መስተዳድርነት መነሳት ሊያስከትል ይችላል የተባሉ በርካታ ጉዳዮች እየተነሱ ሁሉም በየግሉ ሲነጋገርበት ቆየ። በውሳኔው ያልተደሰቱ አንዳንድ ተሰብሳቢዎች ክልሉን ለዳግም ጭፍጨፋ እያዘጋጁትሁ ነው እስከማለት እርስ በእርስ ሲጨቃጨቁ ቆይተው ወደ ስብሰባ ተገባ። በስብሰባው ላይ ጉዳዩ በድጋሚ ተነስቶ እንዲታይ ከተደረገ በኋላ ከድርጅቱ መባረሩ እንዲቀር ከኃላፊነታቸው ዝቅ ብለው እንዲሰሩ የሚል ውሳኔ ተወስኗል።” ሲሉ ይገልጻሉ።

የግምገማው ሂደት አሁንም ያልተጠናቀቁ ቢሆንም ከተማው በከፍተኛ ጥበቃ ውስጥ ሲሆን ውጥረቱ አለመርገቡን የዜና ምንጮቻችን ይገልጻሉ። በክልሉ የተፈጠረው ውጥረት ያሳሰባቸው የአማራካን አምባሳደር ጋምቤላ ተገኝተው ግምገማውን ሲከታተሉ እንደነበር የዜና ምንጮቻችን ተናግረዋል።

በደቡብ ክልል መፈናቀል እየተከሰተ ነው

በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦች ክልላዊ መንግሥት የተለያዩ ዞኖች የሰብአዊ መብት ጥሰትና የዴሞክራሲያዊ መብት አፈና እንዲሁም የመሬት ነጠቃ፣አስራት፣ድብደባና ቅጣት እየተባባሰ መሄዱን በሳምንቱ የገቡ መረጃዎች ለዝግጅት ክፍላችን ቀርበዋል። የመላው ኢትዮጵያ አንድነት ድርጅት /መአኢያ/ ጽ/ቤት፣የጋሞ ዴሞክራሲያዊ ሕብረት ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ በላኩልን መረጃ ገልጸዋል።

የመአኢያ ሥራ አስፈጻሚና ሕዝብ ግንኙነት ኃላፊ ወ/ሪት መሰብ ቅጣው እንደገለጹት “በደቡብ ክልል የተለያዩ ዞኖችና ወረዳዎች ካድሬዎችና ደህንነቶች በአባሎቻችንና በደጋፊዎቻችን ላይ ከፈተኛ ወንጀል እየፈጸሙ ናቸው። ዜጎችን በአመለካከታቸው ብቻ መሬታቸውን ይነጥቃሉ፤ ያሰራሉ፤ይደበድባሉ፤ከሕግ ወጪ እያሰሩ ይፈታሉ። በገንዘብ ይቀጣሉ፤ ዛቻ ማስፈራሪያና ወከባ ይፈጽማሉ። በሌላ በኩል የጋሞ ዴሞክራሲያዊ ሕብረት በላከልን ሰነድ እንደገለጸው በግም “በደቡብ ክልል የመልካም አስተዳደር እጦት፣የሙስና መስፋፋት፣የሀገርና የሕዝብን ሀብትና ንብረት ዘረፋና በሕዝብና በዜጎች ላይ የሚደርስ ግፍ፣በደልና መከራ ከሁሉም የሀገሪቱ ክፍል በላይ በጣም የከፋውና ሃይ ባይ የጠፋው በደቡብ ክልል ነው” ብሏል። በደል ደርሷል የሚላቸውና የሕዝብን ጥያቄ በመሣሪያ ለመፍታት ሕዝቡን በፌዴራል ፖሊስ በመከበብ አፈና እየተፈጸመ መሆኑን በመገለጽ ድርጊቱ ተገባ መኖሩን እንዲፈለግ ለጠ/ሚኒስትሩ ለም/ጠ/ሚኒስትሩ እና ለሰብአዊ መብትና ለፀረ ሙስና ኮሚሽን ጠይቋል።

ርዕስ ክንቀፅ

ሙሰኞችን በጀርባ አዝሎ "ልማት አካሂዳለሁ" ማለት የሚታሰብ አይደለም

ፍኖተ ነፃነት ጋዜጣ ሐምሌ 2003 ዓ.ም ተመሠረተ። ፍኖተ ነፃነት በአንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት) ሥር የሚታተም በፖለቲካዊ፣ በማህበራዊ፣ በኢኮኖሚያዊ፣ በወቅታዊ ጉዳዮችና በመዝናኛ ላይ የሚያተኩር የፓርቲው ጋዜጣ ነው።

ጋዜጣችን እንደ ፓርቲ ልሳን ብቻ ሳይሆን እንደ አንድ ሚዛናዊ የግል ጋዜጣ ሆኖ ማገልገል ይፈልጋል የማንኛውም ሰው ሀሳብና አመለካከት የሚስተናገድበትና የሚንሸራሸርበት እንዲሆን እንሻለን ሰፊ የሚዲያ ሽፋን ያለው አሁኔታ ለዚህ ሚዲያ አቋሙንና ፖሊሲውን ለማቅረብ በፈልጎ ክፍት ነው።

የፍ አዘጋጅ:-
አንዳርጌ መሥፍን
አድራሻ:-
የካ ክ/ከተማ ወረዳ 12 የቤቁ አዲስ

አዘጋጅች:-
ብዙአየሁ ወንድሙ ብስራት ወ/ሚካኤል

አምደኞች:- ዶ/ር ኃይለ አርገዳ አ/ር ዘሰቀ ረዲ አንዱዓለም አራጌ ግርማ ሠይፉ ዳምጠው አለማየሁ ወንድሙ አብሳ ስለሞን ስዩም ግርማ ሞገስ ደረጀ መላኩ ቀለሙ ሁነኛው

ኮምፒውተር ጽሑፍ:-
የሺ ሃብቱ ብርቱካን መንገሻ

አከፋፋይ:-
ነብዩ ሞገስ

አግታሚው:-
አንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ(አንድነት)

አድራሻ:- አራዳ ክ/ከተማ ወረዳ 07 የቤቁ አዲስ

አታሚ:- ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት አራዳ ክ/ከተማ ቀበሌ 07 የቤቁ 984

የዝግጅት ክፍል
ስልክ +251 922 11 17 62
+251 913 05 69 42
+251 118-44 08 40
+251 923 11 93 74

ፖ.ሳ.ቁ: 4222

ኢሜይል:- fnotenetsanet@yahoo.com
udjparty@gmail.com
andinet@andinet.org

ፋክስ ቁጥር:- +251-111226288

ዛሬ ዜጎች የኔ የሚሉት አንዳች ነገር ስለሌላቸው "ሰርጅ ነገ ያልፍልኛል" የሚለው ተስፋቸው ተሟጦ ካለቀ ቆይቷል። በምትኩ ልመና እንደ መልካም ባህል እየተወረሰ ነው። አሳፋሪና አሸማቃቂ መሆኑ ከቀረ ውሎ አድሯል። ድሮ ድሮ አጥቶ እንደመለመን ያለ አሳፋሪና አንገት አስደፊ ነገር አልነበረም። ዛሬ ግን ሀብትና ንብረት ማጣት ብቻ ሳይሆን ከብራችንም፣ ማሳበራዊ ሞራላችንም ተገፈን ቅስጣችን ተሰብሮ ሰርተው ያልደከሙ እጆች ለምፅዋት ጥየቃ ተዘርግተው ማየት እጅግ አድርጎ የሚያበላጭና የሚያስቆጭ ጉዳይ ነው። ሕዝባችን ለዚህ አሳፋሪና ጎስቋላ ሕይወት የተዳረገው ኃላፊነት የሚሰማው መንግሥት ሊያገኝ ባለመቻሉ እንደሆነ ብዙዎች በመሬት ሲገልፁ ይሰማሉ።

እንደ እውነቱ ከሆነ ኢትዮጵያ በተደጋጋሚ ሁኔታ ቡድኖች ብትመታም ዜጎቿን የምትመግብበት በቂ የሆነ የተፈጥሮ ሀብት አለት። ያለመታደል ጉዳይ ሆኖ ግን የተፈጥሮ ሀብቷንና ድንግል መሬታችን የውጭ ሀገራት ቱጃሮች በኢንቨስተር ስም ሲቀረጠቱት የኛዎቹ ትንሽ እርሾ ያላቸው ወደ ዳር ተገፍተው የበይ ተመልካች ሆነው ስናይ የኢሕአዴግ መንግሥት የውጭ አልጋ የቤት ቀጋ መሆኑን እንረዳለን።

ከፍ ብለን ለመግለጽ እንደሞከርነው ኢትዮጵያ በቀዳማዊ ኃ/ሥላሴም ሆነ በደርግ አገዛዝ ዛሬም በኢሕአዴግ አገዛዝ በድርቅ ብትጠቃም ዜጎቿን ለመመገብ ግን የምትሰንፍ አገር አልነበረችም። እሷን እየመታት ያለው ድርቅ "የመልካም አስተዳደር እጦት ድርቅ ነው" መልካም አስተዳደር ከሌለ ደግሞ ፍትሕ ሊኖር አይችልም። ፍትሕ ከሌለ ደግሞ አድጎት ብሎ ነገር የሚታሰብ አይደለም። መልካም አሥተዳደር እንዳይሰፍን ደግሞ ጋሬጣ የሆነው በጎሳ የተማከለ ሥርዓት በመዘርጋቱና ይህንኑ ተከትሎ ጎሰኝነት ሥር በመሥደዱ ነው።

ጎሰኝነት ልዩነት ነው። ልዩነት ደግሞ አድልኦ ነው። አንዱ ሌላውን አጥቅቶ፣ከቻለም አጥፍቶ ለራሱ ተንሰራፍቶ ለመግዛት የሚደረግ ፍጫ ነው። መቼም ቢሆን አገርን በጎሳ ሥርዓት አዋቅሮ በጋራ ስርቶ በጋራ ለመበለጠግ የሚታሰብ አይደለም። ይህንን ሀቅ ዛሬ አገራችን ያለችበት ተጨባጭ ሁኔታ ቁለጭ አድርጎ ያሳየናል።

የኢሕአዴግ ሥርዓት በጎሳ የተዋቀረ መሆኑ ብቻ ሳይሆን የሚመራበት መርህም "አብዮታዊ ዴሞክራሲ" በመሆኑ የትግራችንን መጠንና ጥልቀት እጅግ እየከፋ መጥቷል። "አብዮትና ዴሞክራሲ" በምን መልኩ ተጠጥመው ነው መንግሥታት "ልማታዊ መንግሥት" ሊባል የሚችሉው?

ሌላው አሳሳቢና አስጨናቂ የሆነው ነገር ይህንኑ የጎሳ ሥርዓት ምርኩዝ አድርጎ "መስፍን" ሥር ከመስደዱና ከመንሰራፋቱ የተነሳ አስነዋሪ መሆኑ ቀርቶ ሕግ ወጥቶለት በይፋ ባይነገርለትም ዛሬ ባገራችን ባለሥልጣናት ዘንድ የሚያኮራና የሚያስመክ ሆኗል። አንድ ባለሥልጣን ለሕሊናው ተሻዥ ሆኖ ተገቢ ያልሆነን ሥራ ለማከናወን ፈቃደኛ ካልሆነና ከተቃወመ "እንደምንም አድርጋችሁ ማኖ አታስከትም" ይባላል። እውነትም እንደምንም ተብሎ እሱ በማያውቀው መልኩ ያስከትታል። ከዚህ በኋላ አንገቱን ደፍቶ ተሸማቆና ሕሊናውን እየቆጠቆጠው አድርጎ ያሉትን እያደረገ ለመኖር ይገደዳል።

የኢሕአዴግ ባለ ሥልጣናት ዛሬ እያባናቸውና እንቅልፍ እየሳቸው ያለው ጉዳይ የዜጎች መራብና መራቆት ሳይሆን በሙስና ያካብቱትን ሀብት የት ተቀመጠው እንዴትና በምን ሁኔታ ተረጋግተውና ተደላድለው እንደሚበሉት ነው። ለዚህም ነው የሥልጣን ዘመናቸውን ለማራዘም ሲሉ ሽብር በሌለባት ሀገር የሽብር ሕግ አውጥተው ሽርተኝነትን እንዲጋለጥ በሚል ሽፋን የተፈካካሪ ፓርቲዎች አባላትንና በነፃው ጥሬ ጋዜጠኞች ላይ የአስር ዘመቻና የከስ ወከባ አፋፍመው ያሉት። ለመሆኑ "መስፍን" ምንድነው?

- 1. መስፍን-ማሰነፍት፣ደከመ፣ቆላ ደጋ ወጣ ወረደ ማለት ነው።
- 2. መስፍን-ምሳና የሚባል ዛፍ አለ፣ቅርፊቱ ተቀጥቅጦ፣ቅጠሉ ተጨምቆ በውሃ ተበጥብጦ ሲጠጣ ኮሶ ያሽራል።
- 3. መስፍን-ለዛውበት፣ መልክ፣ቆመና ማለት ነው። በዚህ ፈታው በሰሜኑ የሀገራችን ክፍል በስፋት የታወቃል።
- 4. መስፍን-የግዕዝ ቃል ሲሆን በአማርኛ "ጥፋት" በማለት ነው። እንዲሁ ዛሬ "መስፍን" ስንል ከአራቱ ፍትዎች የትኛውን ይዘን ነው? ሙሰኞች ቢጠየቁ ግን ያለጥርጥር በተራ ቁጥር አንድ የተጠቀሰውን እንዴትም ሊገልጹ ሊገቡት ነ። ነገር ግን ለሙሰኞች ትክክለኛውና እውነተኛው ፍቺ በተራ ቁጥር አራት የተጠቀሰው ነው። በሌላ አባባል "ነቀዝ" ማለት ነው።

እንደሚታወቀው ነቀዝ በልቶ የማይጠረቃ የሰብል ፀር የሆነ ተባይ ነው። በመሆኑም ነቀዝ ከጤፍ በስተቀር ጠቅላላ የሰብል አይነቶችን ዳቄት የሚያደርግ ነው። ሙሰኛም ለዚህ ዘመን ነቀዞች የሚመጥን ፍት ነው። በተለይም "ጥፋት" የሚለው ፍትው ለሀገር አጥፊዎችና አውዳሚዎች የሚመጥን ቃል ነው። አሁን ደግሞ "ኪራይ ሰብሳቢ" በሚል ለመተካት ተሞክሯል። ምናልባት "ጥፋት" የሚለው ፍት ከብደም ሊሆን ይችላል። ዙሮ ዙሮ ሙሰኛም ተባለ ነቀዝ ወይንም ኪራይ ሰብሳቢ ያው ጥፋት ነው።

ሙሰኞች የአገርን ኢኮኖሚ ብቻ በማጥፋት አይወስኑም። ጥፋታቸው ሁለገብ ነው። የአሥተዳደር ሥርዓትን ያቃወሳሉ፣የፍርድ ሂደትን ያዘባሉ፣የዴሞክራሲን ጭላንጭል ያዳፍናሉ፣የሕዝብን አንጠራ ሃብት ይመዘብራሉ፣፤ሌራን በሕዝቦች መሀከል ያሰራጫሉ፤ የተረጋጋውን ማህበራዊ ሕይወት ይበጠብጣሉ፣፤ዛሬ በሀገራችን ዜጎችን መተንፈሻ አሳጥቶ ሰንገ የያዘቸው ችግር የሙሰኛ ውጤት ነው።

በመሠረቱ ሙሰኛና ሙሰኞችን በጀርባ አዝሎ ልማት አካሂዳለሁ ማለት የሚታሰብ አይደለም። "በአብዮታዊ ዴሞክራሲ" መርህ እየተመራ "ልማታዊ መንግሥት ነኝ" ማለትም በሕዝብ ላይ እንደመቀለድ ይቆጠራል። በበኩላችን እንዲህ ያለውን ማታሰል መቆም አለበት እንላለን። መፍትሄው የሕዝብን ትንፋሽ አዳምጦ፣ራሱን አረጋግቶ ለለውጥ ምቹ ሁኔታን መፍጠር ሲቻል ብቻ ነው።

ጋዜጣችን "ፍኖተ-ነፃነት" ብለናታል። "ፍኖት" ማለት መንገድ ማለት ሲሆን ከነፃነት ጋር ሲጣመር "የነፃነት መንገድ" ማለት ነው!!

ነፃ አስተዳደር

ተቋሙ የሚተዳደረው ከህዝብ በሚሰበሰብ ግብር ነው

(ተክሌ በቀለ)
አሁኑ ታህሣሥ 29/2004 ዓም። የልደት በዓልን በማስመልከት የምንወደውን ጓዳችንን እንዲለም አራጌን ለመጠየቅ ወደ ቃሊቲ ማረሚያ ቤት አመራሁ። ከዚህ በፊት ሁለቱ ሄጄ መግባት አልተፈቀደልኝም። አንዴ ባለቤቱን፣ ሁለት የሚያምሩ አባታቸውን ባይናቸው የሚያማትሩ ህፃናትንና የባለቤቱን ወላጆች አግኝቼ ተመለስኩ። መልእክት ብቻ አስተላልፈን እኔና ሌላው ጓዳችን ተመለስን። ዛሬም ተረኛ ፖሊሶች እንደሚያስገቡኝ ያው የተለመደው የውስጥ ኃላፊ ግን እንደሚይፈቅድልኝ አምኛለሁ። የአንዲለምን ባለቤት ካገኝኋት ለሷ ለልጆች ለልጅም በአልን ተመኝቼ መልእክት ታደርስልኛለች በማለት በጥቁቱ ደረሰኩ። በግምት 4:30 አካባቢ ማንም ጋ ቀጠሮ አልነበረኝም። አባታው ስደርስ ግን ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳንና የተከበሩ አቶ ግርማ ሰይፍን አገኝኋቸው። ባለቤቱ ቀድሞን በመግባቷ አብረን እንገባለን ፈቃድም እናገኛለን ብዬ ተስፋ አድርጌ ነበር። በቃሊቲ ማረሚያ ቤት የሆነው ሁሉ ግን አሳፋሪ ነበር!

ማረሚያ ቤቱ የራሱ የሆነ ህፃና ደንብ እንደሚኖረው አምናለሁ። ለኖረውም ይገባል። በርካታ የህፃና (መንግሥት ቢክድም) የፖለቲካ አስረኞች እንዳሉት ስለሚታወቅ ተቋማዊ ህፃና ደንብ ሊኖረው ግድ ይላል። ከማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ተጽእኖ ነፃ መሆን እንዳለበት ህገ-መንግሥታችን ያዘል። መሆን አለበት ብየም አምናለሁ። ተቋሙ የሚተዳደረው ከሕዝብ በሚሰበሰብ ግብር ነው። እዚያ ያሉት ተቀጣሪ ሠራተኞች ሁሉ የህዝብ አገልጋዮች ናቸው። ባለማረጋገጫ ሁሉ የህዝብ አገልጋይነት ከብርን ትከኝቸው ላይ እንደሰቀሉ ይሰማኛል። በዚህም መሠረት በርካታዎቹ ፖሊሶች የሚያስተናግዱበት ሁኔታ በጣም ያስደስታል። አንድ ተረኛ የውስጥ መኮንን ግን በጣም ይለያል።

ልጆች እያለን በደርግ ግዜ ባለማረጋገጥ ፖሊሶች ስማቸውንና ማረጋገጫውን የያዘ ባጅ ያደርጉ ነበር። በዚህ ቦታ አሁን ስላለየሁ ስሙን ማወቅ አልቻልኩም። መልኩንና ማንነቱን በደንብ አውቁለሁ። እኛ ወደ ውስጥ ስንገባ ሲሸል የለበሰ ሌላ ሰው ደወለለትና መጣ። ምን እንዳለው አልሰማሁም። ስለራቀኝ እንጂ ቋንቋውን አውቀዋለሁ። ከዚያም ነጥሎ ከለከለን። አካላቱ ሁሉ ጥላቻን ይገልጻሉ። ደንቡ የሚፈቅድለት ከሆነ መከላከሉ አግባብ ቢሆንም፤ ጥላቻውና ማመናጨቁ ግን ኢትዮጵያዊ ጨዋነት የገደለው ነበር። አቶ ግርማ ሰይፍ የፓርላማ ተመራጭ በመሆናቸው ማንንም እስረኛ የመጠየቅና የመንብኘት መብት እንዳላቸው በመተማመን የፓርላማ መታወቂያቸውን በመስጠት ተከራከሩ። ከሰዓቢው ደጋሚው እንዲሉ አልደግመውም። ፀያፍ ስድብ የተሳደበው የህዝብ ጠባቂ ስብእና በጣም ገረመኝ ነገሮች ሲጠሩ፣ ሲረጉና ሲሰከኑ የሥራ ዋስትናን (ውድድርን ስለማይችሉት) እንዲሁም ሌሎች መንግሥታዊ ጥቅማ ጥቅምን የማጣት ስሜትም እንዲህ አይነት ስሜት ይፈጥራል። በደፈረስ አካባቢ ብቻ መኖርን የሚመርጡ ግለሰብ ሹመኞችና ባለማረጋገጫ ይኖራሉ ብዬ አስባለሁ። ሁኔታዎች የፈጠሩብኝ ጥርጣሬ አለ። የሆነው ሆኖ እንደነዚህ አይነት ሰዎችን በኃላፊነት ባስቀመጠው ተቋምና መንግሥትም አዘንኩ።

የታመመ፣ የታሰረ፣ የወለደች አራስ፣ ሃዘነተኛ ወዘተ በጋራ በሚጠየቁበትና በሚጎበኝባት አገሬ ይህ አይነት ሁኔታ መፈጠሩ አሳዘነኝ። ማህበራዊ ትስስራችን ከፍተኛ በሆነበት ኢትዮጵያ የሰዎችን ክብር በሚኒካ መልኩ መከላከላችን ከልቤ ተሰማኝ። እኔ ገና መደዴ ነኝ-ለነሱ። አብረውኝ ያሉት ሁለት ጓዶቼ ግን ከኋላቸው በርካታ ህዝብ አለ። ከዚህ ቀደም በመስቀል አደባባይ ባደረጉት ንግግርም ጠ/ሚኒስትሩ ይህን ሀቅ አንፀባርቀውት ነበር።

ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳን ለአቅመ አዳም የደረሰ ኢትዮጵያዊ የማይወቅ ያለ አይመስለኝም። ሰውየው ምን አደረገ ? ከ40 ዓመት በላይ ለህዝቦች ነፃነት ታገሉ። 15 ዓመታት አካባቢ አገሪቱን በፕሬዚደንትነትና በከፍተኛ የገዢው ፓርቲ አመራር አባልነት ታምነው ኖሩ። በግንባሩ እምነት ባጡ ግዜ ያገር ሀብት ሳይመነጥኩ ከቤቱ ወጡ። የተቀመጠላቸውን ገደባዊ ጥቅማ ጥቅም ጥለው ህሊናቸው ባዘዘው ትግል ውስጥ ገቡ። ለበደሉት

ፖለቲካ

ግርማ ሞገስ (girmamogest@gmail.com)

ሰላማዊ ትግል እና ለምን ብዙዎች ለጥቂቶች ይታዘዛሉ የሚለው ጥንታዊ ጥያቄ!

(4) ግብረገባዊ ግዴታዎች (Moral Obligation)

በማንኛውም የሰው ልጅ ማህበረሰብ ውስጥ መታዘዝን ትክክል አድርጎ የመቀበል ግብረገባዊ ስሜት አለ። ይህ የታዘዘነት ግዴታ የሚመነጨው ለማህበረሰቡ ደህንነት በማሰብ እና ማህበረሰቡ ለዜጎች ጠቃሚ ተግባሮች ይፈጽማል ከሚል እምነት ነው። ለምሳሌ ከማህበረሰብ ህጎች ውስጥ የተወሰኑት ዝርፊያ፣ ግድያ፣ በጉልበት ሴቶች መድፈርን ከመሳሰሉት ጸረ-ማህበራዊ ባህሪ ተግባራት ዜጎችን ሲጠብቁ ሌሎች ህጎች ደግሞ ማህበረሰቡ የሚያስፈልጉትን ሸቀጦች፣ ግልጋሎቶች እና የመሳሰሉ ጠቃሚ ጉዳዮች እንዲኖሩ ያደርጋሉ የሚል ስሜት አለ። አልፎም በተወሰኑ ዜጎች ዘንድ የተሻለ አማራጭ መሪ ስለሌላ ለማህበረሰቡ (ለአገር) ደህንነት ሲባል በስልጣን ላይ ያለው መሪ መጥፎ ቢሆንም ሊደገፍ ይገባል የሚል ስሜት ይኖራል። እንግዲህ በዚህ ረገድ የተቃዋሚ ፓርቲ ስትራቴጂያዊ ዘመቻ ግብ የማህበረሰቡ ዜጎች ገዢውን ፓርቲ ከመደገፍ ፈንታ ተቃዋሚን እንዲደግፉ ማድረግ ስለሆነ የተለያዩ ዜጎች ለገዢው ፓርቲ ትብብር የሰጡበትን ምክንያቶች በቅርበት በማጥናት ዜጎች ለገዢው ፓርቲ ታዘዘነትን የለገሱባቸው ምክንያቶች ትክክል እንዳልሆኑ እንዲያውቁ እና አሳባቸውን እንዲቀይሩ ማድረግ ነው።

(5) አዕምራዊ ምክንያቶች (Superhuman Factors)

ካድሬዎች በገዢዎች ላይ አዕምራዊ እምነት (cult) እንዲፈጠር ከፍተኛ አጭብርባሪ ፕሮፓጋንዳ በማኪያሄድ እንዲሁም የዳዊት እና የሰለሞን አስተዳደር መንፈሳዊ

ያለ ሊሆን እንደሚችል ማስታወቅ ያስፈልጋል። እንዲሁም እግዚአብሔርን በምድር ላይ የሚወክል የፖለቲካ መሪ እንደሌለም ህዝብ እንዲያውቅ መደረግ አለበት።

(6) ሳይኮሎጂያዊ ምክንያቶች

በአስተሳሰብ፣ በስነ ልቦና፣ በእምነት፣ በዓላማ፣ በትውልድ አካባቢ፣ በጎሳ፣ በዝምድና ወይም በሌላ መንገድ ከገዢ አምባገነን መሪ ጋር የሚያመሳስላቸው ምክንያቶች ያላቸው ሰዎች የማክበር እና የመተባበር ዝንባሌ ሊኖራቸው ይችላል። እነዚህ አራሳቸውን ከገዢው ቡድን ጋር አዛምደው የሚያዩ ወገኖች የገዢውን ቡድን በስልጣን መቆየት ይሻሉ። እነዚህ ወገኖች የገዢውን ቡድን መጠናከር ከራሳቸውም ደህንነት እና ጥቅም ጋር የተሳሰረ አድርገው እንዲያምኑ ሁሉ ይደረጋሉ። ገዢው ፓርቲ እነዚህን ወገኖች የፖለቲካ መሰረቱ (Base) አድርጎ ስለሚወስድ ፍጹም ሊያጣቸው አይፈልግም። ስለዚህ ገዢው ቡድን የእነዚህን ወገኖች ድጋፍ ላለማጣት ሲል ዘወርወር ባለ አነጋገር 'እኔ ከስልጣን ከወረድኩ አለቀላችሁ' እስከማለት ድረስ ውስጥ ውስጡን በሚስጥር በመቀስቀስ ፍርሃትን እንደ ዘዴ እንደሚጠቀም መገመት አያዳግትም። ገዢው ቡድን የእነዚህን ወገኖች ታዘዘነት ካጣ ከፍተኛ ችግር ውስጥ የመግባቱ ምልክት ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

እንግዲህ ተቃዋሚ ፓርቲ የእነዚህን ወገኖች ድጋፍ ለማግኘት በመጀመሪያ ደረጃ እነዚህ ወገኖች ገዢውን ፓርቲ እንዲደግፉ ያደረጉባቸው ምክንያቶች ምን እንደሆኑ በዝርዝር ማወቅ እና ምክንያቶቹ ትክክል እንዳልሆኑ ለማሳወቅ ያልተቋረጠ የማስተማር ዘመቻ ማድረግ ይኖርበታል። ገዢው ፓርቲ ይህን ወገን ከቀረው የአገሩ ህዝብ ነጥሎ ለፖለቲካ ስልጣን መጠቀሚያ እንዳያደርግ ተጨማሪ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል። ለምሳሌ፡ (ሀ) በመብት መከበር እና በእድገት መስኮች ከሌሎች የአገራቸው ህዝብ የተለየ ያገኙት ጠቀሜታ እንደሌለ ማሳወቅ፤ (ለ) የኢትዮጵያ ህዝብ የመንግስት ስልጣን ባለቤት መሆን ማለት የአገሩም የመንግስት ስልጣን ባለቤት መሆኑን በማሳወቅ በሰላማዊ ትግል እንዲሳተፉ ማድረግ፤ እና (ሐ) ገዢው ቡድን ለዚህ ወገን በገሃድ እና በሚስጥር ውስጥ ውስጡን የሚሰብከውን ሃሰተኛ ፕሮፓጋንዳ እየተከታተሉ ማክሸፍ ያስፈልጋል።

(7) ገደቦች ያሉት ደንታ ቢስነት (Zone of indifference)

የተወሰኑ ሰዎች ህግን የሚያከብሩበት ምክንያት አለማክበር ሊያስከትል ከሚችለው ችግር ለመገላገል ሲሉ ነው። ህጎች አላፈናፍን ሲላቸው ግን ዜጎች ደንታ ቢስ መሆናቸው ሊያበቃ ይችላል። ለምሳሌ በኢትዮጵያ የታወጀው የሽብር አዋጅ እንዲሁም በሲቪክ ድርጅቶች እና በገገ ፕሬስም ላይ የተደነገጉት አፋኝ ህጎች ነፃነት ገዳቢ እና ዲሞክራሲያዊ ምህዳር አጥባቢ መሆናቸውን እነዚህ

ዜጎች እንዲያውቁ ከተደረጉ በደንታ ቢስነት በማየታቸው ለገዢው ቡድን የለገሱትን ታዘዘነት ሊገፍጉ ይችላሉ። ስለዚህ ተቃዋሚ ኃይሎች አፋቸውን እና ጉልበታቸውን አንድ አድርገው እነዚህ ዜጎች ስለህጎቹ ጎጂነት አውቀው እንዲሻሻሉ ትግል እንዲያደርጉ ማበረታት አለባቸው።

(8) በራስ እምነት ማጣት (Absence of self-confidence)

በተለያዩ ምክንያቶች የተነሳ የተወሰኑ ሰዎች በራሳቸው ላይ ያላቸው እምነት ዝቅተኛ ወይም ምንም ነው። እነዚህ ወገኖች ህጎችን አመዛዝነው በግላቸው ውሳኔ ላይ የመድረስ አቅም ያንሳቸዋል። እነዚህ ወገኖች የራሳቸው የሆነ አሳብና እምነት ስለማይኖራቸው የገዢውን አሳብ እና እምነት በጭፍን መቀበል ይቀላቸዋል። ስለሆነም ለመንግስት ታዘዘነታቸውን ይለግሳሉ። ይህ ትብብራቸው ግን የማይለወጥ አይደለም። በዚህ ላይ ትግሉ ሞቅ እና ደራ ሲል ደግሞ አብዛኛውን ህዝብ መከተል ይጀምራሉ።

መደምደሚያ፡

ብዙው ህዝብ ለምን ለጥቂቶች ይታዘዛል? ለሚለው ጥያቄ አንድ ወጥ፣ የተሟላና ቀላል መልስ የለም። ለምሳሌ ገበሬው እና የፋብሪካ ሰራተኛው ክፍል ታዘዘነትን ለአምባገነኖች የሚለግሱባቸው ምክንያቶች ከፊሉ ሊመሳሰሉ እና የቀረቱ ምክንያቶች ላይ መሳሰሉም ይችላሉ። እንዲሁም የአንድ ሰው ምክንያት ስምንት ምክንያቶች ውስጥ አንድ ብቻ ሊሆን ይችላል። የሌላው ሰው ምክንያቶች ደግሞ ከአንድ በላይ ሊሆኑ ይችላሉ። እንግዲህ እገሌ ለምን ነፃነቱን አስረክቦ መገዛትን መረጠ ለሚለው ጥያቄ የሚገኘው ምክንያት አይነት እና ቁጥር ከሰው ሰው ሊለያይ ይችላል ማለት ነው። በምርጫ ፖለቲካም ቢሆን ግለሰቦች ገዢ ፓርቲን የሚመርጡበት ምክንያት አንድ አይነት ነው ማለት አይቻልም። የተወሰኑት የሚወራውን የልማት ፕሮፓጋንዳ ለማሳወቅ የቀሩት የሚረባ ተቃዋሚ የለም በሚል ይሆናል። ሌሎች ደግሞ ቅንጅት በፈጸመው ስህተት ተናደው ተቃዋሚውን ለመቅጣት ብለው ይሆናል። ስለዚህ ተቃዋሚ ፓርቲ የህዝብን ድጋፍ ለማግኘት የእያንዳንዱን የህብረተሰብ ክፍል እና በእያንዳንዱ ህብረተሰብ ክፍል ውስጥ የሚገኙ ግለሰቦችን ምክንያቶች በቅርበት በዝርዝር ማጥናት እና ምክንያቶቻቸው ትክክል እንዳልሆኑ ለማሳወቅ ብሎም አሳባቸውን ለማስቀየር የሚያስችል ቀጣይነት ያለው የማስተማር ስትራቴጂያዊ ዘመቻ ማድረግ ያስፈልጋል ማለት ነው።

የሆነው ሆኖ እስከዚህ ድረስ ባደረግነው ጥናት ህዝብ ለአምባገነን ገዢዎች የሚታዘዝባቸውን ስምንት ምክንያቶች አስተውላለን። ለአምባገነኖች አሜን ብሎ መታዘዝ የሰው ልጅ ተፈጥሮአዊ ወይም ከላይ ከአናት እና ካባት በደም የሚተላለፍ እንዳልሆነ አውቀናል። ታዘዘነት በአብዛኛው ልማዶች፣ የፍርሃት እና የጥቅም ቅይጥ ነው። ልማዶች እና የግል-ጥቅም የማይለወጡ ሳይሆኑ የሚለወጡ ናቸው። ለመለወጥ ግን ስትራቴጂያዊ ዘመቻዎች ያስፈልጋሉ።

ብዙው ህዝብ ለምን ለጥቂቶች ይታዘዛል? ለሚለው ጥያቄ አንድ ወጥ፣ የተሟላና ቀላል መልስ የለም። ለምሳሌ ገበሬው እና የፋብሪካ ሰራተኛው ክፍል ታዘዘነትን ለአምባገነኖች የሚለግሱባቸው ምክንያቶች ከፊሉ ሊመሳሰሉ እና የቀረቱ ምክንያቶች ላይ መሳሰሉም ይችላሉ። እንዲሁም የአንድ ሰው ምክንያት ከፍ ብለው ከተዘረዘሩት ስምንት ምክንያቶች ውስጥ አንድ ብቻ ሊሆን ይችላል። የሌላው ሰው ምክንያቶች ደግሞ ከአንድ በላይ ሊሆኑ ይችላሉ። እንግዲህ እገሌ ለምን ነፃነቱን አስረክቦ መገዛትን መረጠ ለሚለው ጥያቄ የሚገኘው ምክንያት አይነት እና ቁጥር ከሰው ሰው ሊለያይ ይችላል ማለት ነው። በምርጫ ፖለቲካም ቢሆን ግለሰቦች ገዢ ፓርቲን የሚመርጡበት ምክንያት አንድ አይነት ነው ማለት አይቻልም። የተወሰኑት የሚወራውን የልማት ፕሮፓጋንዳ ...

ትምህርት ገዢዎችን (ነገስታቱን) የእግዚአብሔር እንደራሴ ናቸው ብሎ ስለሚያስተምሩ ህዝብ ታዘዘነቱን ለአምባገነኖች እንዲለግስ ይደረጋል። ገዢዎች ይህን አይነት ታዘዘነት እንዳያገኙ ለማድረግ መድሃኒቱ እውነትን መናገር ብቻ ነው። አንድ ገዢ ግለሰብ ካድሬዎች እንደሚያናፍሱለት በአገር ውስጥ ካሉ ዜጎች ሁሉ የተሻለ አዋቂ ሊሆን እንደማይችል እና በመሪነት ዘመኑ የፈጸማቸውን ስህተቶች በማስረጃ እያስደገፉ መናገር በቂ ነው። እንዲያውም ችሎታው ካድሬዎች እንደሚለፍፉት ሳይሆን ከብዙ ሌሎች ባደባባይ ከማይታወቁ ዜጎች ዝቅ

አቶ ወንድወሰን ፀጋዬ አሰለጥ የአንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ /አንድነት/ ሥራ አስፈጻሚና የኢኮኖሚ ጉዳይ ኃላፊ ናቸው። ስለግለሰብ፣ ስለ ፓርቲያቸው፣ ስለወቅቱ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጉዳዮች እንዲሁም ስለ አጠቃላይ አገሪቱ ተጨባጭ ሁኔታ ባልደረባችን ብዙአየሁ ወንድሙ እንጋግሮአቸዋል።

በፓርቲያችን የፕሮፓጋንዳ ፍረጃ ሲፈፀሙ ጠንካራ ፓርቲ እንዳለን የሚጠቁም ነው!

➤ መቼና የት ተወለዱ? የት አደጉ? የት ተማሩ?

የተወለድኩት በ1971 ዓ.ም እዚሁ አዲስ አበባ ልዩ ሥፍራው አዲስ ከተማ በሚባል ቦታ ተወለድኩኝ። ፆደኩት ኮልሬ ነው። ሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ከፍተኛ ሰባት በሚባል ት/ቤት ተምራ አጠናቀኩኝ። ሁለተኛ ደረጃውን በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ገብቼ የመጀመሪያ ዲግሪ በኢኮኖሚክስ ተመርቄአለሁ። ሁለተኛ ዲግሪዬን / ማስተርስ/ ከአ.አ ዩኒቨርሲቲ በኢኮኖሚክስ ፖሊሲ አናሲስ ተቀብዬአለሁ።

➤ የሥራ ህይወትዎ ምን ይመስላል?

የተለያዩ መ/ቤቶች ሠርቼአለሁ። በመንግስት፣ በማህበራዊ ባልሆኑ ድርጅቶች እንዲሁም በተባበሩት መንግስታት ድርጅት በጥናት አጥኚነት እንዲሁ በኢኮኖሚስትነት ሰርቼአለሁ።

➤ ወደ ፖለቲካው ህይወት መቼ እና እንዴት እንደገቡ ሊገልጹት ይችላሉ?

ኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ኑሮ በራሱ ፖለቲካ ውስጥ ይከትላል። በአገራችን በአሁኑ ጊዜ በርካታ ነገሮች አያስደስቱህም። እነዚህ አስከሬ ነገሮች መቀየር አለባቸው። እንዲቀየሩ ደግሞ እያንዳንዱ ዜጋ የራሱ የሆነ ግዴታ አለበት። እኔም የሚጠበቅብኝን ለመወጣት በቀጥታ ከሃሬ አምስት ዓመት ጀምሮ ቀጥተኛ የሆነ የፖለቲካ ተሳትፎ ማድረግ ጀመርኩኝ። አንድነት ፓርቲ ሲመሰረት ጀምሮ የፓርቲው አባል ሆኜ ስታገል ቆይቼአለሁ።

➤ አንድነት ከተመሠረተ ጀምሮ አባል ከሆኑ በምን ላይ ተሳትፈው ያውቃሉ?

በጥናትና ምርምር ዘርፍ ውስጥ ነበርኩኝ። የተሰጠኝን ሥራ ሳከናውን ቆይቼአለሁ። በህዝብ ግንኙነት ዘርፍ ውስጥም እንዲሁ አገልግዬአለሁ። የአገራችን የፖለቲካ ሥርዓት እንዲሻሻል የበኩሉን አስተዋፆ ሳደርግ ቆይቻለሁ።

➤ እስካሁን ድረስ በከፍተኛ አመራርነት ውስጥ አልነበሩም። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ አንድነት ፓርቲ በተለያዩ መልክ ሲወነጀል፣ ከአመራሩ እስከ አባሉ ሲታሰሩ ይታያል። አንዳንድ ግለሰቦችም ከፓርቲው ጋር ከታየን በሽብርተኝነት እንፈረጃለን። ችግር ይገጥማል። በሚሉበት ወቅት እርስዎ እንዴት ደፍረው ወደ አመራር ሊመጡ ቻሉ?

ይሄ በአንድነት ላይ እየተፈፀመ ያለው ፕሮፓጋንዳና ፍረጃ ለእኔ ሁለት ነገሮችን ያመለክተኛል። የመጀመሪያው አንድነት ፓርቲ ትክክለኛው አማራጭ ይዞ ወደ ተቃውሞ የገባ ጠንካራ ፓርቲ በመሆኑ የኢህአዴግ ፍርሐት የፈጠረው ጭንቀት ነው። ስለዚህ ኢህአዴግ የፓርቲውን እንቅስቃሴ ለመግታት የሚሰራው ነው ብዬ አምናለሁ። በተዘዋዋሪ ግን ምን ያህል ጠንካራ ፓርቲ እንዳለን የሚጠቁም ነው። ሁለተኛ የሚያሳየኝ ነጥብ ለበለጠ ትግል ለበለጠ መስዋዕትነት የሚጋብዝ ነው። ተራ ፕሮፓጋንዳ እንዲሁም በሰላማዊ መንገድ የሚታገልን ፓርቲ አባላቶችን ማንገላታትና የፓርቲውን ስም የማጥፋት ተግባር ጥንካሬህን ይጨምርልላል። ስለዚህ በአንድነት ፓርቲና በአባላቱ ላይ እየተፈፀመ ያለው ግፍና በደል የበለጠ ስለአነሳሳኝ የድርሻዬን ለመወጣት ተዘጋጅቼአለሁ። እኔን ብቻም አይደለም ይህ ተራ ፕሮፓጋንዳ የአገሪቱን ህዝብና ወጣት ለበለጠ ትግል አነሳስቶታል ብዬ አምናለሁ።

➤ ኢህአዴግ “ልማት ላይ አተኩራ እየሰራ ነው። ተቃዋሚዎች የልማት እንቅፋት እየሆኑብኝ ነው። ለመቃወም ብለው ብቻ ልማትንም ይቃወማሉ” በማለት ይከሰሳል። እርስዎ በዚህ ላይ ያልዎት አመለካከት እንዴት ነው?

ልማትን ማንም አይቃወምም። ፓርቲዬም አበክሮ የሚሠራው ለአገርና ለህዝብ ልማት ነው። የተሻለ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና የማህበራዊ ስርዓትና ልማት እንዲኖር እንሰራለን፤ ሁላችንም ልማት እንፈልጋለን። ተቃዋሚዎችም ልማትን አንቃወምም። እኛ የምንቃወመው በልማት ስም የሚፈፀመውን ድህነት ነው። በልማት ስም የሚፈፀመውን ሙስና ነው። ኢህአዴግ 20 ዓመት አገር አስተዳደር ይህ ነው የሚባል ልማትን ማስመዘገብ አልቻለም። አሁንም አገሪቱ ድህነት አረንቋ ውስጥ ነው ያለችው ልማት ችግርን አይወልድም። ልማት ካለ ረሃብ የለም። ልማት ካለ የዜጎች ኑሮ ይሻሻላል። ልማት ካለ ሠላም አለ። የሚታየው ግን ከዚህ የተለየ ነው፤ አሁንም ከድህነት ንቅንቅ አላልንለም።

የሥራ አጥ ቁጥር ከዕለት ዕለት ጨምሯል። ኢህአዴግ እየሰራ ያለው ልማት ላይ ሳይሆን ሥልጣኑን ለህዝብ ላለመስጠት አበክሮ ይሰራል። ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶችን ለማፈን ቀንና ለሊት

ቅይታ

አበከር ይሰራል። የአፈና ተቋማትን ያደራጃል። ኢህአዴግ በልማት ስም በርካታ አገርንና ህዝብን የሚገዛው ሥራ ላይ የተሰማራ ድርጅት ነው። ሐሳቡን ለማጠቃለል፤ ልማትን አንጠላም፤ አንቃወምም። የምንቃወመው በልማት ስም የኢህአዴግን ኢ-ዴሞክራሲያዊና ኢ-ሰብአዊ ሥራ ነው። ኢህአዴግ ሥራዬ ብሎ የያዘው የመሰብሰብ መብትን በማፈን ህጋዊና ሰላማዊ ተቃዋሚዎችን በማሸመድ፤ የዜጎችን መብት በመግፈፍ የአገሪቱን ሀብት ለጥቂት ግለሰቦች ለማዛወር ይሰራል። በሩ ለሙስና ክፍት ነው። በዚህ መካከል ዜጎች በችግር ውስጥ ይገኛሉ።

➤ ተቃዋሚዎች አቅም የላቸውም። አገር ለመምራት አማራጭ ፖሊሲም የላቸውም። እርስ በእርሳቸውም አይሰማሙም። አገር ለመምራት ዝግጁ አይደሉም ይባላል። ምን አስተያየት አለዎት?

አንድነት በምንም መስፈርት ከኢህአዴግ የተሻለ አንጂ የሚያንስ ድርጅት አይደለም። አገራዊና ህዝባዊ አጀንዳ የያዘ፤ አገራዊና ህዝባዊ ራዕይ ያለው፤ ግልጽ የሆነ የአገር ሉዓላዊ አጀንዳ ያለው ነው። ህዝብ የሥልጣኑ ባለቤት እንዲሆን ይሰራል። ህጋዊና ሰላማዊ በሆነ ትግል ስልጣን ከኢህአዴግ ወጥቶ ወደ ህዝብ እንዲዛወር ይፈልጋል። ይህንንም ለማሳካት ብዙ አቅም ያላቸው ግለሰቦችና ምሁራን በአንድነት ውስጥ ተሰባስበው በመስራት ላይ ናቸው። ከዚህ በተለየ ሁኔታ ደግሞ ኢህአዴግ ሌት ተቀን የተቃዋሚ ፓርቲዎችን በማጥላላት ስም በማጥፋት አባላትን በማስፈራራት አገሪቷ ውስጥ ጤነኛ የፖለቲካ ስርዓት እንዳይኖር ይሰራል። ተቃዋሚዎች ጠንካራ በመሆናቸው ነው የኢህአዴግን ከፍተኛ ጫናና አፈና ተቋቁመው የሚንቀሳቀሱት። ኢህአዴግ ተቃዋሚዎችን አሸመድምዶ የህዝብን መብትና ጥቅም ገፍ አገር አስተዳድራለሁ፤ ብሎ ማሰቡን አቁም፤ በቅንነት አስቦ፤ ተቃዋሚዎችን በፈጠራ ወንጀል ለመምታትና ለማጥፋት ከማሰር ይልቅ ይህን አገር የጋራችን መሆኑን ተገንዝቦ ከተቃዋሚዎች ጋር ቁጭ ብሎ በኒጋር ለአገራችን ይበጃል። ዛሬ ኢህአዴግ በሚሰራው ሥራ ምሁሩ ደስተኛ አይደለም። በተቃዋሚዎች አፈና ህዝብ አይደሰትም። ከአፈና፤ ከሙስና ከወንጀል ተግባር መታቀብ አለበት። ተራ ፕሮፓጋንዳ የትም አያደርሰውም።

➤ ኢህአዴግ ተቃዋሚዎችን ለማሸመድ ይሰራል ሲባል በምን ይገለጻል?

ህጋዊና ሰላማዊ ታጋዮችን፤ ጋዜጠኞችን በፈጠራ ወንጀል ያስራል። የመንግስት ሚዲያዎች ህግ የያዘውን ጉዳይ በማያገባቸው ገብተው የሐሰት ፕሮፓጋንዳ ይነፃሉ። የሀገር ሀብት ለሐሰት ፕሮፓጋንዳ ይውላል። ህገ መንግስታዊ መብት የሆነውን የመሰብሰብ የመደራጀት፤ የመናገር፤ የመጻፍ መብት ይጥሳል። ነፃነቱን ይገፋሉ። ካድሬውና ደህንነቱ በየዕለቱ የተቃዋሚ ፓርቲ አባላትን በማስፈራራት ሲላቸው በጥቅም ለመደለል ይሞክራል።

➤ ወጣት ምሁራን ይፈራሉ። በአገራቸው ጉዳይ አይሳተፉም ይባላል። ምን አስተያየት አለዎት?

በእርግጥ ወጣት ምሁራን የሚፈልግባቸውን እያከናወኑ ናቸው ማለት አይቻልም። ለምሳሌ የኢህአዴግ አጋር ካልሆነክ በስተቀር ህገ መንግስታዊ መብትን በመጠቀም በነፃነት መደራጀት አይቻልም። ዜጎች በነፃነት እየኖሩ አይደሉም። ኑሮን መቋቋም ተስኖት ይባዛል። መ/ቤቶች ያለፍላጎቱና ያለዕምነቱ የኢህአዴግ አባል እንዲሆን ካልሆነ ግን ለመስራትም ለመቀጠርም የሥራ ዕድገት ለማግኘትም ከባድ ያደርጉበታል። ከአንድነት ፓርቲ ጋር መሥራት የሚፈልጉ በርካታ ወጣት ምሁራን እንዳሉ አውቃለሁ። ሆኖም ግን ሥጋት አለ። ሁሉም የመንፈስ ጥንካሬ ፈጥሮ ነፃነቱን በትግሉ እንደሚቀዳጅ

አምኖ ተሰባስቦ ለፍትህና ለዴሞክራሲ መታገል አለበት ብዬ አስባለሁ።

➤ ተቃዋሚ ውስጥ ሆኖ ከመታገል ይልቅ ኢህአዴግ ውስጥ ሆኖ በመታገል የሥርዓቱን ችግሮች ማስተካከል አይቻልም?

አይቻልም። ኢህአዴግና አንድነት የዓላማ ልዩነት አላቸው። ኢህአዴግ ችግሩ የአፈጻጸም ብቻ አይደለም። የፖሊሲ ችግር አለበት። ኢህአዴግ ፖሊሲዬ የሚቀየረው በከርስ መቃብሬ ላይ ነው ብሎ ያምናል። ኢህአዴግ ስህተቱን ለማየት ፍቃደኛ ያልሆነ ድርጅት ነው። 20 ዓመት የተዘረጉ ፖሊሲዎች የአገሪቱን ዜጎች ለረሃብና ለእርዛት ዳርገውታል። ህዝብን ለመስማት አማራጭን ለማድመጥ አይፈልግም። እኔ የምላችሁን እያጨበጨባችሁ ተቀበሉ። አድንቅኝ። አምላኩን የሚል ድርጅት ነው። አዚህ ድርጅት ውስጥ ሆነህ የምታመጣው ለውጥ የለም። በምትኩ በተቃዋሚ ፓርቲ መሳተፍ ማለት በአንድ በኩል አገሪቷ ውስጥ የበሰለና ትክክለኛ የፖለቲካ ስርዓት እንዲኖር እየሠራህ ነው። በሌላ በኩል ኢህአዴግ ከሚከተለው ፖሊሲና አሠራር ውጭ አማራጭ ሀሳብ አያስቀመጥክ ነው። ለዚህ ነው በአማራጭ ፖሊሲ መታገል ያስፈለገው። ለዚህም ነው በተቃዋሚ ፓርቲ መሳተፍ ማለት ለፍትህ ለነፃነት እና ለዴሞክራሲም የሚደረግ ትግል ነው የምለው።

➤ የወቅቱ ዋና ችግር ምንድነው ይላሉ?

የአገሪቱ የፖለቲካ ምህዳር በጣም በጣም ጠቧል። ጤናማ የፖለቲካ ሥርዓት የለም። ሰብአዊና ዴሞክራሲያዊ መብት ጥሰት በግልጽ ይፈጸማል። ህጋዊና ሰላማዊ ሆኖ መኖር አይቻልም። ዜጎች በነጻነት አይኖሩም። ኢኮኖሚው በማያቋርጥ ግሽበት ውስጥ ነው። በገጠር የረሃብተኛ ቁጥር ከዕለት ተዕለት ጨምሯል። ረሃብ በከተማው ውስጥም ተንሰራፍቷል። የሥራ አጥ በጣም ቁጥሩ እየጨመረ ነው። ኑሮ ውድነቱ የህዝቡን ማህበራዊ ኑሮ አመሰቃቅሎታል። ሙስና ተንሰራፍቷል። ከመኖሪያ እና ከሥራ መፈናቀል ቀጥሎአል። ወደፊትም ዜጎች ንብረት የማፍራት መብታቸውን እያጡ ነው። ኢህአዴግ የአገሪቱን መሬት በጠቅላላ የእኔ የግል ሀብቱ ነው ብሎ በድፍረት እየሰራ ነው። የሚታይ ተስፋ ሰጪ ነገር የለም። በጥቂት የኢህአዴግ ሰፈር ኑሮና ነፃነት ፊሽታ ነው። ህዝብ ግን በድህነትና በሥጋት ይኖራል። የመንግስት መረጃዎች እንደሚያሳዩው /የመረጃ አሰባሰብ ችግር እንዳለ ሆኖ/ ኢኮኖሚው በተወሰኑ አካባቢ መሻሻል እንዳለ ያሳያል። ሆኖም ግን በገጠሩም ሆነ በከተማው ነዋሪ ህይወት ላይ ይህ ነው የሚባል ለውጥ በግልጽ የሚታይ ነው።

ይህ ስርዓት እንዲሻሻልና በአገሪቱም ኢኮኖሚያዊም ማህበራዊ ልማት እንዲመጣ ሁሉም ኢትዮጵያዊ ሁሉ የሚጠበቅበትን ሊያደርግ ይገባል። መብቱንና ጥቅሙን ለማስከበር የዜግነቱን ክብር ለማስጠበቅ የድርሻውን ሊወጣ ይገባል።

➤ በቅርቡ በተደረገው የፓርቲው ብ/ም/ቤት ሰብሰባ እንደፀደቀው እርስዎ የኢኮኖሚ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆነው ተመድበዋል። ይህ መዋቅር አዲስ ነው። የዚህ ቋሚ ኮሚቴ ኃላፊነትና ተግባር ምንድነው?

በአገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ ጥናት ማካሄድ፤ በኢኮኖሚ ዙሪያ የፓርቲውን አማራጭ ማዘጋጀት፤ በወቅታዊ የአገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ የፓርቲውን አቋም ማንጸባረቅ፤ ከፓርቲው ሥራ አስፈጻሚዎች ጋር በመተባበር የምርጫ ማናፈሰፍ ማዘጋጀት፤ ሥልጠናዎችን መስጠት እና የመሳሰሉት ጉዳዮችን የሚመለከት ተግባርና ኃላፊነት አለው።

➤ በመጨረሻ ማስተላለፍ የሚፈልጉት ነጥብ

ይኖራል።

ኢህአዴግም እኛም የዚች አንድ አገር ዜጎች ነን። ማሰብ ያለብን አገርንና ህዝብን ማዕከል አድርገን ነው። ኢህአዴግ ጥቂት አለአግባብ ተጠቃሚዎችን አሰባሰቦ ብዙኃኑን ዜጋ አግልሎ የሚፈጽመውን አግባብ ያልሆነ ሥራ ማቆም አለበት። አገሪቱ የሁላችንም መሆኗን ማወቅ ይጠበቅበታል። ስለአገሪቱ የሚያገባው ኢህአዴግን ብቻ አይደለም። እኛንም ያገባናል። በአገራችን ጉዳይ እኩል ተቃዋሚን የመምከር የመወያየት በጋራ የመወሰን መብት እንዳለን የማወቅ ግዴታ አለበት። በጠመንጃና በጡንቻ የሚታሰቡበት ወቅት አይደለም። የመጠላለፍ ሥራ መቆም አለበት። ለዕለት የፖለቲካ ትርፍ ተብሎ ጊዜውን ጠብቆ ሊፈነዳ የሚችል ቋም መትከሉ ለማንም አይበጅም። ጥሩ የፖለቲካ አስተሳሰቦችን መፍጠር ያስፈልጋል። ጤናማ የፖለቲካ ስርዓት መዘርጋት ለአገሪቱም ልማት ቁልፍ ሚና ይጫወታል። የተሻለ የፖለቲካ ስርዓት የሁሉን መብት ያከበረ ይሆናል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ የተቃዋሚ መኖር የሚያስደነግጥና የሚያስበረግጥ አይሆንም። ከዚህ በተለየ የጤናማ ክርክር እና ውይይት ከዛም የተሻለ አማራጭ ማፍለቂያ ይሆናሉ። ተቃዋሚዎች ለኢህአዴግ ጥሩ አማራጭ ሆነው ሊታዩት ይገባል። ኢህአዴግ ተቃዋሚዎችን ማቅረብና ማበረታታት አለበት። የማሸመድ መድኃኒት የመጡት ሥራ መሥራት መቆም አለበት። ለአገርም ለህዝብም ለኢህአዴግ ለራሱም አይጠቅመውም። ተቃዋሚዎችም ጥግ ይዞ ወይም ጫፍ ወጥቶ ከመታገል በመቀራረብ ለውጥ ለማምጣት መሥራት አለብን ብዬ አምናለሁ። ወጣቱ፤ ሴቱ፤ ምሁሩ፤ የዜግነት ኃላፊነቱን ይወጣ። ነፃነቱን መብቱን ከማንም አይጠብቅ። ራሱ ያልተሳተፈበት ትግል ውጤት እንደማያመጣ ማወቅ አለበት አላለሁ።

የአደገባዊ ምስጢር

የቁጩ ፍ/ቤት

ከአንድ ሃያ ዓመታት በፊት ቁጭ በሉ የሚባል የማታለልና የመዝራፊያ ዘዴ ነበር። የመንገደኛውን ፍላጎት ከተረዱ በኋላ እኔ እጨርሰልሁለሁ፤ እኔ እመጣልሁለሁ፤ ይህንን ጉዳይ የማውቀው እኔ ብቻ ነኝ፤ ወዘተ በማለት ባለጉዳዩን እዚህ ቁጭ ብለው ይጠብቁኝ ብሎ ባለ ጉዳዩ የያዙትን ገንዘብና ጉብረት ይዞ የመሰወር ሌብነት ነበር። በዚህ ዓይነትና በሚመሳሰል ሁኔታ ሰዎችን የሚያታልሉ ሁሉ “ቁጭ በሉ ቁጩ” እየተባሉ ሲጠሩ መሰማት የተለመደ ነው። በአንዳንድ ሰፈር በየለቅሶ ቤቱ የሚቋቋም የእንብላው ፍ/ቤቶችም የቁጩ ፍ/ቤቶች ይላቸዋል። የቁጩ ፍ/ቤቶች ሥልጣንና ኃላፊነታቸው በየለቅሶ ቤቱ ገንዘብ ማሰባሰብና ለተለያዩ ወጪ መጠቀም ነው። ለሱና መግዣ፣ ለጫት መግዣ ለመሳሰሉት የሚውል ነው። በአንድ ወቅት በአንድ ሐዘን ቤት/ለቅሶ ቤት/ የገጠመኝን ላካፍላችሁ።

ለቅሶ ቤቱ ገብቼ አንድ 15 ደቂቃ እንደተቀመጥኩኝ አንድ ቤቱን ታይም ትኩረት ሲቆኝ ውስጥ ተነስታ ዝም በሉ አለች። እድምጡ ቤቱ ሥርዓት አጥፏል። ደንብና ህግ ሲጣሰ ዝም ብላን ማየት የለብንም። አጥፊዎች በህግ ሊጠየቁ ይገባል። ማንም ከህግ በላይ አይደለም። እዚህ ቤት በተደጋጋሚ ከፍተኛ ወንጀል እየተፈፀመ ነው። ስለዚህ ፍ/ቤት ይቋቋም። ፖሊስም ይመረጣል፤ ዳኛም ይሾም አለች። በሀዘኑ ቤት ከነበሩት አብዛኛው ትክክል ነው። ብለው አጨባጩ። እኔ ግን አልገባኝም። ሴትየሞ ተነስታ መናገር ስትጀምር አንድ ሴትና አንድ ወንድ ተጠቃቅሰው ለቅሶኛውን ሳይሰናቁ በፍጥነት ቤቱን ለቀው መውጣታቸውን አስታውሰዋል። በፍ/ቤቱ መቋቋምና በፖሊስ መመረቡም ስምምነት ላይ ተደረሰ። በሉ በቅድሚያ ፖሊስ ምረጡ አለች። በርካታ አጆች ወጡ። ሁሉም እኔ እኔ እያሉ ይጮሁሉ። እሺ አንተ አለቸው በራሷ ሥልጣን ሰብሳቢ የሆነችው ሴትየሞ።

ብድግ አለና ፖሊስ መሆን ያለብኝ እኔ ነኝ። በማለት ራሱን ጠቅሙ። የተወሰነ ሲሰጥ ብዙዎቹ ተቃዋሚዎች እንደ ተነሳኞች ግብዳው ይሻሻላል። ፖሊስ መሆን ያለበት ግብዳው ነው አለች። አብዛኛው ሰው አጨባጩ። ግብዳው ደረቱን ገልብጦ ብድግ አለ። እጅን ጨብጦ ደረቱን መታ መታ እያደረገ ተንግሚለሁ። ውፍረቱ ረዝመቱ የገደል ቅሬታ ያካላል። በግብዳው ፖሊስነት ስምምነት ላይ ተደረሰ። ከአሁን ሰዓት ጀምሮ እያንዳንድሽ ሥነ ሥርዓት ትይዘያለች። እንቢ ካልሽ ሞ አለና በእጅ ወደ አንድ ጥግ አሳየ። እስር ቤት መሆኑ ነው። ሂደቱ ወደ ዳኛ መምረጥ ተከፊ። አሁን ዳኛ ምረጡ ተባለና ሦስት ሰው ተመረጠ። ሦስቱ ዳኞች ቦታቸውን ያዙ። የግራ ዳኛው የፍ/ቤቱን ሥልጣንና ተግባር አሳወቀ። ፍ/ቤቱ ይግባኝ የሌለው ነው። የቸሎቱ ስም እንብላው ፍ/ቤት ይባላል። የተከሰሰ ሰው ቅጣት ሲወሰንበት የተወሰነውን ቅጣት መክፈል እንጂ አልከፍልም። አላጠፋሁም ማለት አይቻልም። አለ። መድረኩን ስትመራ የነበረችው ያለ ጥቅማ ያለ ምርጫ ራሷን ዐቃቢ ህግ አድርጋ ሾመች።

ዐቃቢ ህግ የመጀመሪያውን ከሰንጠረዥ ታዳሚ ላይ ከፈተኛ። በትላንትናው አለት ከምሽቱ አንድ ሰዓት ላይ ወደ ቤቱ ሰሄድ ይህ ሰውጭ ልብሴን ይዞ ጉትቶብኛል። ምን ፈልገህ ነው? ስለው ወደ እኔ ቤት እንሄድ ብሎ ሊያስገድደኝ ሞክሯል። ይቀጣልኝ አለች። ተከላኸ እኔ ትላንት አዲስ አበባ አልነበርኩም። የመጣሁት ዛሬ ነው። በማለት መልስ ሰጠ። ሳትይዛት እንዲህ ብላ እትከስም አጥፍተሃል። 10 ብር ተቀጥተሃል። በማለት ተፈረደበት። ከተከራከርክ ይጨመርብከል አለች። የተወሰነበትን በፍጥነት ካልከፈለ ቅጣቱ ይጨምራል ስለተባለ ከፍሎ ቁጭ አለ። በሦስተኛ ደረጃ እኔ ተከሰስኩ። እዚህ ሐዘን ቤት መጥቶ እግሩን አደረገሁ ተቀምጧል። ከቅድም ጀምሮ በአይሁድ ይጠቅሰኛል። ስለዚህ ይቀጣልኝ፤ በማለት ከሰሰኛው። ተነስና መልስ ሰጥ አለና ግብዳው ከተቀመጥኩበት በአንድ እጁ አንጠልጥሎ አነሳኝ። ሙብቱ መደፈሩን ብረዳም ቤቱን ለመመሳሰል ስል እግራን እንብራጫ መቀመጥ ለምደብኝ ነው። ማንንም ለመድፈር ፈልጌ አይደለም። በአይሁድ ጠባብኝ ያለችው ሐሰት ነው አልኩኝ። እሷ ማንም ከሆነ ተነስታ አትላለም። እንዲሁም ሲያዩህ እንደምታደርግ ታስታውቃለህ። 20 ብር ተቀጥቷል በማለት ፈረዱብኝ። ቅጣቱን ከፈልኩኝ። ሴትየሞ ገና ተነስታ ዝም በሉ ስትል ለካስ እንዚያ ወንድና ሴት ለቅሶ ቤቱን ጥለው በፍጥነት የወጡት ግብዳው ፖሊስ ሳይመረጥ የእንብላው የቁጩ ፍ/ቤት ሳይቋቋም ለማምለጥ ነው። እኔ መቼ ገባኝ? እያሉ እያሉ ገንዘብ ሲሰበሰቡ በማየቱ ገረመኝ። ይኸ የቁጩ ፍ/ቤት 20 ብር ቀጣኝ አልኩኝ። ከጉራ ለተቀመጠው። ኸረ እንዳይሰማህ ችሎት መድፈር ብለው መቶ ብር እንዳይከፍንብህ አለኝ። የቁጩ ዘመን ከቁጩ ፍ/ቤት ይጠብቃችሁ።

“አብነት” የግጥም መድብል ተመረቀ

በደራሲ ከተማ ሞሬታ የተዘጋጀው አብነት የተሰኘ የግጥም መድብል በሥራ ሕይወት ላይ ያሉ አብነቶችን የሚያሳይና ዕውቅ ሰዎችን የሚያወድስ ነው። ደራሲው የኢትዮጵያ ደራሲያን ማህበር አባልናቸው። ከዚህ በፊት አልበም የተወሰነ ልቦለድ አሳትመው ለአንባቢ አቅርበዋል፤ አብነት የግጥም መድብል ጥር 6 ቀን 2004 በኢትዮጵያ በሌራዊ ቴያትር ሲመረቅ አንጋፋ ደራሲያን፣ ገጣሚያን፣ የባለሀብቶች ጥሪ የተደረገላቸው አርቲስቶች ተገኝተዋል። በዝግጅቱም ግጥም፣ ወግ፣ መነገብ የሙዚቃ ስራዎች ቀርበዋል።

“ዲፕሎማት” ተመረቀ

በመቅደሩ ፕሮግራም ኃ/የተ/የግ/ማህበር ፕሮግራም የተደረገው በደራሲና ዳይሬክተር ሩኦድ ጋሻው የተሰራው “ዲፕሎማት” በዓይነቱ ለየት ያለ ልብ አንጠልጣይ ፊልም ጥር 6 ቀን 2004 ዓ.ም በአዲስ አበባ በ8:00 በ10:00 እና 12:00 ሰዓት ለህዝብ አይታ ያበቃል። በሁሉም የመንግስት ሲኒማ ቤቶች በግል ተመርቋል፤ በሁሉም በልዩ ፕሮግራም በ8:00 ሰዓት ታዋቂ ግለሰቦች፣ አርቲስቶች፣ ባለሀብቶች፣ ጋዜጠኞች ጥሪ የተደረገላቸው የኪነ-ጥበብ ቤተሰቦች በተገኙበት በደመቀ ስነ-ስርዓት ሲመረቅ በዚሁ ፊልምና ማህበራት ሹሙቴ፣ ሜሮን ጌትነት፣ ታጠቅ ነጋሽ፣ ማህደር አሰፋ፣ አንተነህ አስረስ፣ እንደርያስ አስናቀው፣ ሙከታር ዓሊ፣ ተመስገን ከበደ፣ ኤፍሬም ለማ፣ መሐመድ አህመድ መስከረም ተፈራ፣ ሰለሞን ታፈሰ እና ሌሎችም 62 በላይ ተዋናዮች ተውነውበታል። የፊልሙ ርዝመት 1:30 ደቂቃ ሲወስድ ፊልሙን ሰርቶ ለማጠናቀቅ 1 ዓመት ከ8 ወር ጊዜ ወስዷል። የፊልሙ ታሪክ ቅድስት ተመስገን የፀረ አሸባሪ ልዩ ህይወት መሪ በዲፕሎማት ፖስፖርት ወደ ሀገር የገቡትን አደገኛ ሰምብ ይዘው የግብፅ አሸባሪዎችን በቁጥጥር ስር ለማዋል የምታደርገውን ግብግብ በዚህ መሀከል አሸባሪዎቹ ከ20,000 በላይ ኢትዮጵያውያን ከመገደል ባሻገር ያላቸውን ዕቅድ ለማወቅ የሚደረግ ውጣውረድ ያሳያል።

“በጣም የሚያሳዝነኝ የበቀለ ነመራ ገጠመኝ ነው”

ከብሩክ ከበደ የቀድሞው ከቡር ዘበኛ በኋላም ማዕከላው ዕዝ ሥር ከነበረው የሙዚቃ ክፍል በሀገራቸው የሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ሁነኛ አሻራ አስቀምጠው ያለፉ በርካታ ድምጻውያን፣ የግጥምና ዜማ ደራሲዎች፣ የተለያዩ ሙዚቃ መሣሪያ ተጫዋቾችን በማፍራት ግንባር ቀደምት ሥፍራ ይዞ ከሚገኙት ሙዚቃ ባንዶች ውስጥ የከቡር ዘበኛ ባንድ አንዱ ነው። ይህም የሙዚቃ ክፍል ካፈራቸው በርካታ ድምጻውያን መካከል ጌታቸው ተካ አንዱ ነው። ጌታቸው ይጫወትበት የነበረው ክፍል ከደርግ ውድቀት ማግስት በፈርሰም አሁንም አንዳንድ ሠርግ ቦታዎች እየተገኘ ስሜቱን ለመወጣት ያገደው የለም። ጌታ ራሱንና ቤተሰቡን በአሁን ሰዓት የሚያስተዳድረው በጥበቃ በሚያገኘው ገንዘብ በሆንም ይህንኑ አንዳንድ ብቅ ጥልቅ የምትለው ሙያውም መጠነኛ ድግግ ታደርግለታለች። ፡ ለመሆኑ ጌታቸው ተካ ማነው? ለሚልም መልስን ከገባብ ቆይታው የሚያገኙት ይሆናል።

- ወደ ሙዚቃው አለም የገባህው መቼ ነው?

ልጅ እያለሁ ነው። ምናልባት 14 ዓመት ቢሆነኝ ነው።

- ዘመኑ መቼ ነው?

1960-1961 ዓ.ም ውስጥ ነው።

- ለመግባት መነሻ የሆነ ምክንያት ምንድን ነው?

ቀበና ኮከበ ጽባህ የሚባል ት/ቤት አማር ነበር። አሳዳሪዎቹ በገቢ ደካማ ስለነበሩ ለደብተር እርሳስና ስኬታቸው መግዣ የሚሆነኝን ሣንቲም የማገኘው የሠፈሩን ከብት ወደ ዱር ወስጄ በማገድ ነበር።

- አሳዳሪዎቹ ስትል?

ወላጆቼ ተጣልተው በመለያየታቸው የምኖረው ከአያቶቹ ጋር ስለነበር ነው። የአረኝነቱንም ሥራ እየሰራሁ እንዳለ ዘወትር ቅዳሜ ጃንሚዳ ከሚገኘው መድፈኛ ክፍል ጀርባ የከቡር ዘበኛ የሙዚቃና ቲያትር ክፍል ለቤተሰባቸው ሙዚቃ ያቀርባሉ። ከድምጻውያን መሀል ጥላሁን ገሠሠን በጣም ነበር የምወደው። በተለይ አንዲት ሙዚቃ አለች። አሳን ሲዘፍን ነፍሴ ነው የሚጠፋው።

- ምን የምትለው ዘፈኑ ነች?

ጽድቅና ኩነኔ ፍቺው አልገባኝም የኔ ነፍስ አንቺ ነሽ ትርፍ ህይወት የላኝም የዓላማዬ ግብ ነሽ የኑርዬ ቁልፍ ነይና አስደስቼኝ ከዓለም ላይ ሳላልፍ ልቤን ገልፀሽ እይው

የግልሽ ነው ተስፋ ስጧው። እያለ የሚዘፍናት ይህቺን ሙዚቃ እንደሰማሁ ከብቶቼን ትቼ በቀጥታ መድፈኛ ግቢ ገብቼ ሙዚቃዎቹን ስከታተል ቆይቼ ማምሻውን ወደ ከብቶቼ ስመለስ ግማሾቹ ተበታትነው በየጫካው ገብተዋል። ቤታቸውን የሚያውቁት ወደ ቤታቸው ሄደዋል። ከብቶቻቸው ያልገቡላቸው ባለንብረቶችም ቀጥታ ወደቤት በመምጣት ከብቶቹን መጠየቅ ያዙ። እኔም ስፈልግ አምሸቼ ወደ ቤቴ ገባሁ። አያቶቼም ተቆጡኝ። በማግስቱም ማለፍ ተነስቼ ወደ ጫካው ብገባ ከብቶቹ በጅብ ተበልተዋል። በዚህን ጊዜ ዋናው አረኛ ባገኝኝ ቁጥርም እየመታን ስለሰቸገረኝና

በአጋጣሚም ሁለቱም አያቶቼ ተከታትለው በመሞታቸው ሠፈሩን ለቅቄ ወደ ፈረንሳይ ለጋሲያን ገባሁ። እዛም እንደገባሁ ከገዛህኝ ደስታ ጋር ተገናኘን።

- ዝቅኝ ደስታ ማለት የመድረክ መሪው ህ/አለቃው ነው?

አዎን። አሳቸውን እግዚአብሔር አገናኘን። እኔ ዘንድ ተቀምጠህ መማር ትችላለህ ሲሉም አበረታቱኝ ህ / አለቃ የሙሉ ወንጌል እምነት ተከታይ ነበሩ። አሳቸው ጋም ተቀምጧል ትምህርቱን መከታተል ያዘኩ። ማታ ማታም ጨፌ ጠጅ ቤት እነ ጥላሁን ገሠሠ፣ አሳቱ ተሰማ፣ ተዘራ ኃ/ሚካኤል፣ ተፈራ ካሣ ስለሚመጡ የማደንቃቸውን ድምጻውያን በቀርበት ለመመልከትና ለማድነቅ በቃሁኝ። በተለይ ጥላሁን ፊት ተቀምጧል አወራሩን አጠጣጡን ሳይ በእጅጉ ነበር የምደሰተው።

- ጥላሁን ይዘፍን ነበር?

በፍጹም አይዘፍንም። እነሱ ልክ እንደወጡ እኛ እዛ የተሰበሰቡን የምግብ ማቅረቢያ ትሪውን እንደደራም እየተጠቀምን እንዘፍናለን እንጫወታለን። በዚህ መሀል ነው እንግዲህ ፤/አለቃ እስጢፋኖስ ካሣ የሚዘቃው ስሜት ካለህ ለምን አላስቀጥርህም ሲል ጥያቄ አቀረበልኝ። እሺታዬንም ገለፀኩለት።

- ፤/አለቃው ሙዚቃኛ ነበር?

የከቡር ዘበኛ የሁለተኛው አኪስትራ ከበሮ መቼ ነበር። እሺ ማለቴንም ካረጋገጠ በኋላ ይዞኝ ወደ ክፍሉ

ወሰደኝ። እግዚአብሔርም ተጨምሮበት የህክምና ምርመራ እንደወሰድ ተደረገ። አለፍኩኝ።

- ወደ ሙዚቃው ሙያ ከገባህ በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጫወትከውን ሙዚቃ ታስታውሰዋለህ?

በወቅቱ ማሕመድ አህመድ ክፍሉን ለቆ የወጣበት ጊዜ ነበርና ዲያቆስ ሆቴል በተዘጋጀ ሠርግ ላይ ማይክ ጨበጥኩ።

- ምንም ልምምድ ሳይሆን ማይክ የጨበጥኩት? የዘፈነኩት የራስህ የሆነ ዘፈን ነው ወይስ...?

“የሺ ሀረጊቱ የክፍቱ የኔ ዘረ ብዙ” የሚለውን የመሐሙድን ዘፈን ነበር። ወዲያው ጌቾ በርታ!! በማሕመድ ቦታ የተተካውን ልጅ ጥሩ ድምፅ አለው። የሚሉና የመሳሰሉ አበረታች ምላሾችን ሳገኝ የልብ ልብ ተሰማኝ። እኔም ተከፈኩት . . . (ሳቅ)። ክፍሉ ለሙዚቃኛው የእንግሊዝ ሱፍ ነው የሚያስፋው። እኔ ግን አዲስ ስለሆንኩ ነው መሠል ራጋ (መሥመር) ያለው ብልጭልጭ ልብስ እንደሰብስብ ተደረገ። ልብሱን የለበስኩ ቀን ደስታዬ ወሰን አልነበረውም። እነዚያ ጠጅ ቤት የማደንቃቸው ታዋቂ ድምጻዊን ዳደኛ በመሆኑ ተደሰትኩ። ኮት ትከሻ ላይ ተሰቀለ ተወኝ!!

- ጌቾ ምን ያህል ሥራዎች ተጫውተዋል?

በውል ይሄን ያህል ነው ብዬ ላስቀምጥልሁ ያዳግተኛል።

ማህበራዊ

እግር ኳሳቸን ያለያቸው . . .

ውብሽት ተሾመ Stgtb7@yahoo.com

ሀገራችን ኢትዮጵያ እንደ ታሪክ ከምታወራቸው ታላቅ ነበርን፤ መሥራቾች ነበርን፤ እያልን ስለያኔው እየወራን እለት እልት በጣም ከውጤት እየራቅን ካለንባቸው ነገሮች መካከል አንዱ የሀገራችን የእግር ኳስ ጉዳይ ነው።

ቀደም ብለው የነበሩ የእግር ኳስ አመራር አካላት ስለኳስባወሩ ቁጥር “ያኔ የነበረንን ውጤት ዳግም ለማምጣት ጠንክረን እንሠራለን” ይሉ ነበር። አሁንም የተሾሙት በዚህ ጉዳይ ሲናገሩ “መሥራቾች እንደ መሆናችን በላቀ የተነሳሽነት መንፈስ ወደ ቀድሞ ብቃታችን ለመመለስ ከምን ግዜውም በላይ መሥራት አለብን” ይላሉ።

ሁለቱም ዘገታና ተሰፋ የተቀላቀለበት ንግግር ይናገራሉ። የመጣ ውጤት ግን የለም። ወደ መፍትሔ ለመሄድ ወሳኝ ነገር የሚያመጥኑ አማርኛዎችን በየሚዲያው መናገር ሳይሆን መሥራት ለመፍትሔው አብዝቶ መሥራት ነው። እኔ በዚህ ጉዳይ ስለ ሀገራችን እግር ኳስ መፍትሔ ለመናገር ፈልጎ አይደለም፤ ሌላ ጊዜ በሰፊው እመለስበት ይሆናል። ዛሬ በዚህ ርዕስ ሥር ከምንወደው እግር ኳስ ጀርባ ያሉ የጀርባ አጥንቶች ለእግር ኳስ መፍትሔ ለውጤቱ ለነበረው ወሳኝ ስለሆኑ ሰዎች ጥቂት ልል ፈልጎ ነው። የእግር ኳስ አመራሮች ያለያቸው ወሳኞች ናቸውና። የእግር ኳስ የጀርባ አጥንት ደጋፊው ተመልካቹ ነው። ደጋፊው ገብቶ በሚደግፍበት ወቅት ከገቢ ምንጭነቱ በተጨማሪ ተጫዋቾቹ በሚሰጣቸው ሞራል ለተሻለ ብቃት ይነሱ ዘንድ ወሳኝ ሚና አለው። ወደ አዲስ አበባ ስቴዎስዮስ የኢትዮጵያ ቡናን ጨዋታ ለመመልከት የገባ ተመልካች ይህንን በደንብ ያስተውላል።

በአዲስ አበባ ስቴዎስዮስ ሚስማር ተራ ተብሎ የሚጠራው ቦታ በቡናው አስጨፋሪ በአዳኝ እየተመራ መላውን አስቴዎስዮስ እንደሚያናጋው ያየ ያውቀዋል። በ2003 ዓ.ም የኢትዮጵያ ፕሪሚየር ሊግ የኢትዮጵያ ቡና ለመጀመሪያ ጊዜ የሌጉን ሞንጫ ሲያነሳ ለውጤት ካበቁት ነገሮች መካከል አንደኛው ወሳኝ ተብሎ የተጠቀሰው “የደጋፊው ከወትሮው ለየት ባለ መልኩ መነሳሳት” ተብሎ ተገልጿል። ወሳኝ ነገር ይህ ነው። አንድ ከሌለ ወይም ብሔራዊ ቡድን ደጋፊውን አክብሮ ማጫወት ከቻለ ውጤታማነቱ

የሚታይ ይሆናል። በቅዱስ ጊዮርጊስ አሰፖርት ክለቦች ውስጥ የምናየው ታላላቅ ተጫዋቾች በደጋፊዎቻቸው “አደግ ተመንደግ” በርታ” ተብለው የመጡ ናቸው።

ስለእነ አቶፍ፣አዳኝ፣ደረጀ ቡብዙ ሚዲያዎች ትንሽም ቢሆን ተብሏል። እኔ በዚህ ጉዳይ ከአዲስ አበባ ወደ ደቡብ የሀገራችን ክፍል ወደ ሀላባ ልዩ ወረዳ ወሰኛችሁ ከከነማው ደጋፊ ከረጅሙ ተስፋዬ አደም ጋር ላስተዋውቃችሁ ነው። ለዚህ ጉዳይ ስኬት የረዱኝን ሁሉ አመሰግናለሁ።

2003 ዓ.ም ሻሽመኔ የመጨረሻ ወሳኝ ጨዋታ በዚህ ጨዋታ የአላባ ከነማ ካሸነፈ ወደ ፕሪሚየር ሊግ ማለፉን ያረጋግጣል። በሻሽመኔው ሁለገብ ስቴዎስዮስ አንድ ረጅም ድካም የማይታየበት ወጣት ለጉሮሮው ሳይሰስት ያስጨፍራል። ዘጠና ደቂቃውን በሙሉ ይጫወታል፤ ሰዓት አለቀ ያለምንም ጉል የዚህን የተስፋዬ አደምን እልህ ንዴት ማምጥ ሊያበረደው አልቻለም፤ መሬት ላይ ወድቆ ተንከባለለ-----

ከአዲስ አበባ ሻሽመኔ ሄደው የነበሩ ሰዎች በአጋጣሚ ጨዋታውን ለማየት ያለው አጨፋፈር ውስጣችንን ዝው ብለው አዲስ አበባ ስቴዎስዮስ ውስጥ ሲያወሩ አጠገባቸው ሆኖ ሰምቼ ነው ይህንን ጉዳይ ለማዘጋጀት የተገደድኩት። አንደኛው እንደዲህ አለ “እንደ ተጫዋች ደጋፊን ማስፈረም ቢቻል ፍር ተስፋዬ አደምን አስፈርሞ ወደ አዲስ አበባ ማምጣት ይቻል ነበር። ብለዋል።

እኔም ከአነሱ ይህችን መረጃ ይገዛ የተለያዩ መረጃዎችን መፈለግ ጀመርኩ። እነሆ የዚህ ወጣት የስፖርት ፍቅር ብቻ ሳይሆን ጨዋታውን በጣም አስደሳች ነው። ደጋፊ በጣም ወሳኝ መሆኑን ከእንግሊዙ ፕሪሚየር ሊግ አሳልጣኝ ከማንችሰተር ዩናይትድ ስር አሌክስ ፊርጉሰን ንግግር ብዙ መረዳት ማሻሻላለን። በ2010/11 የአውሮፓ ሻምፒዮንስ ሊግ ጨዋታ ከፍልሲ ጋር በተገናኙበት ወቅት አጣብቄኝ በሆነው የጉል ውጤት ውስጥ ገብተው ደጋፊዎች አብዝተው ረድተዋቸው ለድል ከበቁ በኋላ አሰልጣኙ ሲናገሩ “ደጋፊዎቻችንን በፈለግናቸው ሰዓት በጨነቀን ሰዓት አገኘናቸው” ነበር ያሉት፤ ይህ ወሳኝ ነገር ነው።

ሲረግጡት እምብጭ የሆነው የሀገራችን

እግር ኳስ ትልቁ ችግሩ ደጋፊውን ስለማይሰማ ነው። ባደጉት ሀገራት በእግር ኳስ ማለቴ ነው። እንደ ዘሪፍ፣ፋኑ ፋኑ፣የሚጠቀሙት ንግግር “በደጋፊ ፊት መሸነፍ ነውር ነው” አክብረው አስከብረው ስለሚጫወቱ ነው። የፌዴሬሽን አካላት፣የስፖርት ሰዎች፣አሰልጣኞች፣ተጫዋቾች ደጋፊን ሊሰሙ ሊያከብሩ ሊያስከብሩ ይገባል።

እንደ ተስፋዬ አደም ያሉ ደጋፊዎች ፌዴሬሽኑ ለከነማው ከሚልከው ትጥቅና ድጋግ የሚብስ ድጋፍ ለከነማው ይሰጣሉ። ዛሬ ተስፋዬ ግጥም እየገጠመ በርታ እደግ ያለው ተጫዋች ነገ የሀገራት ብሔራዊ ቡድን ተጫዋች ሲሆን የተስፋዬ ዋጋ ቀላል ነው? የሆነን ነው እኛ ማሰብ የተሳነ፤ከተለያዩ ክፍለ ሀገሮች መጥተው በብሔራዊ ቡድን ደረጃ የሚጫወቱ ተጫዋቾች ትናንት ክፍለ ሀገር እያሉ እንደ ተስፋዬ አደም አይነቱ የስፖርት ወዳድ በርታ ባይላቸው መቻ አይሆን ይደርሱ ነበር። አዳኝ ሳይኖር ሚስማርን አስቡት፤አቶፍ ሳይኖር ካታንጋን አስቡት፤ተስፋዬ አደም ሳይኖር የአላባውን ሁለገብ አስቴዎስዮስ አስቡት። ሜዳ ውስጥ ተጫዋቾች ከሚያሳዩት እንቅስቃሴ በተጨማሪ የደጋፊዎች ዝማሬ ምን ያህል ድል መንፈስ እንዳለው ስፖርቱን ቀረብ ብሎ የሚያይ ያውቀዋል።

የዓለማችን ታላላቅ ብሔራዊ ቡድኖች በሚዳቸውም ሆነ ያለሚዳቸው ያልተጠበቀ ሽንፈት ሲገጥማቸው ሁል ጊዜ የሚሉት “ደጋፊዎቻችንን ይቅርታ እንጠይቃለን፤ተሳስተናል እንክሳለን” ይህንን ነው ምን ጊዜም የሚሉት፤ፌዴሬሽኑን፣መንግሥትን አይደለም። ይቅርታ የሚሉት የኳሱን የጀርባ አጥንት የሁሉም ስብስብ የሆነውን ደጋፊውን ነው። የደጋፊ ዋጋው ምን ያህል እንደሆነ ማየት ተገቢ ነው።

አሰልጣኞች ከተጫዋች ዝውውር ወሬ፣ከደሞዝ ጭማሪ፣ከተጫዋች ቅጣት ከሞንጫ ክብር በፊት ደጋፊውን ሊያውቁ፣ሊያሳውቁ ሊያከብሩና ሊያስከብሩ ይገባል። ፌዴሬሽኑም ብዙ መፍትሔዎችን፣ጥቅሞችን፣ደካማነቶችን አንጥሮ አይቶ መፍትሔ ለማምጣት ከወገቡ ዝቅ ብሎ ሁለቱንም አይኖቹን ጀርዎቹን ወደ ደጋፊዎች ሊያዘር የገባል። ምክንያቱም እዛጋ ብዙ ዓይን አለ።

ከአዲስ አበባ 315 ኪ.ሜ ርቀት ላይ

ከመትገኘው የሀላባ ከተማ ነገ ለሐገራችን እግር ኳስ መፍትሔ የሚኑ ልጆች ሊወጡ ይችላሉ። እነዚህ ልጆች በቂ የሆነ ክፍያ፣የላብ መተኪያ እንደሚያገኙ ግለሰብ ነው። ታዲያ ለአኚህ ልጆች ደሞዳቸው፣የላብ መተኪያቸው እንደ ተስፋዬ አደም ያሉ ቅን የስፖርት ደጋፊዎች ናቸው።

ስለ ተስፋዬ መረጃ የሰጠኝ አንድ ወጣት “ሀላባ ሆነህ የብሔራዊ ቡድን ጨዋታ ስታይ ተስፋዬ ደጋፊ አዲስ አበባ አስቴዎስዮስ ያለህ ነው የሚመስልህ፤ደግሞ ደጋፊ ብቻ አይደለም ጨዋትም ጭምር እንጂ” ብሎኛል። ለአንደዚህ ያሉ ደጋፊ እነ እንግሊዝ፣ስፔን ከፍለው ነው ይዘዋቸው ጨዋታ ባለበት ሁሉ የሚሄዱት እኛ ባንከፍላቸውም እንኳን ዋጋቸው ከባድ ነውና እናከብራቸው፤እናበረታታቸው። ተመልካች የቡናውን የአዳኝን ዋጋ ያውቃል። ለዚህም ገና አዲስ አበባ አስቴዎስዮስ ሲገባ “አዳኝ ለቡና ይሰራል ገና” እያለ የቀበለዋል። የኔ ጥያቄ የቡና ስፖርት ማህበርስ የአዳኝን ዋጋ ያውቀዋል?

ተመልካቹ የአቶፍን ዋጋ ያውቃል፤ለዚህም ገና ካታንጋ ሲገባ ብድግ ብለው ይቀበሉታል። የኔ ጥያቄ የቅ/ጊዮርጊስ ስፖርት ማህበር የአቶፍን ዋጋ ያውቀዋል? ተመልካቹ ብቻ ሳይሆን አይደለም የሀላባ ሰው በዝና አዲስ አበባባም ያለ ሰው የረጅሙን የማይደከሙትን የሀላባ ከነማ አስጨፋሪ የተስፋዬ አደምን ዋጋ ያውቃል። የኔ ጥያቄ ስኬታማው የከነማው አሰልጣኝ ሚሊዮንም ሆነ የሀላባ ከነማ ስፖርት ማህበር የተስፋዬን ዋጋ ያውቃል ወይ?

ሁሉም ይህንን ጥያቄ በተረጋጋና በሰከነ መንፈስ ሊመልሰው ይገባል ይህን ጠያቂ በተረጋጋ መንፈስ የመለሰ አካል ለውጤት ለስኬት ቅርብ መሆኑን ሊረዳ ይገባል። የእነ ተስፋዬ አደምን፣አዳኝን፣አቶፍን --- ዋጋ በገንዘብ ልንተዳውቅ ስንደፍርም ምክንያቱም ዋጋቸው ውድ ነው። አንድ ክለብ ውጤት እምቢ ሲለው ጎል አልገባ ሲለው ተጫዋቾች ወደ ደጋፊዎች ዞረው ሊያነሱ እናያለን ለምን --- ?

የጋራ የማይቻል ነገር እንዲቻል ያደርጋልና፤አንባብያን በሌላ ጊዜ በዚህ ማስታወሻዬ ተስፋዬን ቃለ መጠይቅ አድርጌው ለማቅረብ እምክራሉሁ አስከደው መልካሙን ሁሉ አመኛለሁ።

“በጣም የሚያሳዝነኝ . . .

ምክንያቱም በአመት አንድ ድምፃዊ አንድ ወይም ሁለት መዘቃዎችን ይይዛል። ምናልባት ጥላሁንና ብዙሃኑ አራትና ሦስት ቢይዙ እን ተዘራ ሁለትና ሦስት ቢይዙ፣ የባህሉ ዘፋኝ አንድ ቢይዙ እየተባለ በደረጃ እየወረደ ይመጣል። ያኔ ልቡና ቀልቡ ቢኖር እነዛ ዘፈኖች በካሲት ተቀርፀው ለታሪክ ቢቀመጡ ፍር እጅግ በጣም ደስ ይለኝ ነበር። ግን አልሆንም።

- በሸክላም በካሲትም የተቀረፀ የለህም? አይደ . . . ማን አስተውሎት። አንዳንድ በወቅቱ በሸክላ የተቀረጹ ቴሌቪዥንና ሬዲዮ ጣቢያ ይገኙ ይሆናል። ለምሳሌ እንደ ማርኮ ማር ወለላ ማርኮ ማር ወለላ አጥፍ ዘርጋ እንዳለንጋ ተወርወረ እንደ ሎሚ የመሠሉት ይኖራሉ።
- አልፎ አልፎ ሲዘፈኑ አስማችዋለሁ።
- ይህቺ ያገተ ሥራ ነች? ዜማውን የሠጠኝ ሥምረት ለገሠ የሚባል የጦር ሠራዊት መገናኛ ሠራተኛ ነው። ጨፌ ጠጅ ቤት በአጋጣሚ ሲመጣ ጻዳ ስንጨፍር ይመለከትና ይሄን ዜማ ይሰጠኛል። እኔም ከተጫወትኩ በኋላ ም/ጦሮች ይዘፍኑትና በሁለታችን መሀል ጭቅጭቅ ይፈጠራል። ም/ጦሮች በባንድ ደረጃ መዘቃውን ተጫውተውታል። ይህ የሆነው ዜማው ጥሩ ስለሆነ ነው።
- የመዘቃ መሠሪያ ትጫወታለህ? ግጥምና ዜማስ ትደርሳለህ? አልጫወትም። ግጥምና ዜማ በተመለከተ ክፍለ አንድ ባህል አለው። ግጥምም ሆነ ዜማ ተጨንቀህና ተጠበህ ጽፈህ ስታመጣ “ቀሽም ናት ትቀመጥ” ስለምትባል ብዙ አትደፍርም። መጣል የነበረበት አይዘህ በርታ፣ በዚህ ቀጥል፣ ነገ ታሻሽላለህ የሚል መሆን ነበረበት። በቦታው ላይም ምርጥ የግጥምና የዜማ አውጪዎች ነበሩ። ስማቸውን መጥቀስ ካስፈለገ እን ሻለቃ ሣህሌ ደጋጉ። በመጨረሻ ኩሎኔል ሻ/አፈወርቅ አ/ሰንሰለ፣ ጋዜጠኛ ስለምን ተሰማ፣ ተዘራ ጋ/ሚካኤል፣ አ/የለ ማም፣ ዘውገ ገ/

መድህን የመሠሉትን ማንሳት ይቻላል።

- በክፍሉ ውስጥ በርካታ ዓመተትን አስቆጥረህልና ምንገታ አለህ? ሳላደርገው አልፎያለሁ ብለህ የሚቆይበት ነገር ሳይኖር ይሆን?

በአንድ ወቅት አስመራ የሚገኘው የቃኘው ሻለቃ ግቢ በፈንጂ በተመታ በሦስተኛው ቀን ቦታው ደርሰን ነበር። ማረፊያችንም እዛው አድርገን በአካባቢው ላለው ሠራዊት የተለያዩ ዝግጅቶችን እየቀረብን እንመለከታለን። በአንድ ወቅትም ከረን ደርሰን ስንመለስ ምሳ ለመብላት እየተጣደፍን እንዳለ ምሳ እምባይ ሰራ ሆቴል ነው የምትባሉት የሚል ትዕዛዝ መጣልንና ወደዛው ሔድን። በሆቴሉም ጥሩ መስተንግዶ ተደረገልን። ምሳችንም በልተን እንደጨረሰን የሁላችንም ሀሳብ “ሞልቃቃው፣አትጨቅጭቀኝ፣ ላውንቸር . . .” እየተባለ በቀልምጫ የሚጠራውን መለጠፊያ ለመጠጣት ነበር። ነገር ግን እንደ ሀሳባችን ሳይሆን ቀረና በአስቸኳይ ወደ መንደፈራ እንድትንቀሳቀሱ ተባልን። መቼም ወታደር ነንና እምቢ ማለት እንችልም ትዕዛዙን ተቀብለን ለመሄድ ተዘጋጀን። በዚህን ጊዜ የቴሌቪዥን ካሜራ የነበረው በቀለ ነመራ አብሪያችሁ ካልሄድኩኝ አለ። ጧት ብዙ ሠርተህል ይበቃህል ብንለው ፈጽሞ እሽ ሊለን አልቻለም። ጉዞ ጀምረንም መንደፈራ ለመድረስ 5 ኪ.ሜ.ሲ ቀር ባለች መታጠፊያ ላይ መኪናችን በተቀበረ ፈንጅ ትመታለች። የበቀለ ነመራ እይንም ይጠፋል። በዚህ አሳዛኝ አደጋ መንገር በየን የምትባል ተወዛዋዥ (ድምፃዊ አይደለችም) ህይወቷ ሲያልፍ፣ ደምሴ የሚባለው እግሩ ተቆረጠ። በቀለን በፊት ጊዜ መንገድ ላይ እየወ ነበር አሁን ከአየሁት ቆይቷል። በህይወቴ የሚቆጩኝ ነገር ቢኖር ተው ተመለስ እያልነው አደጋ ላይ መውደቁ ነው። በጣም የሚደሳካኝን የበቀለ ነመራ ገጠመኝ ነው።

- ከ/ዘበኛ የቲያትርና የመዘቃ ክፍልን ስታስበው ምን ይሰማህል?

ክፍሉ አንድ ኃይል ያለው ነው የሚመስለኝ። ሌሎቹ እንደ ም/ጦር፣ ብሔራዊ ቲያትር፣ ሀገር ፍቅር፣ ማዘጋጃ የመሳሰሉት ሁሉ ተወዛዋዥም መሠሪያ ተጫዋችም አላቸው ይሄኛው ክፍል ግን ከነግግም ሞስሲ እጸብሩንቅ ሥራው። ምናልባት ሰለሞና ጥበብ ያረፈባት ስለሆነ ይሆን? ብለህም ለመጠየቅ ትገደዳለህ? የሚገርምህ በዘመን መለጫ የተለያዩ የቲያትርና የመዘቃ ክፍሎች ዝግጅቶቻቸውን ካቀረቡ በኋላ መዘገያ የምንሆነው እኛ ነን። ምክንያቱም ተመልካቹ ቁጭ ብሎ እንዲጠብቀን ይገደዳልና።

ሕዝቡ እንዳይወጣ እንደመደገን እንደሚጠቀሙባችሁ ጋሼ ዘውገ ገ/መድህንም በአንድ ወቅት አጫውቆኛል። ይኸውልህ ጉሽ እንኳንም አልሞሽሁ። ብቻ . . . ሳይቅ . . . የባህሉን እን ተዘራ ጋ/ሚካኤል፣ አሳቱ ተሰማ ዘፍነውት ሲጨርሱት በቅጽል ስሙ “የማይሰበረው ሸምቦቆ” የሚባለውም ማህሙድ አህመድ፣ የመዘቃው ንጉስ ጥላሁን ገሠሠ፣ ብዙሃኑ በቀለ ይቆጣጠሩታል። ህዝቡ ስሜቱን መቆጣጠር እያቃተው መድረክ ላይ ስለሚወጣ ከመድረክ የሚወርደው በፀጥታ ኃይሎች ጥረት ነው። የክቡር ዘበኛ ቴነርና አልቶ ሳከስ፣ ድራም፣ ጌታር ሁሉ ያውራል።

- ቅጽል ስም አለህ ይባላልና ስለ አሱ ብታጫውብኝ።
- ይህቺን እንኳን ዝም ብለህ ነው ያነሡት። ሳይቅ . . . ለደቂቃዎች ካመነታ በኋላ “ቱሜ” የምትባል ቅጽል ስም አለችኝ። ዝርዝር አፈታቱን ግን አልገባኩም። ነፍሱን ይማረውና ጋሽ ጥላሁንም ጉደሉው እያለ ሲጠራኝ እኔም አገመ አያልኩ ነበር የምጠራው።
- አገመ ምን ማለት ነው?
- አገማሪ ማለት ነው።
- አንቆለጵጵስህ መጥራትህ ነው?
- እምን ጥላሁን በሄደበት ሁሉ አብረህ መሄድና መታየት ሳንተ እጅግ አስደሳች የኩራት ስሜት ይፈጥርሃልህ። የሚገርምህ ከአሱ ጋር አንድ ቡና ቤት ስትገባ

ተከፍሎልህል ነው የምትባለው። ማን እንደከፈለ ግን አታውቅም።

- ሳይጠየቅ ሲከፈልሉት ጥላሁን አይበሳጭም? በጣም ይቆጣል። ነገር ይደዳል። እኛ ግን ያው እንደምታውቀው . . . ነገር (ረጅም ሳቅ) ጋግጥኝ ጥላሁንን ነጥለው መጋበዝ ስለማይፈልጉ አብሮት ያለው ሁሉ ይጋባዛል።
- ከሱ ዘፈን ይበልጥ የምትወዳው የትኛውን ዘፈኑን ነው?

ትርፍ ህይወት የለኝም የምትለውን ነው።

- አንባቢ ማየት እንጂ መስማት ባለመቻሉ አሁን ያን ጉራጌርክልንን ማድመጥ ባይቻልም እኔ ግን ግሩም ድምፅ እንዳለህ ለመመስከር እችላለሁና መዘቃ አቁመሀል ማለት ይቻል ይሆን?

ድምጹ ሸረራት እንደደረሰብት ጻደኞቹ ሠርግ ሥራ ሲያገኙ ይጠፋኝና እዛ ላይ እጫወታለሁ።

- ጌቶ መደበኛ ስራህ ምንድነው?

6 ኪሎ የሚገኘው መስከፍ ሀዘኛን መድሐኒያዳለም ገዳም ት/ቤት በጥበቃ ሥራ ላይ አገኛለሁ።

- ዕድሜህ ስንት ደርሷል?
- ዕድሜዬ እንደምንም 60 ደርሷል።
- ቤተሰብ መሥርተህል? ልጆች አሉህ?
- አዎን አራት ል

በአወሊያ ኮሌጅ ትምህርት ተቋርጧል

በዓለም አቀፍ እስላማዊ ድርጅት ይተዳደር የነበረው የአወሊያ ትምህርት ቤት ከጥር 1 ቀን 2004 ዓ.ም ጀምሮ ለተወሰኑ ቀናት ትምህርት ተቋርጦ እንደነበር ይታወቃል። ተማሪዎችም “ጥያቄዎቻችን እስካልተመለሰ ድረስ ከግቢ አንወጣም፣ የተባረሩ የግቢው ሰራተኞችም ካልተመለሱ ትምህርት አንጀምርም” የሚሉ ሌሎች ጥያቄዎችን ለኢትዮጵያ እስልምና ጉዳዮች ጠቅላይ ምክርቤት አቅርበው

ምላሽ እንዳላገኙ፣ መንግስትም ለጥያቄያችን ትኩረት ሰጥቶ ጉዳዩን በጥልቀት እንዲያይልን ሲሉ መጠየቃቸው አይዘነጋም። ይህን እንጂ ከሚመለከተው የእስልምና ጉዳይ ጠቅላይ ምክርቤት የተወሰኑ ምላሾች የተገኙ በመሆናቸው የ2ኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎች ትምህርታቸውን መጀመራቸውንና፣ ሁሉም ተማሪ ከግቢ የወጣ መሆኑ ቢገለጸም የኮሌጅ ተማሪዎች ትምህርት ግን አለመጀመሩ ተገልጿል። የተማሪ ተወካዮችም ከትምህርት ሚኒስቴርና

ከእስልምና ምክርቤት ጋር ትናንት ሰኞ ጥር 7 ቀን 2004 ዓ.ም የጋራ ውይይት ማድረጋቸው የተጠቆመ ሲሆን ተማሪዎቹ “ጥያቄያችን አሁንም ቢሆን አልተመለሰልንም፣ ትምህርታችንም ተቋርጧል፣ መቼና በምን መልኩ እንደምንጀምር የተገለጸ ነገር የለም።” ማለታቸውን ምንጮቻችን ገልጸዋል። ይህንንም በኮሌጁ ግቢ ሄድን ትምህርት አለመጀመሩን ለመረዳት ችለናል። የዚህንም ምክንያት ለማጣራት ያደረግነው ሙከራ ለጊዜው አልተሳካም።

አንድነት በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን ላይ ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ እየተወያየ መሆኑን ገለጸ

አንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ / አንድነት/ ከሕዳር 16-18 ቀን 2004 ዓ.ም የኢትዮጵያ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ድርጅት “አኬልዳዎ” የሚል ዘጋቢ ፊልም በቴሌቪዥን ማሰራጨቱ ይታወቃል። በዚህም ፊልም ላይ የአንድነት አመራሮች ስምና ምስል አብሮ የቀረበ ሲሆን ይህንንም አስመልክቶ ቴሌቪዥን ድርጅቱ የፓርቲውን ስም አጥፍቷልና በተለይም ሰዓት የአየር ጊዜ ሰጥቶ ፓርቲው በተሰራው ፕሮግራም ላይ ያለውን አቋም ለሕዝብ እንዲገልፅ እንዲቆይታለት ለኢትዮጵያ ብሮድካስት ባለሥልጣን ደብዳቤ መጻፉ ይታወቃል።

የኢትዮጵያ ብሮድካስት ባለሥልጣንም የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የሀገሪቱ የመገናኛ ብዙሃን ሕገ-ገዥ የጣቢያው ኤዲቶሪያል ፖሊሲ በሚፈቅደው መሠረት ፓርቲውን እንዲያስተናግድ ግልባጭ ለፓርቲው በጻፈው ደብዳቤ ገልጾ ነበር። ይህን እንጂ የኢትዮጵያ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ድርጅት ለብሮድካስት ባለሥልጣን ምላሽ እንደሰጠ ቢገልጸም ለፓርቲው ግልባጭ ደብዳቤ ባለመድረሱ ለረጅም ጊዜ የጣቢያውን መልስ ፓርቲው እየጠበቀ ምላሽ እንደላገኘ ተገልጿል። በመጨረሻም አንድነት ፓርቲ ጥር 2 ቀን 2004 ዓ.ም ለኢትዮጵያ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ድርጅት ዋና ሥራ አስኪያጅ “አፋጣኝ” መልስ እንዲሰጠን ስለመጠየቅ” በሚል ደብዳቤ ጽፎ ምላሽ ካላገኘ መብቱን በህግ ለመጠየቅ እንደሚገደድ አስታውቆ ነበር።

የኢትዮጵያ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ድርጅት ጥር 4 ቀን 2004 ዓ.ም “መረጃ ስለ መስጠት” ብሎ ለአንድነት “ፓርቲያችሁ ጥር 2 ቀን 2004 ዓ.ም የላከው ደብዳቤ ደርሶናል። ቅሬታችሁን በተመለከተም ቀደም ሲል በብሮድካስት ባለሥልጣን በኩል ተጠይቀን በወቅቱ ምላሻችንን የሰጠን መሆናችንን እናስታውቃለን።” ብቻ የሚል መልስ ከጣቢያው ዋና ዳይሬክተር ጽ/ቤት እንደተላከና ምላሹም በቀጥታ ለፓርቲው መላክ ሲገባው ከዚህ ውጭ መልስ እንዳልተሰጠ ፓርቲው ገልጾ፣ ከዚህ በኋላ ሕግን ተከትሎ ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ እየተወያየ ነው ሲሉ የፓርቲው ለቀመንበር ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳ በተለይ ለዝግጅት ካላችን ገልጸዋል።

የብሮድካስት ባለሥልጣን ጥር 4 ቀን 2004 ዓ.ም በላከው ደብዳቤ የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን በላከው ምላሽ የፓርቲውን ስም እንዳልጠፋና የአየር ሰዓት መድቦ ለማስተናገድ የሚያስችል ሕጋዊ ምክንያት እንዳላገኘ ገልጿል ሲል ባለሥልጣኑ ምላሽ መስጠቱ ተጠቁሟል።

በሰሜን ጉንደር አንድ ሱፐርሻይዘር ራሱን ሰቀለ

በሰሜን ጉንደር ደንበያ ወረዳ ቆላድባ ከተማ የትምህርት ቤቶች ሱፐርሻይዘር የነበረው መምህር መልኬ ፈንታሁን በሚሰራበት ወረዳ ድብደባ ተፈጻሚነት በውስጡ በተፈጠረ ደም መፍሰስ ወላጅ አናቱ ጋ ጉንደር ሄዶ እንደነበር ምንጮቻችን ገልጸዋል።

መ/ር መልኬ ጉንደር ከተማ ቀበሌ 12 ቀጠና 3 ትናንት ሰኞ ጥር 7 ቀን 2004 ዓ.ም ከጠዋቱ 4:30 ሰዓት ላይ ራሱን ሰቅሎ መሞቱ ተገለጸ። መምህሩም በሚሰራበት ወረዳ በፖለቲካ ምክንያት ከፍተኛ በደል ይፈጸምበት እንደነበር የተጠቆመ ሲሆን ከቀኑ 10 ሰዓት ላይ ትናንት በአባ ጃሌ አቡነ ተ/ኃይማኖት ቤ/ክርስቲያን የቀበር ሥነ-ሥርዓቱ መፈጸሙን ከሥፍራው መረጃ ምንጮቻችን ያገኘው መረጃ ጠቁሟል። ይህንንም አሟሟት ለማጣራት ሕትመት እስከገባንበት ድረስ ወደ አካባቢው ፖሊስ ሙከራ ብናደርግም አልተሳካም።

“በሽብርተኝነት” የተከሰሱት በድጋሚ ተቀጠሩ እነ በቀለ ገርባ ዛሬ ፍ/ቤት ይቀርባሉ

“በሽብርተኝነት” ተጠርጥረው ጉዳያቸው በፍ/ቤት በመታየት ላይ የሚገኙት ሁለቱ የክስ ፋይሎች ለፍርድ ውሳኔና ለብይን በድጋሚ ሲቀጠሩ ሦስተኛው የክስ መዝገብ የዐቃቤ ህግ የምስክር ቃል ለማድመጥ ለዛሬ ተቀጥሮአል። በዚህ መሠረት በእነ ኤልያስ ክፍሌ የክስ መዝገብ ተከሰው ጉዳያቸውን በመከታተል ላይ ከሚገኙት አቶ ዘራሪን ገ/አግዚአብሄር፣ ጋዜጠኛ ውበሽት ታዩ ወ/ሮ ሄሩት ክፍለፍ ጋዜጠኛና መምህርት ርዕዮተ ዓለሙ ባለፈው ጥር 1 ቀን 2004 ዓ.ም ለፍርድ ውሳኔ ተቀጥረው የቀረቡ ቢሆንም መዝገቡ ተመርምሮ ውሳኔ መስጠት ባለመቻሉ በድጋሚ ለጥር 10 ቀን 2004 ዓ.ም /ከነገ በስቴያ ለሐሙስ/

ተቀጥሮአል። በተያዘው ቀጠሮ መሠረት በሚቀጥለው ሐሙስ የፍርድ ውሳኔ ይሰጣል ተብሎ ይጠበቃል። በእነ አንዱ ዓለም አራጌ የክስ መዝገብ የተከሰሱት አንዱ ዓለም አራጌ፣ ናትናኤል መኮንን፣ የሐንሰ ተረፈ፣ የቪዋስ ይሁንዓለም /ሻምበል/፣ ከንፈ ሚካኤል ደበበ፣ ምትኩ ዳምጤ፣ እስከደር ነጋና አንዱ ዓለም አያሌው የአቃቤ ህግ ምስክሮች እና ማስረጃዎች ተደምጠው በመጠናቀቅ ጥር 4 ቀን 2004 ዓ.ም ለብይን ተቀጥሮ ነበር። ሆኖም ግን ከታህሳስ 19 ቀን 2004 ዓ.ም በኋላ ያለው የምስክሮች ቃል ተገልጦብ ከማህደሩ ጋር አልተያያዘም በሚል በድጋሚ ለጥር 14 ቀን 2004 ዓ.ም /ለሚቀጥለው ሰኞ/ ለብይን ተቀጥሮአል።

በሌላ በኩል ደግሞ በእነ በቀለ ገርባ የክስ መዝገብ የተከሰሱት ነኛ ተከሳሽ የአሮሞ ፌዴራላዊት ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄ /አፍዴን/ም/ሊቀመንበር አቶ በቀለ ገርባ የአሮሞ ህዝብ ኮንግረስ ሥራ አስፈጻሚና የጽ/ቤቱ ኃላፊ አቶ አልባና ሌሊሳን ጨምሮ 9 ሰዎች ላይ 18 የዐቃቤ ህግ ምስክሮች የምስክርነት ቃላቸውን የሰጡ ሲሆን ቀሪዎቹ 7 ሰዎች በዛሬው ዕለት የምስክርነታቸውን ቃል ይሰጣሉ ተብሎ ይጠበቃል። በተያዘው ቀጠሮ መሠረት ዛሬ ከሰዓት በኋላ በ8 ሰዓት ላይ ፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት 3ኛ ወንጀል ችሎት ይቀርባሉ።

በሚዛን ተፈሪ ከተማ 41 የንግድ ሱቆች ታሸገዋል

ብሥራት ወ/ሚካኤል ደቡብ ክልል በምዕራብ ኢትዮጵያ ቤንሻ ማጂ ዞን በሚገኘው ሚዛን ተፈሪ ከተማ 41 የንግድ ሱቆች በህገ-ወጥ መንገድ ታሸገዋል ሲሉ ነዋሪዎች ገለጹ። ሱቆቹ ከታሸጉ ከ15 ቀናት በላይ እንደሆናቸው፣ እርምጃው የተወሰደው አዲሱ የመንግሥት ቤቶች አከራይና ተከራይ አዋጅን መሠረት አድርጎ እንደሆነ እንደተገራቸውና ህገ ወጦች ናቸው ተብለን ነው ሲሉ ነጋዴዎቹ ቅሬታቸውን ገልጸዋል። ነጋዴዎቹም “እኛ በኮንቴይነር ሱቅ ውስጥ ሕጋዊ ውል ፈፀመን፣ ተከራይተን፣ በምንሰራበት ሱቅ ሕጋዊ ንግድ ፈቃድ አውጥተን እየሰራን ሳለ ምክንያቱ ባልታወቀበት ውጤት ብለው ዕቃችን ላይ አሸገው ከ15 ቀናት በላይ ሆናናል” ሲሉ የተሰማቸውን ቅሬታ

ገልጸዋል። ነገር ግን ምክንያቱ ሳይገለፅ አርብ ጥር 4 ቀን 2004 ዓ.ም “ነጋዴዎች በ9 ቀናት ውስጥ ዕቃዎቻችሁን እንድታወጡ” የሚል ማስታወቂያ ከማዘጋጀት ተፅዕኖ ተለጥፏል ሲሉ ነዋሪዎቹ ገልጸዋል። ይህንንም ለማጣራት የከተማው ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ ኃላፊ የሆኑት አቶ ልጅዓለም ታደሰ ስለሁኔታው ጠይቀናቸው “ኮንቴይነር ሱቅ ለጥቃቅንና አነስተኛ የተሰራ ሲሆን በከራይ ለ3ኛ ወንግስተላለፍ አይፈቀድም። በእኛ አይ ቪ እና በተያያዥ ጉዳዮች ችግር ያለባቸውና የከራይ 5 ሰዎች ሰኞ እንዲከፈትላቸው አርብ ባደረግነው ውይይት ወስነናል ነጋዴዎቹም ህጋዊ ውልም ሆነ ፈቃድ የላቸውም” ሲሉ ምላሽ ሰጥተዋል። በተጨማሪም ጉዳዩ ይመለከታቸዋል የተባሉትን የሚዛን አማኝ ክፍለ ከተማ ሥራ አስኪያጅ አቶ ሙሉቀን ደጀኔን ስለ ጉዳዩ ጠይቀናቸው “የንግድ ሱቆቹን ለማሸግ የወሰነው ከንቲባውን ጨምሮ ከሚመለከታቸው

የከተማ መስተዳደሩ ጋር ከተነጋገርን በኋላ ነው። ነጋዴዎቹ ሕጋዊ የንግድ ፈቃድ ቢኖራቸውም ለተፈጠረው ችግር ተጠያቂ መሆን ያለበት ፈቃድ የሰጠው አካል እንጂ እኛ አይደለንም።” ሲሉ ምላሽ ሰጥተዋል። በዚህ ላይ ማብራሪያ እንዲሰጡን የከተማው ማዘጋጀ ከንቲባው ጽ/ቤት ደውለን ጉዳዩ የሚመለከተው ክፍለ ከተማውን ነው በማለት ምላሽ ሰጥተውናል። ሱቃቸው የታሸጉ ነጋዴዎች በበኩላቸው “እኛ ሕጋዊ የከራይ ውልና የንግድ ፈቃድ ያለንንና ተገቢውን የአገር ውስጥ የመንግሥት ግብር እየከፈልን ለግመታት ሰርተናል። አሁን ያለሥራ ሱቃችን ታሸጎ ከ15 ቀናት በላይ በመሆኑ ለከፍተኛ ችግር ተጋልጠናል። የሚመለከተው የመንግሥት አካል በአፋጣኝ መልስ እንዲሰጠን እንጠይቃለን።” ሲሉ የተሰማቸውን ገልጸዋል።

በሀዲያ ዞን ሙስናው ተጣቢቱፏል

ብሥራት ወ/ሚካኤል ሀዲያ ዞን ሆሳዕና ከተማ በዙህ ባለሥልጣናት 600 ያህል የተለያዩ ቦታዎች ህገ-ወጥ ወረራ መካሄዱ ተጠቆመ። በተለይም አዲሱን የከተማ ቦታ ሊዝ አዋጅ ገና ሳይተገበር በከተማው ባሉ ሴቶ ዱና፣ አዲስ ከተማና ጉፊር ሜዳ ክፍለ ከተሞች አዋጁን ተገን አድርገው ከከተማው ፕላን ውጭ ባለሥልጣናቱ ለግል ጥቅማቸው ወረራ መፈጸማቸውን ምንጮቻችን ጠቁመዋል። በሕገ-ወጥ መንገድ የተወረረውንም ቦታ ሕጋዊ ለማድረግ ባለሥልጣናቱ ጉዳዩን እንዲያስፈፅሙ በድብቅ ኮሚቴ ማዋቀራቸውንና ለአስፈጻሚዎቹም ለእያንዳንዳቸው 5 ሺህ ብር እየተሰጠ እንደሆነ የውስጥ ምንጮቻችን የገለጹ ሲሆን ይህንንም የዙህ ፀረ-ሙስና ኮሚሽን እና የሆሳዕና ከተማ መስተዳደር ፀረ-ሙስና ኮሚሽን

ኤጀንሲ ጥቆማው ደርሷቸው እየተንቀሳቀሱ እንደሆነ ተገልጿል። ይህንንም ለማጣራት የከተማ መስተዳደሩ ፀረ ሙስና ኤጀንሲ ኃላፊ ወ/ሮ ደስታ ዘርፉ በመሬት ዙሪያ ከፕላን ሽንሽና ውጭ ያለውን የሙስና ተግባር ጥቆማ እንደደረሳቸውና ጉዳዩን እየተከታተሉት እንደሆነ ገልጸው ባለሥልጣናቱ ፈፀሙት ለተባለው የመሬት ወረራ ግን መረጃ በግልፅ ማን ምን እንዳዳረገ የታወቀ ነገር እንደሌለና እንዳልደረሳቸው ከትትሉን ግን እንደሚቀጥሉ ገልጸውልናል። በተያያዘ ዜና በዛው በሀዲያ ዞን ሶሮ ወረዳ ጊምቢቹ ከተማ አመራሮቹ ከህግ አግባብ ውጭ ቤት ሰርተው በውድ ዋጋ ለሚሰሩበት ለተለያዩ የመንግሥት መስሪያ ቤት በማከራየት ህገ-ወጥ የግል ጥቅም እያካበቱ እንደሆነና ይህም መንግሥትን ለአላስፈላጊ ወጪ በመዳረግ የወረዳው ካቢኔዎች ሙስና እየፈፀሙ እንደሆነ ከሥፍራው የደረሰን መረጃ ያመለክታል።

የዙህ ባለሥልጣናት ሕገ-ወጥ የመሬት ወረራንና የሶሮ ወረዳ ካቢኔዎችን ሙስና ተግባር ለማጣራት የሀዲያ ዞን ፀረ-ሙስና ኤጀንሲ ኃላፊ አቶ ተመስገን ኤሌሮን ጠይቀን በተጠቀሱት የሙስና ተግባራት የደረሳቸው ጥቆማዎች እንደሌሉ፣ መሬት ነክ ሙስና ተግባራትን በሚመለከት የክልሉ ፀረ ሙስና ኮሚሽን የሥነ ምግባርና ደንብ ክትትል ሥራ እንደሆነ ገልጸውልናል። ነዋሪዎቹ በበኩላቸው በዙህ የሙስና ተግባር ተጣጠኝል፣ የሚመለከተው የክልልም ሆነ የፌዴራል መንግሥት በመሬትና በአስተዳደር ጉዳዮች ክትትል አድርገው መፍትሄ እንዲሰጡ ጥሪ አቅርበዋል። በተለይ ነዋሪዎቹ አንዳንድ ስማቸው እንዳይጠቀስ የፈለጉ የመንግሥት ሠራተኞች በዙህና በከተማው የተለያዩ ሙስና ተግባሮችን ጥቆማ ብናደርግም ምንም ዋስተና ስለሌለንና በተደጋጋሚ ችግር ላይ ስለወደቅን የበላይ አካል የዙህን ችግር በጥልቀት እንዲያየው እንሻለን ሲሉ ጠይቀዋል።

ዜና

በደቡብ ክልል እጅግ በጣም የከፋ ግፍ በደልና መከራ እየተፈጸመ መሆኑን ጋዴህ ገለጸ

በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦች ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የመልካም አስተዳደር እውቀት፣ የሙስና መስፋፋት የሀገርና የህዝብ ሀብትና ንብረት ዘረፉ እና በህዝብና በዜጎች ላይ የሚደርስ ግፍ፣ በደልና መከራ እየከፋ መሆኑን የጋሞ ዴሞክራሲያዊ ሕብረት/ጋዴህ/ገለፀ። ፓርቲው ይህንን የገለፀው ሰሞኑን “ሀገርን መበደል፣ ዜጎችን ማሰቃየት የሀገርና የህዝብ ሀብትና መዝረፍ ይቆም!” በሚል ርዕስ ባወጣው መግለጫ ነው። መግለጫው እየደረሰ ነው ያለውን በዝርዝር ከገለፀ በኋላ ባለ አምስት ነጥብ የአቋም መግለጫና ባለ

አምስት ነጥብ ንዑስ ነጥቦችን በመዘርዘር ይገልጻል። በሌላ በኩል ፓርቲው በአድራሻ ለጠቅላይ ሚኒስትሩ ለአቶ መለስ ዜናዊ ፣ ለም/ጠ/ሚኒስትሩና የውጭ ጉዳይ ሚኒስትሩ ለአቶ ኃ/ማሪያም ደሳለኝ፣ ለአ.ህ.አ.ዴ.ሞ ጽ/ቤት፣ በግልባጭ ለኢትዮጵያ ሰብአዊ መብት ኮሚሽን፣ ለህዝብ እንባ ጠባቂ ኮሚሽንና ለስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን በላከው 12 ገጽ ደብዳቤ በክልሉ እንዲደርስ ያለውን ግፍ፣ በደልና መከራ በዝርዝር ገልጿታል። አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድ ጥሪውን አቅርቧል።

እንዲሁም ያለ አግባብ ድብደባ፣ አስራት የገንዘብ ቅጣት፣ መሬታቸውን የተነጠቁ ሰዎች ዝርዝር አቅርበዋል። በቀረበውም ዝርዝር ከ6 ዓመት እስራት እስከ ቀላል እስራት ያለፍርድ ለረጅም ጊዜ መታሰር ያለምንም ጥፋት ረጅም ጊዜ አስር ደብዳቤና አስቃይቶ መልቀቅ እየተፈፀመ መሆኑን በመዘርዘር ተገብሮ ናቸው ያላቸውን የ51 ሰዎች ጉዳታቸውን በመዘርዘር ያብራራል። የፓርቲውን መግለጫ በገጽ 15 ይመልከቱ።

አነግ ወደ ሠላማዊ ትግል እንዲገባ ኢ.ራ.ፓ ጥሪ አቀረበ

በዙአየሁ ወንድሙ የአሮሞ ነፃነት ግንባር /አነግ/ የግንባሩ ትግል የአሮሞን ህዝብ በማስገንጠል ተልዕኮ ላይ የተመሠረተ ሳይሆን ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊነትን ማዕከል በማድረግ ለአሮሞ ህዝብና ለቀሩትም ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች እንደ አንድ ህዝብና እንደ አንድ ሀገር ለዴሞክራሲያዊ ስርዓት ለፍትህና ለነፃነት ለዜጎች መሠረታዊና ዴሞክራሲያዊ መብቶች ለአኩልነትና ለጋራ ብልጽግና የጋራን ቤት በጋራ ለመገንባት የወሰደው እርምጃ የሰላምንና በአብሮት ወይም በቤተሰባዊነት የመኖርን ተስፋ የሚያለመልም ወሳኝ ክንውን ተደርጎ መቀበልና በገፁህ ሕሊና መመልከት አግባብነት ያለው ቢሆንም ይህ የአነግ መሠረታዊ የፖሊሲ ለውጥ እውነት ደረጃ ለሀገራዊና ፖለቲካዊ ወይም ድርጅታዊ ጥያቄዎችና ጥርጣሬዎች በቂ መልስ የሰጠ አይመስልም። ሲል የኢትዮጵያ ራዕይ ፓርቲ /ኢ.ራ.ፓ/ አስታወቀ። ኢ.ራ.ፓ ይህንን ያሳወቀው “የወቅቱ የአነግ መስመር ቢጠራ መልካም ነው” በሚል ርዕስ ሰሞኑን ባወጣው

መግለጫ ነው። ፓርቲው አነግ ሰሞኑን በአሜሪካን አገር ሜኒሶታ ከተማ ተሰብስቦ መገንጠልን ከትግል መስመሩ ማውጣቱን መሠረት አድርጎ ያወጣሁት መግለጫ ነው በማለት ይዘርዘራል። ህጋዊነትንም በተመለከተ ባለ አራት ነጥብ ዝርዝሯል። ኢ.ራ.ፓ አያይዞም በአገሪቱ ውስጥ ብሔራዊ መግባባት እንዲፈጠር እውነተኛ ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት እንዲገባ ሰብአዊና ዴሞክራሲያዊ መብቶች እንዲከበሩ ሁሉም በግልጽነት በቅንነት ርብርብ እንዲጀመር ጥሪውን አቅርቧል። በተያያዘ ዜና ከአምስት ወር በፊት ወደ ሰሜን አሜሪካን አቅንጥው የነበሩት የፓርቲው ፕሬዝዳንት ሥራቸውን አጠናቀው መመለሳቸውን የፓርቲው ጽ/ቤት ለዝግጅት ክፍላችን ገልጿል። እንደ ፓርቲው ጽ/ቤት መረጃ የፓርቲው ፕሬዝዳንት አቶ ተሻለ ሠብሮ ወደ አሜሪካን አገር የተጓዙት የፓርቲያቸውን ዓለማና ፕሮግራም በተለያየ ቦታ ለሚገኘው ዲያስፖራና ሚዲያዎች ለማስተዋወቅና የድጋፍ ሰጪ ቻብተሮችን ለማደራጀት ነው ተብሎአል። ስለ ጉዞአቸው የጠየቁትን አቶ ተሻለ ሠብሮ እንዳሉት “በሰሜን አሜሪካንና በካናዳ ሞቶሪያል

ስቴት ተገኝቼ በተዘጋጁ መድረኮች ጋር ከበርካታ ኢትዮጵያኖች ጋር የፓርቲውን ደንብና ፕሮግራም ገለጻ አድርጌአለሁ። የፓርቲውን ዓላማ ግልጽ ባልሆኑ ቦታዎችና ብቸኛ ባለቤቶች ቦታ ሁሉ የፓርቲውን የጠራ ዓላማ አሰጩብኩአለሁ። በተለይ በዋሽንግተን ዲሲ፣ በዋሽንግተን እስቴት ስያትል ከተማ፣ በደብር ኮሎራዶ በመገኘት ማብራሪያ ሰጥቼአለሁ። በአገሪቱ ወቅታዊ ሁኔታም ላይ ለተነሱ ጥያቄዎች ማብራሪያ አቅርቤአለሁ። የተለያዩ የአማርኛ ፊደሎች ፕሮግራሞች፣ በአንድ ቴሌቪዥን ጣቢያ፣ ስለወቅቱ የአገሪቱ ሁኔታ ተጋብጦ መልስ ሰጥቼአለሁ። በሁለት ቴሌ ኮንፍረንሶች በመቅረብ የፓርቲውን የፖለቲካ መስመሩንና የኢትዮጵያን ተጨባጭ የፖለቲካ ሁኔታ ለማስረዳት ሞክራለሁ” ብለዋል። የጉዞአቸውን አጠቃላይ ሁኔታ ሲያጠቃልሉ አቶ ተሻለ እንዳሉት “በሄድኩባቸው ሥፍራዎች የፓርቲውን ቻብተር ጥንሰስ ጥለናል። የተሳካ ሥራ አከናውናል። ከአንግዲህ ፓርቲው ጠንክሮ ይሠራል ብለን ተስፋ እናደርጋለን። ተመሳሳይ ዓላማ ካለን ፓርቲዎች ጋር በጥምረትና በቅንጅት ለመታገል አቅድናል” በማለት መልስ ሰጥተውናል።

አስደንጋጭ መረጃ 39% ኢትዮጵያዊ ስለቲቢ በሽታ ምንም አያውቅም

ብሩክ ኮቢያ የሃምባ ነቀርሳ (T.B) በሽታ አመጣጥ፣ አሠራርጫጭቱና ሌሎች ተያያዥ ጉዳዮችን በተመለከተ በኢትዮጵያ ሕዝብ 39% በመቶ የሚሆኑት ምን ስምተው አያውቁም። KAP (Knowledge attitude and practice) እ.ኤ.አ 2010ና 2011 ያደረገውን ዳሰሳ ጥናት ይፋ አደረገ። ይህም እ.ኤ.አ ከጥቅምት 2010 እስከ ሰኔ 2011 እ.ኤ.አ በተደረገውና 4670 ዕድሜያቸው በ15 ና ከዛ በላይ የሆኑ በገጠር፣ በከተማ አርብቶ አደሩና በጠቅላላው በሀገሪቷ ላይ በሚኖሩ ዜጎች ላይ በተደረገው ጥናት ዋናው መመዘኛ የነበረው ዕውቀት፣ አመለካከት፣ መገለጫና ጤና ሠራተኞችና በጠቅላላው ህብረተሰቡ በሽታው ላይ ያለውን ጠቅላላ ያለ ግንዛቤ ዕውቀት ያካተት ነበር። በዚህ መሠረት በ63 የገጠር፣ በ214 ከተሞች፣ በ8 አርብቶ አደሮች ውስጥ በተደረገው ዳሰሳ 39% በህይወታቸው ስለ ሣንባ በሽታ ስምተው የማያውቁ ሲሆን፣ 61% ስምተው እንደሚያውቁ 75% ሳል የበሽታው ዋናኛ ምልክት መሆኑን እንደሚያውቁ ሲገልጹ ሌሎች 52% በሳልና ማስጠስ በሚወጡ ፊሳሾች በሽታው እንደሚተላለፍ ሲናገሩ ሌሎች 11% ከሽታቸው ጋር በአንድ ሣህን መመገብ በሽታው ይተላለፋል ብለው እንደሚገምቱ መረጃው ይጠቁማል። ሌላው በተመረጡ 4579 ሰዎች ላይ በተደረገው የተለያዩ መጠይቂያዎች ጥናቶችም 35% ሣንባ በማህበራዊ ግንኙነት ላይ እንቅፋት እንደሆነ ሲያመለክቱ 41.5% ማህበረሰቡ እንደሚያላቸው 65% በጥንዶች ላይ ችግር እንደሚያመጣ 64.4% ለመጋባት እንቅፋት እንደሆነባቸው ጥናቱ የተካሄደባቸው እንደገለጹ ይህም የሚያሳየው ሣንባ በማህበራዊ ግንኙነት፣ በጋብቻ፣ በቤተሰብ ትስስር ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ እንደሚያመጣ ጥናቱ በግል አስቀምጦታል። KAP ጥናቱንም ሲያጠናቅቅ ሕብረተሰቡ በሣንባ ላይ ያለው ዕውቀት አሳሣ መሆኑና ከላይ በተቀመጡት በተዘረዘሩት ምክንያቶች በግልጽ የሚቀመጡ በብሔራዊ የሣንባ ቁጥጥር ፕሮግራም ላይ የማስጠንቀቂያና የማንቁያ ደውል መሆኑን መገንዘብ እንዳለበት አሳውቋል።

የሊዝ አዋጅን በተመለከተ . . .

ከ 2 የዞረ

የሊዝ አዋጅ ዳሰቀል። አከናወንን ያሉትን ልማቶችም ዘርዘረዋል። አጭባቢዎችና ደላሎች በፊ.ጠ.ናት ህገወጥ የመሬት ግብይት የሊዝ አዋጅ ሊወጣ ችሎአል። አዋጁ ለምናከናወነው ልማትና የመሬት ሽያጭና ዝውውርን ሥርዓት ለማስያዝ ይጠቅማል” በማለት የመጠቢያ ንግግር አድርገዋል። ተሰብሳቢዎች ሪፖርቱን በማጣጣል በቀጥታ በሊዘ ላይ አስተያየታቸውን ሰጥተዋል። ተሰብሳቢዎች ባቀረቡት አስተያየት “የሊዝ አዋጅ ኃላፊነት በጉደለውና በማን አለብኝነት አጽድቃችሁታል። በፀደቀ አዋጅ ላይ ለምን ልታወቁ የገንዘብ ፈላጊነት ለምን ስለሆነ ታንቃቄናላችሁ? ለምን አዋጁ ከመውጣቱ በፊት አለወያየናችሁም? እስከዛሬ በመሬት ላይ ወንጀል ሲፈጽሙ የቆዩት መንግስት በየቦታው ያስቀመጣቸውና ኢንቬስተሮች ናቸው። እነሱ በፊ.ጠ.ናት ወንጀል ከአያት ቅድመ አያት የመጣውን የደሃውን መሬት ለመቀማት ለምን አዋጅ ማውጣት አስፈለገ? ወደፊት መሬት አገዛሱ። ንብረት አፈራሉ ገሰገሰ ተስፋ ያደረገ ዜጋን ህይወቱን ለምን ታጨልሙበታላችሁ? አያንዳንዱ ሰው እስከ 150 ካሬ ሜትር በነፃ መሬት ያኖራል የሚለው መመሪያ በአፈጻጸም ችግር ሳይፈፀም ቀረ። ስለዚህ አዋጁን አንቀበልም። መንግስት አማካሪም የለውም። በመንግስት መዋቅር ውስጥ ከላይ እስከታች ያሉት ለህዝብ አመራር የማይመጡ ናቸው።” በማለት ሐሳብ ሰጥተዋል። ፡ ለረጅም ሰዓት በመድረክ መሪዎቹና በተሰብሳቢዎች መካከል መግባባት ባለመቻሉ ተሰብሳቢው አዳራሹን ለቆ ወጥቷል። በተያያዘ ዜና አዲሱን የከተማ ቦታ ሊዝ አዋጅን አስመልክቶ በአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር በሚገኙ በተለያዩ ክፍለ ከተሞች በሚገኙ ወረዳዎች ውይይት ተካሂዷል። አወያዮችም አመራሮች ሲሆኑ ሰለአዋጁ

ጠቀሜታም ሲያበረሩ ከሊዝ በሚገኘው ገቢ ዩኒቨርሲቲዎች፣ ሆስፒታሎችና ጤና ጣቢያዎች፣ ት/ቤቶች፣ መንገድ፣ ውሃ እና ኮንዶሚኒየም ቤት እንደሚሰራ በዚህም ህብረተሰቡን ተጠቃሚ እንደሚያደርግ ገልጸዋል። ፡ ነገር ግን በውይይቱ ተሳታፊዎች ከፍተኛ ተቃውሞ ቀርበዋቸዋል። ተሳታፊዎችም “ግብር የምንከፍለው ለምን ነው? የተጠቀሱትን ልማቶች ለማስራት አይደለም አንዴ?” ሲሉ ተደምጠዋል። በተንቀሳቀሰባቸው እና ከተለያዩ ቦታ የተገኙ ሪፖርቶች እንደሚያመለክቱት ከሆነ አዲሱ አዋጅ ከፍተኛ ተቃውሞ ገጥሞታል። ይህም በኢ.ቴ.ቪ 2 (በአዲስ ቴሌቪዥን) ፕሮግራም ላይም በዕለቱ ተዘግቧል። በተለይ በንፋስ ስልክ ላይቶ ክፍለ ከተማ ወረዳ 9 በድንኳን ውስጥ በነበረው ውይይት ተሳታፊዎች “አኛ በቀድሞ ፕሬዝዳንት መንግስቱ ኃይለማርያም የቤት ባለቤት እና የነባር ይዞታ ባለቤቶች ነን። ያለንም ቦታ 144 ካሬ ሜትር ሲሆን ይህን ቦታ ለልጆቻችን እናውርስ ብንል ስለማይበቃ የግድ ሽጠን ገንዘቡን ማከፋፈል ነው ያለብን። ነገር ግን በአዲሱ አዋጅ ነባር ይዞታ ሲሸጥ ወደ ሊዝ የሚተላለፍ እንደሆነና በዚህም ተጠቃሚው ባለይዞታው ሳይሆን መንግስት ነው። እና ማውረስ ይቻላል ያላችሁት ምን ነው? አዋጁ ከመፀደቁ በፊት ለምን ለህዝብ ውይይት አልቀረንም? ካፀደቃችሁት በኋላ ስለመደባቱ ምን ጥቅም አለው?” የሚሉ ጥያቄዎች ሲነሱ ከተሳታፊው የሞቀ ጭብጨባ ለማየት ችለዋል። ሌላ አንድ ተሳታፊም “አዋጁ የህዝብን ተጠቃሚነት ያረጋግጣል” ብሎ አስተያየት ሲሰጥ ከፍተኛ ተቃውሞ ከህዝቡ ሲቀርብበት ሐሳቡን ሳይቆጭ ተቀምጧል። በመጨረሻም ከተሳታፊው በርካታ እጆች “ጥያቄ አለኝ” የሚሉ አፋ ስድል ያልተሰጣቸው ቢታዩም አወያዮቹ ቀድመው ለቀረቡት ጥያቄ መልስ የሰጡ

ሲሆን ተሳታፊዎችም “ጥያቄያችን አልተመለሰም። ለምን አለባብላችሁ ትዘገናላችሁ?” የሚል ተቃውሞ ቢሰማም አወያዮቹ ውይይቱ መጠናቀቁን ገልፀዋል። ተሳታፊዎችም የተቃውሞ ደምፅ እያሰሙ ሲወጡ ተስተውሏል። በተለይ አንድ አዛውንት “ደርግ የመሬትና የቤት ባለቤት አደረገን፣ ኢህአዴግ ቀማን” እያሉ በብስጭት እየተናገሩ ሲወጡ ተስተውሏል። በተመሳሳይም በወረዳ 11 በነበረው ውይይት ተሳታፊው ህዝብ ከፍተኛ ተቃውሞ ያሰማ ሲሆን “መጀመሪያ ያለወያየችሁትን ካፀደቃችሁ በኋላ ምን እንደናደርግ ነው የምታወያዩን? እስከመቼስ በጠብመንኝ ትዘገናላችሁ? ከዚህ በኋላ ምን ቀረን? ሀገርም ዜግነትም የለን? እያየን ግን መሬታችንን አንቀምም። አሁንስ አጠዛችሁት ትዕግስታችን ተሟጧል” ሲሉ የተደመጡ ሲሆን ከዚያም በብስጭት ህዝቡም ውይይቱን አቋርጦ ወጥቷል። በባሌ ክፍለ ከተማ ወረዳ 13 በነበረው ውይይትም ከህዝቡ ተመሳሳይ ተቃውሞ የተሰማ ሲሆን በተለይ የአንድነት ፓርቲ ከፍተኛ አመራር ወደ ውይይቱ ሲገቡ ህዝቡ የአንኳን ደህና መጡ ከፍተኛ ጭብጨባ በማሰማት ቦታ ሊጧቸው ሲረባረቡ የታየ ሲሆን አወያዮችም በወቅቱ መደናገጥ ታይተዋል። ከተሳታፊዎችም “ይህ የሊዝ አዋጅ በህገ መንግስቱ የተቀመጠውን የህዝቡን ሉዓላዊነት ይጥሳል፣ ይዳፈራል፣ አዋጁ ከመፀደቁ በፊት ወረውን የወከሉት የፓርላማ አባል ለምን አላወያዩንም? አዋጁ የተደብሰበት ግልፅነት የጉደለው ነው። አወያዮች የምታውሩትና አዋጁ አይገናኝም። ህዝብ ቀድሞ ሊወያይበት ሲገባ ካፀደቃችሁ በኋላ ምን እንደናደርግ ነው?” የሚሉ ሐሳቦችና ጥያቄዎች የተደመጡ ሲሆን ከአወያዮችም መልስ እየተሰጠ ሳለ አጥጋቢ መልስ

አልተሰጠም በማለት ተሳታፊዎች ውይይቱን አቋርጠው ወጥተዋል። የወረዳው ነዋሪ የሆኑት የአንድነት ከፍተኛ አመራር በውይይቱ እንዲሳተፍ ለሎች ጉራቤቶቻቸው ሲሰጥ ለአላቸው እንዳልደረሳቸውና የወረዳው ነዋሪ ውይይቱ ላይ መገኘት አለባቸው ብለው እንደጋበዘቸው ገልፀውልናል። የተለያዩ አወያዮችም አዋጁ ከመፀደቁ በፊት ውይይት ባለመደረጉ መንግስት ይቅርታ ይጠይቃል። ግለ ሂሰም እናደርጋለን ሲሉ የተደመጡም እንዳሉ ለመታዘብ ችለዋል። በተመሳሳይም በልደታ ክፍለ ከተማ ወረዳ 9 ሜክሲኮ በሚገኘው ተግባር ዕድ አዳራሽ ውይይት የተካሄደ ሲሆን ተሳታፊዎችም “ደርግ በገጠር 10 ሄክታር በከተማ ለሚኖሩት ደግሞ 500 ካሬ ሜትር ቦታ የዜግነት መብታችሁ ነው ብሎ በነፃ ሰጥቶ ነበር። እናንተ ግን የህዝቡን መሬት መንጠቅ ነው እንጂ ከኢህአዴግ አመራሮች ውጭ የዜግነት መብቱ የሆነውን መሬት ያገኘ ሰው የለም። አዋጁ ከፀደቀ በኋላ ለምን መወያየት አስፈለገ?” ሲሉ ጥያቄ እንዳሳዩ ተገልጿል። በመጨረሻም ውይይቱን የሚመሩ ባለስልጣናት አስቀድመው ፅፊው የመጡትን የህዝቡ የድጋፍ አቋም መግለጫ ብለው ሊያገቡ ሲሉ ህዝቡ ከፍተኛ ተቃውሞ በማሰማት ውይይቱን ረገጦ መውጣቱ ተጠቁሟል። በጉለሌ ክፍለ ከተማ ወረዳ 9 ደግሞ ለውይይቱ የመጡ ሰዎችን ሲገቡ አስፈርመው ውይይቱ ሳይካሄድ ተጠናቋል ተብሎ ህዝቡ መመለሱን የወረዳው ነዋሪና ሊወያዩ የሄዱ ሰዎች የተሰማቸውን ቅሬታ ገልፀዋል። በኮልሬ ቀራኒያ ክፍለ ከተማ ልዩ ስፍራው ካራቆሬ በሚባል በወረዳ 3 በነበረው ውይይት ደግሞ በከፍተኛ ተቃውሞና ውዝግብ ህዝቡ ውይይቱን ረገጦ መውጣቱ ተገልጿል።

ከተሰፋዬ ጋንታ

ሰንት ዓመት በአምባገነንነትና በብልጣብልጥነት መግዛት ይቻል ይሆን?

አምባገነኖች ወደ ስልጣን የሚመጡት የህዝብን ቋንቋ እየተናገሩ ነው። የአገርንና የህዝብን ችግር መሻሻ አድርገው የህዝብ ተቆርቋሪ ለህዝብ መብትና ጥቅም የተቆጠሩ መስለው ይጮሉሉ። የህዝብን መብትና ጥቅም ለማስጠበቅ እንደሚታገሉ ህዝብ ከጉናቸው እንዲቆም ይለፍሉ። ሥልጣኑን ከያዙ በኋላ ህዝብን ይረሱታል። ተገልብጠው ህዝብን ይሳደባሉ። በመሳደብ ሳያቆሙ ያስራሉ ይደቡደባሉ ይገላሉ። የአገርንና የህዝብን ሀብት ለማሳቸው ይዘርፋሉ ይዘርፋሉ። በተለያዩ ዘመን በዓለማችን ላይ የተነሱት አምባገነኖች ያስተማሩን ይህን ነው።

በአገራችን የተንሰራፋው የኢህአዴግ አምባገነናዊ መንግስትም እየፈጸመ ያለው ይህን ነው። አርቴሬሽል የዴሞክራሲያዊ ተቋማትን በማቋቋም እጅግ አደገኛ የሆኑ የአፈናና የሰብአዊ መብት ረገጣ ተቋማትን ሲገነባ ቆይቷል። የህዝብን

ሀብት እየጠቀ ወደ ተለያዩ የኢህአዴግ ኩባንያዎች ለኢህአዴግ አባላት ያድላል። ዜጎችን ከመኖሪያና ከሥራቸው አያፈናቀለ ለረሃብ ለቤት ችግርና ለእርዳታ ዳርጋል። ህገ መንግስቱን ተማምነው ሥርዓቱን በሀገርና ህጋዊና ህጋዊ መንገድ የሚታገሉ በፈጠረ ክስና በማስገደድና በማስፈራራት ምስክሮች የሚሰጡትን ቃል አያዩን ነው።

አምባገነኖች የሚያደምጡት ራሳቸውን ነው። ለአገርና ለህዝብ የሚገቡ ተግባራቸው ሁሉ ለሥልጣናቸው ሀብት ለመሰብሰብ እስከ ጠቀማቸው ድረስ ቅዱስ ነው።

ማሰርም፣ መግደልም፣ ማስራብ እና ቤት ማሳጣት እርዛት መፍጠር ለአምባገነኖች ምናቸውም አይደለም። የህዝብ እንግዳ ሮሮ አያስበረግጋቸውም። እንዲያውም የበለጠ ልባቸውን ያደነድፍታል። ትናንት የሚናገሩት የህዝብ ቃል ሥልጣን ከያዙ በኋላ አያውቁትም። ኢዲያሚን ዳዳ፣ ባካሳ፣ ጋዳፊ ያሳዩን ይህን ነው። ተቃዋሚዎቻቸውን ተቋቋሞቻቸውን አስረዋል፣ ገለዋል። ህዝብን ይሳደባሉ። እነሱ ያሉትን ያልተቀበሉ ሁሉ በእነሱ ሚዛን ወንጀላችኛ ናቸው።

የኢህአዴግ መሪዎችም የሚፈጽሙት ይህን ነው። ዛሬ በየወረዳው በየቀበሌው የተንሰራፋው አስተዳደር ፍትሐዊነት የጉደለው ነው። ህዝብ የሚያውቃቸው የህዝብ አስተዳዳሪዎች ከየት ተሹመው እንደሚመጡም አይታወቅም።

ተልዕኮአቸው የህዝብ ጥያቄን መፍታት አይደለም። የአፈና ሥራ መሥራት እና ዝርፊያ ማከናወን ነው። እያንዳንዱን ጉዳይ የሚመለከቱት ከአገርና ከህዝብ ጥቅም ሳይሆን ከኢህአዴግ ሥልጣንና ከግል ጥቅማቸው አንገር ነው። የኢህአዴግ ህላም ህላናን ለኢህአዴግ ዘረኛ አስተዳደር፣ ለኢህአዴግ ሙስና አስተዳደር፣ ለኢህአዴግ ኢ-ዴሞክራሲያዊና ኢ-ሰብአዊ አስተዳደር፣ ለኢህአዴግ ፍርድገምድል ዳኝነት፣ ለኢህአዴግ ተቋማዊ ዝርፊያ አሚን ብሎ መግዛት ነው። ዛሬ በኢትዮጵያ ህጋዊና ህጋዊ ሰው ነው ለመባል የኢህአዴግን ወንጀል ልማት አድርጎ መቀበል ነው።

ኢህአዴግ የህዝብ ጥያቄን ሁሉ ጊዜ በብልጣብልጥነትና በአምባገነናዊ የአፈና ሥልት ማለፍ ይፈልጋል። ግን እስከመጣ፣ ስንት ዓመት ዜጎችን ማታለል ይፈልጋል። 20 ዓመት ሙሉ

በጠብመንጃ ተገዝተናል፤ 20 ዓመት ሙሉ በሐሰት ፕሮፖጋንዳ ነፍዘናል። ይህ አልበቃ ብሏቸው ሌላ 40 ዓመት እንደገዛችኋለን አያሉን ነው። ምኞታቸው ቀላል አይደለም። ዴሞክራሲ ህገ መንግስት እነሱ ዘንድ ትርጉም የሚሰጣቸው ለመድረክ ማድመቂያ ለወንበራቸው ማስጠበቂያ ብቻ ነው። ሥልጣናቸው የሚመጣው ከኮሮጃ እንዳልነበረ ሁሉ ወደ ፊትም ከኮሮጃ እንዳንጠብቅ እየነገሩን ነው። ማንኛውም ሰው ሰው በመሆኑ የማይደፈርና የማይገሰስ መብት አለው የሚለው ህገ መንግስት አንቀጽ 14 የአደን ቀለሙ እስካላሟራቸው ድረስ የኢህአዴግ ሎሊዎች ያሻቸውን ማድረግ ይችላሉ።

መፍትሔው አንድ ነገር ብቻ ነው። መላውን የአገሪቱን ህብረተሰብ ነገነቱ እንዲያስከብር ማድረግ ነው። ህጋዊና ህጋዊ ትግል ለድል እንደሚያበቃ ማመን ነው። መብትንና ጥቅምን ራስ እንጂ ማንም ሊያስከብር አይችልም። የትም አገር መንግስት ዴሞክራሲን ገንብቶ አያውቅም። ሰብአዊና ዴሞክራሲያዊ መብት በህዝብ ትግል ይከበራል። ከአምባገነናዊ ከብልጣብልጥ ድርጅት መጠበቅም አይገባም። ዘላለም በአገገነንነትና በብልጣብልጥነት አገር አይመራም።

ከሙሉጌታ በሪሁን /የሕግ ባለሙያና ጠበቃ/

“ዶሮን ሲያታልሏት በመጨረሻ ጣሏት!”

የከተማ ቦታ ይዞታን በተመለከተ ከሕዝብ ይዞታ አውጥቶ የመንግሥትን ባለርስትነት ለማረጋገጥ የታወጀው አዋጅ ሕዝብን በስፋት እያነጋገረ ነው። በመሠረቱ መንግሥት የተቋቋመው ሕዝብን በሁለንተናዊ መልኩ ሊጠበቅና ሊንከባከብ ነው። በሁለጠነት ሀገራት መንግሥት የሕዝብን የበላይነትና የሥልጣን ባለቤትነት ያውቃል፤ በማወቅም መብቱንም ያከብራል፤ ጥቅምንም ይጠብቃል። በአፍሪካ ግን መንግሥት የሚገዛው በሕግ ሳይሆን በአፈሙዝ ነው። ሕዝብ የበታችና ተቀራጅቷል። መንግሥት ግን የተከበረና የተፈራ ከመሆኑ የተነሳ የፈለገውን ማድረግ ይችላል። ይግባችን ተጨባጭ ሁኔታም ይህንን ሀቅ ቁልጭ አድርጎ የሚሳይ ነው።

ለዚህ ጽሑፍ መሻሻ የሆነን በሀገራችን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እያንዳንዱን ዜጋ እየከነከነው ስላለው የሊዝ አዋጅ ጉዳይ እንደ ዜግነትም፣ እንደ ተብዳይነትም የሚከተለውን መግጥፍ ላንባቢያን ማቅረብ አወዳለሁ።

ባለፈው ሕዳር ወር የአዲስ አበባ ሬዲዮና ቴሌቪዥን በአዘጋጀው ፕሮግራም ላይ የአዲስ አበባ ከተማ ከንቲባ አቶ ኩማ ደመቅሳና የከተማ ልማት ሚኒስትሩ አቶ መኩሪያ ኃይሌ መ/ቤቶቻቸውን በመወከል የከተማ ቦታ ከሕዝብ ባለይዞታነት ወጥቶ በመንግሥት ቁጥጥር ሥር መሆን አለበት ሲሉ የተከበሩ አቶ ግርማ ሰይፍና አቶ ሙሼ ሰሙ የከተማ ቦታ ይዞታ ረቂቅ አዋጅ የሕዝብን የይዞታ መብት የሚያሳጣና የሚጋፋ ነው በማለት አጥብቀው ተቃውመዋል። ሰሚ ግን አላገኙም።

በመሠረቱ አዲስ አበባ የሚለውን መጠሪያ ከማግኘት በፊት በባለባቶች የይዞታ ሥር እንደ ነበረች ብዙ ማስረጃዎች ይጠቁማሉ። ለምሳሌ የአፄ ምኒልክ ቤተ መንግሥትና አካባቢው የአቶ ሉዳ ዱላ የተባሉ አዛውንት ይዞታ እንደነበር ይነገራል። ንጉሠ ነገሥቱ ከእንጦጦ ወደታች መውረድ በፊልጉ ጊዜ ለኒህ ባለባት በይዞታቸው ምትክ ዛሬ አርጌው አይሮጥላን ማረፊያ 6 ጋሻ መሬት ተሰጥቷቸው እንደነበር ማስረጃ ማቅረብ ይቻላል። ከዚህ በኋላ ንጉሠ ነገሥቱ ለራሳቸውና ለደጃዝማችቻቸው እየከፈሉ በመሥጠት ለኒደምቹ ደግሞ በመትኩ ሌላ ትክ እየተሰጠ ቀስበቀስ አዲስ አበባ ያሁኑን ቅርፅ ያዘች።

መኳንንቱ እየተመሩ ለያዙት ይዞታም ዘመንና ጊዜው በሚፈቅደው መሠረት ለመንግሥት ግብር ይገባሉ እንደነበር ያሁኖቹም ገዥዎች ይጠፋቸዋል

ወይንም አያውቁትም ለማለት ያስቸግራል፤ ይህ የሚያመለክተንም ሕዝብ ለይዞታው ማረጋገጫ ለመንግሥት ግብር ይገባሉ፤ ይህም መብቱም ነው። ግዴታውም ነው። መንግሥት በበኩሉ ከሕዝብ የመሬት ግብር በመሰብሰብ ለተለያዩ ግዳጆች ያውላል። እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ያለው ወግና ሥርዓት የተጠቀሰውን ይመስል ነበር። የዜግነት ማረጋገጫና የአገር ትርጉምም ይህ ነው።

በ1928 ዓ.ም ፋሽስት ኢጣሊያ ኢትዮጵያን ከተቆጣጠረች በኋላ ዋና መቀመጫዋን አዲስ አበባ ማድረግ የሚታወቅ ነው። በመሆኑም መርከቶችና የመርከቶቹ ዙፋን እንደሮማ ከተማ የተቀበሉት ለማድረግ “አዲስ ከተማ” ብሎ በመሰየም ባለይዞታዎችን ያላንዳች የካህ ክፍያ እያስለቀቀች ለባንዳዎችና ለሰዳጭዎች እንዲሁም አፍቃሪ ኢጣሊያኖች ስጥታ ነበር። ዳር ግን እንደሚ ለርበኞቻችን መስጠትነት ኢጣሊያ ድል ሆነና ቀ.ኃ.ሥላሴ ከስደት ተመልሰው ከሥልጣን ላይ ሲቀመጡ። “ይዞታ ለዳንዳች የካህ ክፍያ በኢጣሊያ ተነጥቀው የነበረ ሁሉ የቀድሞ የይዞታ ማረጋገጫን እያቀረብከ ወደ ቀድሞ ቦታ እንድትመለስ አድርገናል” የሚል አዋጅ በማወጅ ይህንን የሚያጣራም ሐምሌ 16 ቀን 1933 ዓ.ም ኮሚቴ ተቋቁሞ ማስረጃቸውን እያቀረቡና እየተጠራጠሩ እየተመረመሩ ያለአግባብ የተነጠቁ ሁሉ ያለ ግምት ቦታቸውን እንደተረከቡ የአድሚ ለሰደባች ሁሉ የሚመሠክሩት ሀቅ ነው። ዛሬም ይኸ አቅምና ችሎታን ያላንዳዘበ የሊዝ ዋጋ እየሚኑ መክፈል ያቃታቸውን ከይዞታቸው ላይ ማፈናቀል በኔ አምነት የዜግነትንም መብት ጭምር እንደመጣፈፍ ይቆጠራል። ለመሆኑ የዜግነትና የኢትዮጵያዊነት መለኪያ ሚዛኑ ከእንግዲህ ምን ሊሆን ነው? ይህንን ደግሞ ደጋግሜ አጠይቃለሁ። ሰቂ የሆነ መልስም አንድ ጉዳዩ ከሚመለከተው ከፍተኛ ባለሥልጣን አጠብቃለሁ። ይኸ ብዙሃኑን ሕዝብ እየነቀሉና ከኖረበት ይዞታው እየሰለቀቁ በመትኩ ጥቂት ደጋፊዎችን መትከል ለጊዜው ደስ ሊያሰኝና ጥቅምም ሊያሰኝ ይችላል ይሆናል? አርቆ ሊያስገዝን ግን አይችልም። ከላይ የጠቀስኩትን መሳሌ ሊያስከትል የሚችል ርምጃ ነው እየተወሰደ ያለው። ያዘነም የሚደሰትበት የተደሰተም የሚከፋበት ጊዜ ወደ ፊት ርቀን ሣንገድ ለመጣ ይችላል። የሚሰጅው መንግሥት እንደ መንግሥትነቱ ለዜጎቹ መጨነቅ እንጂ የገቢ መንጭ ሊያሰኝልኝ ይችላል በማለት ዜጎችን ማስጨነቅና ማጠቃለያ ተገቢና የዘለቄታ መፍትሄ ሊሆን አይችልም።

ውድ ወገኖች የሊዝ ማንቆ ካነቃቸው መካከል አንዱ ነኝ። ከአምሳ ዓመት በላይ ገዥ በሰሜ ካርታ አስነሻ እየነበርኩ ቤት ሰርቸ ልጆች

አፍርቶ፣ የኖርኩብትን ቦታ በሊዝ መግዛት አለብህ ተብሎ በግድ ወል ገብቻለሁ። ገንዘብን ከየት እንደማመጣው ግን እግዚር ይወቅ።

አቶ መለስ ባንድ ወቅት “የአዲስ አበባ ከተማ ኗሪ አሁን ባለው የግብር አከፋፈል ሁኔታ መቀጠል አይችልም። የግብር አከፋፈል ለውጥ ይዘረጋል። ያንዴ መክፈል ያቃታቸው ይዞታቸውን እያስረከቡ ይሄዳሉ” ማለታቸው እየዘነጋም። አሁን እየተተገበረ ያለው የሳቸው ቃል ለመሆኑ ጥርጥር የለውም። በሕዝብ ላይ በገጠርም ሆነ በከተማ በየምክንያቱ የሚጣለው ግብርና ታክስ የዜጎችን አቅመና ችሎታ ያመጣጠና ያመዘዘ አይደለም። የምንግደለሽና እጅግ አድርጎ ኃላፊነት የገደለው ነው። የዚህ ማስረጃው በገጠር የማዳበሪያ እዳ ሲሆን በከተማ ደግሞ በቅርብ ጊዜ የወጣው የሊዝ አዋጅ አስጨናቂና ሱሪን ባንገት አውልቆ የሚል ነው።

ገዥዎቻችን ግን በርእሴ ላይ ለመጥቀስ እንደምክርኩት “ዶሮን ሲያታልሏት በመጨረሻ ጣሏት” እንዲሉ “ግብር የምንጥለው ለልማት ነው።” ይሉናል። ይህ እውነት ቢሆን ልማትን ማን ይጠላል? 20 ዓመታት ሙሉ የጠገብነው ግን የፕሮፖጋንዳ ጋጋታ እንጂ የልማት ትሩፋት አይደለም። ተከዜን ጨምሮ ያልተገደበ የኤሌትሪክ ማመንጫ የለም። እኛ ግን “ሺ ቢታሉብ ያው በገላ” እንዳለችው ድመት ከፈረቃ አልዳንም። ምናልባት ጅቡቲና ኪንያ ተሳክተዋቸው እንደሆነ አላውቅም። በግብርናውም ቢሆን ከልመና አልተላቀቅንም። በየዓመቱ የሮሃብ ሠለባ ነን። ጠገብን የምናድረው የቃላት ጋጋታ ብቻ ነው።

ወደ ራሴ ብሰት ልመለስ። አሁን በይዞታዬ ሥር ላለው ቦታዬ በ1961 ዓ.ም ካርታ ሳስነሳ የከፈልኩት ገንዘብ ብር 23.00 ነበር። ዛሬ የገንቡ ዘመን ካርታ መለወጥ አለበት ተብሎ አዲሱን ካርታ ስወስድ የከፈልኩት ገንዘብ ብር አሥራ ስምንት ሺ አራት መቶ አምሳ ሰባት ብር ከ10 ማንቲም ነው (18,457.10) እዳው በዚህ ቢቃ ባልከፋ ነበር።

የከተማ ልማት ሚኒስትሩ አቶ መኩሪያ ኃይሌ “ከአዋጁ በፊት በይዞታቸው ላይ ቤት ሠርተው ማስረጃቸውን ካቀረቡ የቦታ ከራይና የቤት ግብር እየከፈሉ በይዞታቸው ይቀጥላሉ” ነበር ያሉት። ይህ ንግግራቸው ግን አየር ላይ መከፍ፣ ወይንም አላቸው አለበለዚያም ሕዝብ ተንቆ በ1948 ዓ.ም የገዛሁትን ቦታና ሰገብርበት የኖርኩትን አቅመና ችሎታ የማይመጥነውን የገዛ ቦታዬን በሊዝ ዋጋ ማለትም በሦስት መቶ ሺ ብር (300,000) ብር እንድንዝ ግዴታ ገብቻለሁ።

ውድ አንባቢያን አስቀድሞ ትንቢት የተነገረበት በመጨረሻው ሰዓት የሚመጡት ጧት

የተናገሩትን ማታ የማይደግሙ ወይንም የሚሸሩ በምላሳቸው ጠንቻ የሚኖሩ ናቸው የተባለው በመፈጸሙ ብዙም አልገረመኝም። የገረመኝና በእጅግ ያዘነኩበት አባቴ ማይጨው ድረስ ዘምቶ ከኢጣሊያን ወራሪ ኃይል ጋር ተናገቆ ከፋኛም ቆስሎ ለኔ ለልጁ አገር አስከኑ ሙሉ ከብሯ አስረከኝ ነበር። ያገር ትርጉምም ይኸው ነበር። እኔ ለልጆቼ ግን ቤት የሚሰሩበት ከንድ መሬት እንኳን ማቆየት ላልችል ነው። አሁንም ደግሜ አጠይቃለሁ። አንድ ዜጋ እንዳቅመው ጎጆ ቀልሶ የሚኖርባት ቁራጭ መሬት ከሌለው ሰው ነው ተብሎ የዚህች ሀገር ዜጋ ነው የሚባለው በምን ሁኔታ ነው? የቻይናዎችን የሕንዶችን የወረባችንና የቱርኮችን ያህል እንኳን እንዴት መብት እናጣለን?

አንድ መንግሥት ለሚያስተዳድረው ሕዝብ እንደ መልካም አሳት ነው መቆጠር ያለበት። አንዱን ወገን ከፍ ሌላውን ገዢ ወይንም አንዱን ልጅ ሌላውን የጎጆራ ለጅ አድርጎ በከፋ ወይንም በጥላቻ መመልከት የኋላ ኋላ መዘዙ የከፋ ነው የሚሆነው። መንግሥት ከሚያስተዳድረው ሕዝብ ጋር ሆኖና ጀርባ ከሆነ ወጤቱ አይምርም። ኢሕአዴግ ቆመ ብሎ ደጋግሞ እንዲያስብ ጊዜው አላለቀበትም። ከቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ሆነ ከርዳግ ወድቀት ብዙ የሚማራቸው ቁምነገሮች አሉት። እነዚህን ቁምነገሮች ሳይንቅ ሊጠቀሙባቸው ይገባል። አባቴ ለኔ አገር አቆይቶልኛል። አይም በተራዬ ለልጆቼ ቢያንስ ለኢትዮጵያዊነታቸው መገለጫ የምትሆን ቦታ ላቆያቸው በተገባኝ ነበር። ግን አልሆነም። ይኸ መንግሥት ካፈርኩ አይመልሰኝ ካለ ችግሩ በምን መልኩ ሊፈታ እንደሚችል አላውቅም። በበኩሉም 300,000 ሺ ብር ከየት ለማንኛው ቦታዬን ማስቀረት እንደምችል ግራ ገብቶኛል። ለኔ ብዙም አልጨነቅም። እድሜ ጠገብ አዛውንት ነኝ። የልጆቼ አጣ ፈንታ ግን ያሳስበኛል። አገር ቢቀር ትንሽ ቦታ የቤት መሥሪያ የማያቆይ አባት እንዴት አባት ሊባል ይችላል? የአገር አለኝ ትርጉሙስ ምን ሊባል ይችላል? የተፈጥሮ ሕገም መሬት የሕዝብ እንጂ የመንግሥት ከቶ ሊሆን አይችልም። መንግሥት ማ በሕዝብ የተመረጠ ወይንም የተወከለ መሪ ወይንም ሥርዓት አስከባሪ አስተዳዳሪ እንጂ ቋሚ ዘላለማዊ ባለሙያ ባለርስት ሊሆን አይችልም። የኛዎቹ ይህንን ነጠቃ ከየትኛው ዓለም እንዳመጡት አላውቅም። አግዚአብሔር ለገዥዎቻችን አስተዋይ ልብና አርቆ አሳቢ አለምር እንዲሰጣቸው ሁላችንም ትንሽ ትልቅ ሣንገል እንገልጻለን። ፈጣሪዎችን እንግግራለን። የሰዓት ነውና የሚባለው ጧት ማታ እጆቻችንን ወደ ፈጣሪዎችን ዘርግተን እንግግራለን። በመጨረሻም እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይታይደታል።

“ኢህአዴግ በልማታዊ መንግሥት” ሽፋን ፖለቲካዊ ሕጋዊነት ለማግኘት የሚያደርገው ጥረት እየከሸፈ ነው

በበለጠ ጉዥ ወ/ሚካኤል

ለአለፉት ሰባትና ስመንት ዓመታት የኢህአዴግ መንግሥት በኢትዮጵያ እያካሄደ ያለው የመሠረተ ልማት ግንባታ ምሁራንን ጭምር የሚያታልል ሆኖ አግኝቶታል። ለምሳሌ፣ ፐ/ር በፌ.ቃዱ ደግፌ ኢህአዴግ ይፋ ያደረገውን የ11.4 በመቶ ወይም የሁለት አገዛዝ ዓመታዊ የኢኮኖሚ ዕድገት የተቀበሉት መሆናቸውን ሕዳር 30፣ 2004 በወጣችው “ፍትሕ ጋዜጣ” ላይ በሰጡት ቃለመጠይቅ ገልጸዋል። እነ አቶ ዘመዴነህ ንጋቱ/ብዙ ብር ያካበቱ ደግሞ ከዚያም አልፎ ኢህአዴግ ያስመዘገበው የኢኮኖሚ ዕድገት “ተአምራዊ” ነው እስከ ማለት ደርሰዋል። ሰፊው ሕዝብም በቴሌቪዥን የሚያቸው የሚያማምና መንገዶችና ትላልቅ ሕንፃ ያስደመሙት ይመስላል።

አሁን ቀደምት የኔው ዳደኛ የሆነ “የተማሪ ሰው”፣ “እየተራመድከበት የኢህአዴግን ተጨባጭ የልማት ሥራ አንድነት ትጠራጠራለሁ?” ነው ያለኝ። በአርግጠም፣ የዚህን ሽፋን መንገድ መገንባትና እኔና ዳደኛዎችም በሚያምረው አግረኛ መንገድ ላይ እየተጓዝንበት መሆኑን ልክድ አልቻልንም ነበር።

በሌላ በኩል፣ አንድ እኔ፣ የኢህአዴግን የልማት ሥራ የሚጠራጠሩ ብዙ ሰዎች አሉ የታወቁ ኢትዮጵያውያን ምሁራንን ጨምሮ። ለምሳሌ፣ ዶ/ር አክሎማ ቢራራ አሁን ያለውን የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ “የብልጭልጭ ኢኮኖሚ” ብለውታል። መስታወት የበዛባቸውን ሕንፃዎች ጭምር ለመገለፅ የተጠቀሙበት ሐረግ ይመስለኛል። አቶ አክሎማ ልመንህ /አጭሪካ፣ ቦሎትን የሚኖሩ ኢትዮጵያዊ/ በተመሳሳይ አገላለፅ ኢኮኖሚውን “ብርቅርቅ ኢኮኖሚ” ብለው ገልጸውታል። አንዳንድ ኢትዮጵያውያን ኢኮኖሚኮች ደግሞ የኢህአዴግን የኢኮኖሚ ልማትና ዕድገት መግለጫዎች ጨርሶ አይቀሩም። በእነሱ አመለካከት፣ ኢኮኖሚው እንኳን በአሥራ አንድ በመቶ ይቅርና ሕዝብ በሚያደግበት መጠንም /3 በመቶ ገደማ/ ማደጉን ይጠራጠራሉ።

ዝርዝር ትንተና ውስጥ ከመግባታችን በፊት አንድ አስቀድሞ መታወቅ ያለበት ሐቅ አለ። ይኸውም፣ የኢህአዴግ መንግሥት ይፋ የሚያደርጋቸው የኢኮኖሚ አገዛዥና መግለጫዎች ግማሽ እውነት፣ ግማሽ ውሸት ከመሆናቸውም በላይ ለፕሮፖጋንዳ ፍጆታ በስፋት የሚጠቀሙባቸው መሆኑ ነው። የእውነትና የውሸት ይዘታቸው ስብጥር የሚለያይ ቢሆንም፣ የሚባለውን ጊዜ ያለፈበት የፕሮፖጋንዳ ስልትም ኢህአዴግ እንደሚጠቀም በሚገባ የታወቀ ነው። ለምሳሌ የሁለት አገዛዝ ወይም የአሥራ አንድ በመቶ ዓመታዊ የኢኮኖሚ እድገት የዚህ ስልት ውጤት ይመስለኛል። ይህ አገዛዝ ሐሰት ለመሆኑ የተለያዩ ማስረጃዎችን ማቅረብ ይቻላል። ለምሳሌ፣ አንደኛው ማስረጃ ከኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርትን በየዓመቱ በአንድ ብር ለማሳደግ አምስት ብር የካፒታል ኢንቨስትመንት ያስፈልጋል ተብሎ ይገመታል። በቀላል አገላለፅ፣ በየዓመቱ አንድ ብር የሚደገግ ምርት ለማግኘት ዛሬ የአምስት ብር ኢንቨስትመንት ማድረግ ያስፈልጋል እንደሚለት ነው። በዚህ መሠረት ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርትን (GDP) በየዓመቱ በአሥራ አንድ በመቶ ለማሳደግ፣ በየዓመቱ ከጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት ሃምሳ አምስት በመቶው /55 በመቶ/ ካፒታል ኢንቨስትመንት መሆን ይኖርበታል። የን በተጨባጭ አገዛዥ እንደሚከተለው ማሳየት የቻላል። ለምሳሌ፣ ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት መቶ ብር ቢሆን፣ ይህን በሚቀጠለው ዓመት ወደ አንድ መቶ አሥራ አንድ

ብር /111 ብር/ ለማሳደግ፣ በመጀመሪያው ዓመት ከነበረው 100 ብር ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት 55 ብር ኢንቨስትመንት የኢንቨስትመንት ዕቃዎች/ መሆን አለበት። በሚቀጠለው ዓመት የተገኘውን 111 ብር ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት እንደገና በአሥራ አንድ በመቶ ለማሳደግ ወደ 122.1 ብር ለማድረስ ከተፈለገ ደግሞ ከ111 ብር ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት 61 ብር ኢንቨስትመንት መሆን ይኖርበታል። ይሁንና የኢህአዴግ መንግሥት ራሱ የሚያወጣቸው አገዛዥ ዓመታዊ ካፒታል ኢንቨስትመንት ከ55 በመቶ እጅግ በጣም ያነሰ መሆኑን ያሳያሉ። /ከ25 በመቶ በታች/።

የአሥራ አንድ በመቶ ዓመታዊ ዕድገት ሐሰት ለመሆኑ ሌላው ማስረጃ የዕድገት መንጫዎች ትንተና (growth accounting) የሚባለው ነው። ዕድገቱን ለማስገኘት አራት አባይት ምንጫዎች አሉ። እነሱም ተጨማሪ የሰው ኃይል ስምሪት፣ የታሪክው ተጨማሪ መሬት፣ ከላይ የተገለፀው ተጨማሪ ካፒታል ኢንቨስትመንትና ከተሻሻሉ ቴክኖሎጂና የሰው ኃይል ሥልጠና የሚገኝ የሥራ ቅልጥፍና (efficiency or productivity) ናቸው። በኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ (በተለይም በከተሞች አካባቢ) ሥራ አጥነት ከፍተኛ ደረጃ ስለደረሰ፣ ተጨማሪ የሰው ኃይል ስምሪት የሚገኘው የምርት ዕድገት አነስተኛ ነው። መሬትን በተመለከተ፣ የሚታረሰው ተጨማሪ መሬት ከሕዝብ ዕድገት /ከ3 በመቶ በታች/ በላይ እንደሚያሳይ ይገመታል። ከላይ እንደተጠቀሰው አሥራ አንድ በመቶ ዓመታዊ ዕድገት የሚያስገኝ ተጨማሪ ካፒታል ኢንቨስትመንት አልተደረገም። የተሻሻሉ ቴክኖሎጂዎች ስለሌሉ፣ የሆነም የፍጥነት ሊሆን አይችልም። ስለዚህ፣ እነዚህ አራት የዕድገት መንጫዎች አሥራ አንድ በመቶ ዕድገት ለማስገኘት በሚያስችል መጠን እንዳላደጉ ከተጨባጭ ሁኔታ መረዳት ስለሚቻል፣ የዕድገት አገዛዥ /በመቶ/ ሐሰት መሆኑን በሚገባ ይጠቁማሉ። አንድ አሜሪካዊ ኢኮኖሚስት / ካሊፎርኒያ ዩኒቨርሲቲ/ ባደረገው ጥናት በዚህ የሕግ ስርዓት ምንጫዎች ከተተነ በኋላ፣ የደረሰበት ድምዳሜ አስገራሚ ነው። የዕድገቱ መንጫዎች ተጨማሪ የሰው ኃይል ስምሪት፣ ካፒታል ኢንቨስትመንት እና የመሬት ልማት አለመሆናቸውን ካረጋገጠ በኋላ የሥራ ቅልጥፍናን እንደ ቀሪ መንስዔ ሲወስድ፣ የኢትዮጵያ የሥራ ቅልጥፍና ዕድገት (Productivity or efficiency growth) ከሠለጠኑት ሀገሮች የሥራ ቅልጥፍና ዕድገት እስከ አራት አጥፍ ስለበለጠበት፣ የደረሰበት የመጨረሻ ድምዳሜ የአሥራ አንድ በመቶ ዓመታዊ ዕድገት እውነት ሊሆን እንደማይችል ነው።

ሌላው ማስረጃ የሕዝቡ የኑሮ ደረጃ በተጨባጭ አለመሻሻል ነው። ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት በመጠን (GDP in real terms) በአሥራ አንድ በመቶ ካደገ፣ የሕዝቡ ዕድገት ከ3 በመቶ በታች ስለሆነ /2.7 በመቶ/ ዓመታዊ የኑሮ ወክፍ ምርት ዕድገት ቢያንስ 8.4 በመቶ /11.4-3/ መሆን ይገባው ነበር። ይህ ማለት እያንዳንዳችን የሚደርሰን፣ እንጀራ፣ ዳቦ፣ በርበሬ፣ ውሃ፣ ወተት፣ የትራንስፖርት አገልግሎት፣ የጤና አገልግሎት፣ የመኖሪያ ቤት፣ ወዘተ. በዓመት ቢያንስ በመጠን በስምንት በመቶ ገደማ ማደግ ነበረበት። ተጨባጭ ሐቅ ግን ከዚህ በጣም የተለየ ነው። በአሁኑ ጊዜ የመኖሪያ ቤት ብቻ ሳይሆን የዳቦ እጥረትም ተከስቷል። ምን ዳቦ ብቻ ውሃ የለም፣ በአዲስ አበባ የኤልክትሪክ መብራት በዓመት ሶስት ጊዜ የሚቋረጠባቸው አካባቢዎች አሉ። የመኖሪያ ቤት ነገር ጨርሶ ባይነሳ ነው የሚሻለው።

በአጠቃላይ፣ የኢኮኖሚው በአሥራ አንድ በመቶ እያደገ የሕዝቡ የኑሮ ደረጃ የሚያሸቆስቁልበት ሁኔታ መሠረታዊ የኢኮኖሚ ሕግጋትን ስለሚቃረን፣ ትክክል ያልሆኑት ሕግጋቱ ሳይሆኑ፣ ኢህአዴግ በየዓመቱ ራሱ በሚቆጣጠራቸው ሚዲያ የሚለቃቸው የኢኮኖሚ ዕድገት አገዛዥ ናቸው።

ታዲያ በሀገራችን በዘመኑ ኢህአዴግ የኢኮኖሚ ዕድገት የለም ለማለት እንችላለን? ይህን ጥያቄ ከመመለሳችን በፊት ጉልህ ዕድገት የታየባቸውን የኢኮኖሚ ዘረፎች ለመዳሰስ እንሞክር። ጠቅላላ ምርትን በሶስት የምርት መደቦች መከፈል እንችላለን። እነዚህም የፍጆታ ዕቃዎችና አገልግሎቶች፣ የኢንቨስትመንት ዕቃዎችና የምርት ግብአት ዕቃዎች ናቸው። የምርት ግብአት ዕቃዎች ስማቸው እንደሚያመለክተው፣ የፍጆታና የኢንቨስትመንት ዕቃዎችንና አገልግሎቶችን ለማምረት ግብአት ስለሚሆኑ ዋጋቸው /እሴታቸው/ በእነዚህ ሁለት የምርት መደቦች ውስጥ ይጠቃላል። ስለዚህ፣ እንደ እውነቱ ከሆነ፣ የምርት መደቦች ሁለት ብቻ ናቸው/ማለትም የፍጆታ እና የኢንቨስትመንት ዕቃዎችና አገልግሎቶች። በሀገር ውስጥ የሚመረቱት እነዚህ ሁለት የምርት ዓይነቶች ሁለት ገበያዎች ላይ ይቀርባሉ። እነዚህም የሀገር ውስጥ ገበያ እና የውጭ ገበያ ናቸው። የኢህአዴግ መንግሥት በሚከተለው ልቅ የገንዘብ ፖሊሲ (loose monetary policy) ይህ ገንዘብ ማተምን ይጨምራል፣ የዶላር የብር ምንዛሪ ከፍተኛ በመሆኑ /17.50 ብር ለአንድ ዶላር/ ነጋዴዎች በተለይ በሀገር ውስጥ የሚመረቱ የግብርና ውጤቶችን ለሀገር ውስጥ ገበያ የሚቀረብ የልቅ ወደ ውጭ መላክን ይመርጣሉ። ምክንያቱም በዶላር ምንዛሪ ከፍተኛነት ዋጋው በጣም ጥሩ ስለሆነ። በዚህም ምክንያት የግብርና ውጤቶች ዋጋ ከፍተኛ ከመሆኑም በላይ፣ የሀገር ውስጥ ገበያ ላይ አጥረት ይታይባቸዋል። በተጨማሪም፣ በሀገር ውስጥ ገበያ ላይ የሚቀርቡት የግብርና ውጤቶች ምራጭ / ለጉታቸው ዝቅተኛ የሆነ/ ናቸው። በመሆኑም ለምሳሌ ብጣሪ በናና የበሰበሰ መዝ ለሀገር ውስጥ ገበያ ማቅረብ እየተለመደ መጥቷል።

የውጭ ሀገርና የሀገር ውስጥ ገበያ ዋጋ በጣም ከፍተኛ ሆኖም እንኳን ለገበያ የሚቀርቡት የግብርና ውጤቶች መጠን ዝቅተኛ ነው። በመሆኑም፣ የግብርና ምርት በከፍተኛ መጠን እንዳላደገ ተጨባጭ ሁኔታው ያመለክታል። ስለዚህ የግብርና ምርት ለዓመታዊ አሥራ አንድ በመቶ ዕድገት ያበረከተው አስተዋፅኦ ዝቅተኛ መሆኑን መገንዘብ ይቻላል። ስንዴ ከውጭ እየሰመጣን የግብርና ምርት አድጋል ማለት የሚያደግ ጥርጉንዳ አይመስለኝም። በተመሳሳይ የኢንዱስትሪ ምርትም ለአሥራ አንድ በመቶው ዓመታዊ የኢኮኖሚ ዕድገት የሚያደርገው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም ገበሬው ጭምር የሚጠቀሙባቸውን የኢንዱስትሪ ውጤቶች ከውጭ ሀገር እየሰመጣን ነው። ለምሳሌ፣ የምግብ ዘይት እንኳን የምናስመጣው ከውጭ ሀገር ነው። ሌላው የኢኮኖሚ ዘርፍ የአገልግሎት ዘርፍ ነው። የትምህርት አገልግሎት፣ የጤና አገልግሎት / የጤና ኪሊዎች/ የትራንስፖርት አገልግሎት፣ ወዘተ በመጠኑም ቢሆን የተስፋፋ የመሳሉ፣ ግን ዕድገታቸው ከሕዝብ ዕድገት ይበልጣል ተብሎ አይገመትም። ምክንያቱም አሁንም ከፍተኛ አጥረት ከመኖሩ በተጨማሪ ዕድገታቸው የተሟላ አይደለም። ለምሳሌ፣ የዩኒቨርሲቲ ሕንፃዎች ተሠርተው ቤተመጻሕፍት አይኖሩቸውም፣ ወይም

ብቃት ያላቸው መምህራን አይመጡም። ታዲያ ዕድገቱ የት ነው ያለው? ለዓይናችን ጉልቶ የሚታየን የመሠረተ ልማት ግንባታ ነው። ኢህአዴግ በየቀኑ በቴሌቪዥን የሚያሳየን ከሆነ ለፕሮፖጋንዳ ፍጆታ ሲባል የተጋነኑ ናቸው። የኃይል ማመንጫዎች /ተከዘ፣ ግልገል ጊቤ፣ ጣና በለስ፣ ፊንጫ፣ ወዘተ/ ተገንብተዋል። ብዛት ያላቸው መንገዶች ተሠርተዋል። በየከተማው በርካታ ትላልቅ ሕንፃዎች፣ ሕንፃዎች፣ ሺሊዎች፣ ወዘተ ተገንብተዋል። ብዙ የዩኒቨርሲቲ ሕንፃዎችና የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤቶች ተሠርተዋል። እንደሚታወቀው፣ የኃይል ማመንጫዎችና መንገዶች በአብዛኛው የተሠሩት በውጭ ዕርዳታና ብድር ነው /ከቻይና፣ አውሮፓ፣ ዓለም ባንክ፣ የአፍሪካ ለማት ባንክ፣ ወዘተ/ የኢህአዴግ አባላትና ደጋፊዎች የሠሩቸው ትላልቅ ሕንፃዎችና ሺሊዎች ደግሞ የተገነቡት በአብዛኛው በሀገር ውስጥ የመንግሥት ባንኮች በሰጡት ብድር ነው። ከንደሚያሰማን በተመለከተ በ1996 የተመዘገቡት የመኖሪያ ቤት ፈላጊዎች ቁጥር ወደ 500,000 /አምስት መቶ ሺ/ ነበር። በስምንት ዓመታት የኢህአዴግ መንግሥት ለሥራ የቻሉት የንደሚያሰማ መኖሪያ ቤቶች ከ80,000 /ሰማንያ ሺ/ በታች ነው።

በሌላ በኩል፣ የኮንስትራክሽን ዘርፍ ለጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት የሚያበረከተው አስተዋፅኦ አሁንም አነስተኛ ነው። ባህላዊና ዘመናዊ ኮንስትራክሽን ተደምረው አስተዋፅኦአቸው ከ10 በመቶ እንደሚባል ይገመታል። ስለዚህ፣ የኮንስትራክሽን ዘርፍ በዓመት በ50 በመቶ እንኳን የሚያበረከተው ድርሻ ከ 5 በመቶ አይበልጥም። (10x50/100)። ስለአለው አጥረት አኳያ፣ የግብርና የኢንዱስትሪ እና የአገልግሎት ዘርፎች ምርት ከሕዝብ ዕድገት በታች እንዳደገ ነው የሚገመተው። የኮንስትራክሽን ዘርፍም ቢሆን ያደገው የዘመናዊ ኮንስትራክሽን ዘርፍ በመሆኑና ይህም ከጠቅላላ ኮንስትራክሽን ያለው ድርሻ የተወሰነ እንደሚሆን፣ ከላይ እንደተጠቀሰው ዘመናዊ ኮንስትራክሽን በ50 በመቶ እንኳን ቢያድግ፣ ለጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት ዕድገት የሚያበረከተው ከ2-3 በመቶ አይበልጥም። በዚህ ስልት መሠረት፣ ጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት ያደገው ኢህአዴግ እንደሚለው በዓመት በአሥራ አንድ በመቶ ሳይሆን፣ ምንጫዎች ከ2-5 በመቶ ብቻ ነው። የዘመናዊ ኮንስትራክሽን ዘርፍ በከፍተኛ መጠን ሊያድግ የቻለው፣ የኢህአዴግ ሥልጣን ከያዘ ጀምሮ ከውጭ የሚገኘው ዕርዳታና ብድር እጅግ ከፍተኛ በመሆኑ ነው። የደርግ መንግሥት ለልማት ያገኘ የነበረው የውጭ ዕርዳታና ብድር /በአብዛኛው ከቀድሞ ሶሻሊስት ሀገሮች/ በዓመት ከ300-400 ሚሊዮን ዶላር፣ በውጭ በነበረው የብር ምንዛሪ ደግሞ ከ600-800 ሚሊዮን ብር አይበልጥም ነበር። የኢህአዴግ መንግሥት የሚያገኘው የውጭ ዕርዳታና ብድር ግን በዓመት እስከ አራት ቢሊዮን ዶላር ወይም አሁን ባለው የብር ምንዛሪ በዓመት 70 ቢሊዮን ብር ገደማ ነው። ታዲያ ይህን ሁሉ የውጭ ዕርዳታ የሚያገኝ መንግሥት መሠረተ ልማቶች ቢገባ ምን ያስፈንቃል? ያውም፣ ሕፃናት እየዘፈኑ አያዘረፈ። ተደጋግሞ እንደተነገረው፣ በአለፉት ዘጠኝ ዓመታት ብቻ ከኢትዮጵያ ሕዝብ 11.7 ቢሊዮን ዶላር /204 ቢሊዮን ብር/ ተዘርፎ ከሀገር መውጣቱን የታመኑ ዓለም አቀፍ ተቋማት (ለምሳሌ global financial Integrity) ዘግበዋል።

የሰመጉ ጥሪ

የሰብአዊ መብቶች ጉባኤ (ሰመጉ) በቀድሞው የኢትዮጵያ ሰብአዊ መብቶች ጉባኤ /ኢሰመጉ/ የቆመው ለህግ ልዕልና፣ ለዲሞክራሲና ለሰብአዊ መብቶች መከበር ነው። የሰመጉ አባል ይሁኑ። ዓለማውን ለማስፈጸም ይችል ዘንድ በገንዘብ ይደግፉ።

ስልክ 011 551-44089 / 011 551-77-04
አድራሻ ሣህለ ሥላሴ ሕንፃ 8ኛ ፎቅ ከአዲስ አበባ ስታዲየም ፊት ለፊት

ወቅታዊ

ሀገርን መበደብ፣ ዜጎችን ማሰቃዎትና የሀገርና የሕዝብ ህብትን መዘረፍ ይቁም !!

በኢትዮጵያ ባለው የመልካም አስተዳደር እውቀትና ከመቼም ጊዜ በበለጠ እየከፋ በመጣው የሙስና መስፋፋት ምክንያት በአገሪቱ ከዳር እስከ ዳር ከፍተኛ የሆነ የሀገራችን ንብረት ዝርፊያ እየተካሄደና በሕዝብ ላይ ከፍተኛ የሆነ የግፍና የበደል ተግባር እየተፈፀመ እንደሚገኝ ይታወቃል።

ይህ የመልካም አስተዳደር እውቀት የሙስና መስፋፋት የሀገርና የሕዝብ ሀብትና ንብረት ዘረፋ እና በሕዝብና በዜጎች ላይ የሚደርስ ግፍ፣ በደልና መከራ በሁሉም የሀገሪቱ ክፍል ከከፋው በላይ እጅግ በጣም የከፋውና ህይወት የጠፋው በይበልጥ በደቡብ ኢትዮጵያ ክልላዊ መንግሥትና በሥራ ባሉት ዞኖችና ወረዳዎች ውስጥ ነው። ለዚህም ትልቁ ማሳያና ምሳሌ የሚሆነው የጋሞ ጎፋ ዞንና በሥራ ያሉት ወረዳዎች፣ ቀበሌዎች እና የዞን፣ የወረዳ፣ የከተማና የቀበሌ መስተዳድር ባለሥልጣናት፣ ሹመኞችና ካድሬዎች ናቸው።

በጋሞ ጎፋ ዞን መስተዳድር የሕዝብና የዜጎች በደልና ስቃይ የጀመረው ገና ዛሬ አይደለም። ዞኑ እንደተመሰረተ አብሮ የተፈጠረና ቀስ በቀስ እየደገና እየተስፋፋ መጥቶ ዛሬ ከቀበሌ ጀምሮ እስከ ዞን ድረስ ያሉት ሹመኞችና ባለሥልጣናት መቼምና ኃላፊነትን መያዝ ማለት ሀገርና ሕዝብን መበደል፣ ዜጎችን አንበርክኮ መግዛት፣ በእያንዳንዱ ዜጋና በየአካባቢው ባለው ሕዝብ ልዩ የጭቆና ቀንበርን መጫን፣ ግፍና በደል መፈፀም፣ ዜጎችን ከመኖሪያቸውና ከይዘታቸው አያፈናቁሉ ማባረር፣ የሀገርና የሕዝብ ሀብት የሆነውን መሬት እየተቀረጠቱ መከፋፈል፣ ይህንን ድርጊት የሚቃወሙ ዜጎችን የማሰር፣ የመቅጣት፣ የማሰቃዎት፣ አካባቢውንና ሀገር ለቆ እንደጠፉ የማድረግ ኃይልና መብት የማግኛ መንገድ ሆኖላቸዋል።

በዞኑ ውስጥ በጨንቻ፣ በአርባምንጭ፣ በቀጫ፣ በጊዜ ጎፋ፣ በደንባ ጎፋ ወረዳና በሌሎቹም ወረዳዎች ያለው ሕዝብ በመልካም አስተዳደርና በፍትህ እውቀት ተሰቃይቶ ወደ ዞን፣ ወደ ክልልና ፌዴራል መንግሥት መመለስ አጣ ፈንታው ሆኗል።

ለምሳሌ፡- በጨንቻ ወረዳ ውስጥ፡-

1. በቅርብ ጊዜ የጨንቻ ከተማን በማስፋፋት ሰብስቦ በከተማው ዙሪያ ባሉ ዘጠኝ ቀበሌዎች ላይ የተወሰደው መሬት የመንጠቅ፣ አርሶ አደሮችን ከሀብት ንብረታቸው የማፈናቀል፣ የዘጠኙን ቀበሌ ሕዝብ ለሥቃይና ለመከራ የመዳረግ እርምጃ በወረዳው ውስጥ ሲፈፀም ከቆዩ ኢ-ፍትሃዊ ድርጊቶች ሁሉ የከፋውና በሕዝብ ላይ የተከፈተ የጅምላ ጥቃት ተግባር ነው። ይህን የጅምላ ጥቃት ተግባር በመቃወም ንብረታቸውን አናስኩቀም ብለው ለአቤቱታ በወጡ የሻይና የሎሽ ቀበሌ ነዋሪዎች ላይ የከተማው ጥበቃ ኃይልና ፖሊስ በፈፀመው ድብደባ 3 ወንዶችና 3 ሴቶች ላይ ከፍተኛ ጉዳት ደርሶባቸዋል። ሌሎችም ብዙ ሰዎች በደረሰባቸው ድብደባ ለጉዳት ተዳርገዋል።

2. በዶኮ ሻሌ ቀበሌ ገበሬ ማሕበር ሕዝብ ላይ በደረሰውና እየደረሰ ባለው በደል ምክንያት ሕዝቡ አቤቱታ ይዞ ወደ ዞንና ክልል መንከራተት ከጀመረ አራት ዓመታት አልፏል። በዚህ መሀል የቀበሌው ነዋሪዎች ይታሰራሉ፣ ይቆጣሉ፣ ይከሰሳሉ፣ ከአካባቢያቸው እንዲሰደዱ ይደረጋሉ። ከ20 በላይ የቀበሌው ነዋሪዎች በእስራትና በገንዘብ ተቀጥተዋል። ከ10 በላይ እየተከሰሱ ያሉ ሲሆን በርካታዎች ከአካባቢው ተሰደዋል።

3. የኤዞ አካባቢ ሕዝብ ለደረሰበትና ለሚደርስበት በደል መፍትሔ የሚሰጥ አካል አጥቶ አቤቱታ ይዞ ወደ ዞንና ክልል በመመለስ ለበርካታ ዓመታት ተንከራትቷል። በአካባቢው ዜጎች በግፍ ይታሰራሉ፣ ይቆጣሉ፣ ይንገላታሉ፣ ይሰቃያሉ።

4. በጋሞ ጎፋ ዞን በአርባምንጭ ወረዳ የላንቴ ቀበሌ ሕዝብ በቀበሌና በወረዳ መስተዳድር ሹመኞችና ካድሬዎች የደረሰበትን በደልና ጥቃት በተመለከተ ከዞን እስከ ክልል ድረስ ተንከራተው መፍትሔ የሚሰጥ አካል በመጥፋቱ እስከ ፌዴራል መንግሥት ድረስ አቤቱታ ለማቅረብ ተገደዋል። ለመብታቸው አቤቱታ በማቅረባቸውም ከ60 በላይ የላንቴ ነዋሪዎች ለእስራትና ለቆጣት ተዳርገዋል።

5. በተመሳሳይ በቀጫ፣ በጊዜ ጎፋ፣ በደንባ ጎፋና በሌሎችም ወረዳዎች በተቃዋሚ ፓርቲ አባላት፣ ደጋፊዎችና በሕዝብ ላይ እየደረሰ ያለው በደል፣ ከቤት ንብረት ማፈናቀል፣ መሬት መቀማት፣ የዜጎችን ቤት ንብረት ማቃጠል፣ ዜጎችን ማሰር፣ ማሰቃዎትና የመሳሰሉት የግፍ ተግባሮች ተባብረው ቀጥለዋል። ስለዚህ፡-

ሀ/ በደቡብ ኢትዮጵያ ክልላዊ መንግሥት በጋሞ ጎፋ ዞን ውስጥ ባሉ ወረዳዎች በተለያዩ አካባቢዎችና ቀበሌዎች በሕዝብ ላይ እየደረሰና እየተፈፀመ ያለው ግፍና በደል፣ እስራት፣ እንግልትና ወከባ፣

ለ/ በጨንቻ ወረዳ በዘጠኝ የከተማው አጎራባች ቀበሌዎች ላይ የተጀመረው የአርሶ አደሩን መሬት የመቀማትና ሕዝብን የማፈናቀል ተግባር፣ እንደዚሁም በዶኮ ሻሌ ገበሬ ማሕበር የቀበሌውን ክልል በኃይልና በጉልበት ለማስወሰድ የሚደረገውን ህገ-ወጥ ተግባርና በዚህ ምክንያት በሕዝቡ ላይ እየተፈፀመ ያለው እስራት፣ ቆጣት፣ እንግልትና ወከባ በኤዞ አካባቢ ሕዝብ ላይ እየተፈፀመ ያለው በደል፣ እስራት፣ ቆጣት፣ እንግልትና ወከባ፣

ሐ/ በአርባምንጭ ዙሪያ ወረዳ በላንቴ ቀበሌ ገበሬ ማሕበርና በሌሎች ቀበሌዎች ሕዝብ ላይ እየደረሰ ያለው ግፍና ወከባ፣ እስራትና እንግልት፣

መ/ በቀጫ፣ በጊዜ ጎፋ፣ በደንባ ጎፋና በሌሎችም ወረዳዎች በሕዝብና በተቃዋሚ ፓርቲ አባላት ላይ እየደረሰ ያለው ጥቃት፣ እንግልትና ማቀከብ እንዲቆም፣ በዞኑ ባሉ ወረዳዎች በሕዝብና በዜጎች ላይ እየደረሰ ያለው የሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶችን እየጣሱና እየረገጡ ያሉ ባለሥልጣናትና ካድሬዎች ላይ ሕጋዊ እርምጃ እንዲወሰድና ለፍርድ እንዲቀርቡ እንዲያደርግ

ሠ/ በጋሞ ጎፋ ዞን ከዞኑ ዋና ከተማ አርባ ምንጭ ጀምሮ በሌሎች የወረዳ ከተሞችና የገጠር መሬት ላይ በባለሥልጣናት፣ በካድሬዎችና በዘመድ አዝማሪ አማካይነት እየተካሄደ ያለው የሙስና ተግባር እንዲቆም፣ በሙስናው ሂደት ውስጥ የገቡ ባለሥልጣናትና ካድሬዎች ጉዳይ ተጣርቶ ለሕግ እንዲቀርቡና የሀገርና የሕዝብ ሀብት በሆነው መሬት ላይ እየተፈፀመ ያለው በዘመቻ ተከፋፍሎ የመያዝ ተግባር እንዲቆም እንጠይቃለን።

የጋሞ ዲሞክራሲያዊ ሕብረት ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ታህሳስ 30 ቀን 2004 ዓ.ም

የኢትዮጵያ ሕዝብ ቆራጥ . . .

ከገፅ 13 የዞረ

የፖለቲካ ድርጅትና መሪ መኖሩ ማረጋገጫ ነው። ከነዚህም በላይ የግለሰቦችን መፈተኛ ነው። በመሆኑም መድረክ ቀደም ብሎ ምርጫ ከመድረሱ በፊት ውይይቱ አድርጎ በሕዝብ ዘንድ ያለው ጥርጣሬ እና መንፈስ ሰብሮ እውነተኛ የሕዝብ ድርጅት መሆኑ ማስመስከር አለበት። ለዚህም ሕዝብንና ድርጅት አታጋይ መሪውን ማሳወቅ አሁን የምናየው የሕዝቡን ችግር መስማት ብቻ ሳይሆን በተጨማሪም አሁን ትግሉ የሚጠይቀው የውሳኔ አሳብ ጭምር ነው። አንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትሕ እና ከብርሃን ለአንድነትና ለዴሞክራሲና ለፍትሕ ያደረጉት ውህደት ለመድረክ ትልቅ ትምህርት የሰጠው ቢሆንም በሀገራችን ያሉት የፖለቲካ ፓርቲዎች ግን ፍቃድ አውጥቶ ቢሮ መከራየት የሕዝብ ትግል መስሎአቸው በራሳቸው ላይ እንዳያፈዙ ለመጀመሪያ ጊዜ እንዲሟሩ ማድረጋቸው ወቅታዊ የሕዝብን ጥያቄዎች ፈተዋል። ይህም ይበል የሚያሰኝ መሆኑ ሕዝቡ እየተነጋገረ ነው። በአንድነት የአምስት አመት እስትራቴጂ ላይ በግልፅ

አንድተቀመጠው ከመድረክ ጋር ያለውን ውህደት በቁርጠኝነት እየተንቀሳቀሰ መሆኑ በዋናነት ሕዝባዊ መሠረቱን እያስመሰከረ ነው። ይህ ካልተሳካ ግን ከወዲሁ ከሚቀሩት ፓርቲዎች ጋር በመዋሀድ ታሪካዊ ድርሻውን መወጣት አለበት። ይህን ማድረግ ደግሞ ሕዝብን ብቻ የሚያኮራ ሳይሆን በፓርቲው ውስጥ የተከፈለው መስዋዕትነት ማንጸባረቁ ድል ነው። የዚህን ፅሁፍ ከመደምደሜ በፊት የአንድነት ለዴሞክራሲ ለፍትህ የብሔራዊ ምክር ቤት አባልና ሥራ አስፈጻሚ የሆኑት ዶ/ር ንጋት አስፋው ከፍተኛ ነፃነት ጋር ቁ. 21 ጋር ካደረጉት ቃለ መጠይቅ ላይ የተናገሩትን በመጥቀስ ፅሁፌን እደመድማለሁ። ጋዜጠኛው “የኢትዮጵያ ህዝብ ደፋር ነው፤ አይበገሬ ነው ይባላል። ዛሬ ደግሞ በፍርሃት ቆረን ውስጥ ተጨብጦ ይገኛል፤ ድሮ ጀግና ነው የሚባለው ወሸት ነው ወይስ የዛሬ ፍራቱ ከምን የመጣ ነው?” ተብለው ለተጠየቁት ጥያቄ የሰጡት መልስ እንዲህ ነበር ያሉት፡- “የኢትዮጵያ ሕዝብ ጀግና እንደነበር በርካታ የታሪክ ምስክሮች

አሉ። ዛሬ ፈሪ ለመሆኑ ተጨባጭ ማስረጃ አለ ወይ? በእኔ እምነት ዛሬም ደፋር ነው ብዬ አምናለሁኝ። በድፍረት ለመጓዝ ጥሩ መሪ ያስፈልገዋል። ነጥሮ የወጣ ማን መሪ አለና ነው? ፈርተህ አልተከተልክኝም ብለን የምንወቅሰው፤ የተፈተነ የሚታመንበት መሪ ካገኘ ዛሬም ወደ ኋላ የሚመለስ ህዝብ አይደለም። ጀግንነቱ ከጦርነት ጋር ብቻ የሚያያዝ አይደለም። የዛሬው የሚጠብቀው ጀግንነት ረሃብን ለማጥፋት ከአብራክ የወጡ ጨቋኝና አንባዥን ገዢዎችን አሸቀንጥሮ ለመጣል መታገል ይፈልጋል። ይህን ለማድረግ ቆራጥ መሪ ያሻል። ቆራጥ መሪ ካለ ዛሬም የኢትዮጵያ ህዝብ ደፋር ነው።” ነበር ያሉት እናም አሳባቸውን እየተጋራው ቆራጥ መሪና መድረክን በዝቸ አጭር መልዕክት ፅሁፌን አጠቃልያለሁኝ። የእናንተ አገር አንባ መልቶ አስኪፈሽ፤ እያየን ዝም ነውተርቦ ሲያለቅስ? ወይስ እየሰሩ እንባውን ማበስ!

ተቋሙ የሚተዳደረው ...

ከገፅ 4 የዞረ

ሁሉ ይቅርታ ጠይቀው የተበላሸውን ለማስተካከል ደፋ ቀና ይላሉ። የ68 ዓመት አዛውንትና የተማሩ ዶክተር ናቸው። የቀማኛና የቡዳይ ሳይሆን የጨዋና ድሃ ኢትዮጵያዊ ቤተሰብ ውጤት ናቸው። ሽረ ስንቱ! ታዲያ ምን ቢበድሉ ነው ስሜታቸው እንዲገዳ የተፈለገው? አስተምህርቱስ ታሰቦበታልን? አንድነታውያን ሁሉ ግን አሁን ያሉት የሀገር መሪዎች፤ ነገ ተራ ሰዎች ሲሆኑ ከብራቸውን ማስጠበቅ ግዴታችን መሆኑን እናውቃለን። መንግሥት ስንሆን! በሌላም በኩል ሁላችንም የተቃዋሚ አባላት ወክልና አለን። አንድነት ባካሄደው ሁለተኛ መደበኛ ጉባኤ በርካታ ተሳታፊዎች ከአራቱም አቅጣጫ ተገኝተዋል። የማንም ፓርቲ አባላት አያድርጉትም። ተጠቃሚዎቹ የኢህአዴግም ቢሆን። አሁን የሚነገድባቸው ጀግኖቹ የህወሓት የትጥቅ ትግል ወቅት ታጋሮች ገንዘባቸውን ሳይሆን ህይወታቸውን ለተሰረቀው ትግል ሰጥተዋል። አሁን ግን ማንም፤ የማንም ድርጅት አያደረገውም። የአንድነቶች ግን አድረገውታል። ፡ ዳቦ በሻይ እየበሉ፤ ተንጠላጥለው ተጓጉዘው በራሳቸው ወጪ 4-5 ቀን በአዲስ አበባ አሳልፈዋል። ስለአገራቸው። ስለህዝባቸውና ስለ ድርጅታቸው መከረዋል። ፡ እነዚህ የድርጅቱ የቁርጥ ቀን ልጆች በቀጥታ በምስጢር ድምጽ መሪያቸውን መርጠዋል - ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳጎን። የተከበሩ አቶ ግርማ ሰይፉም የብሔራዊ ምክር ቤት አባል በመሆን በነዚህ አባላት ዘንድ በከፍተኛ ድምጽ ተመርጠዋል። ፡ የጉባኤውን ወብት፣ ብሰለትና ጥልቀት በርካታ እንግዶችና የተከበሩ የብሔራዊ

ምርጫ ቦርድ ተወካዮችም ተገንዘበውታል። ለዚህ ድርጅት አባላት ክብር ሲባልም መሪዎቹ ይከበሩ ዘንድ ይገባ ነበር። ተቃዋሚን በጠላትነት መፈረጅ የህወሓት/ኢህአዴግ ተፈጥሮአዊ ባህሪ መሆኑን ብዙዎች ይመስክራሉ። የመንግሥትነት ሥልጣን ጨጠጠም አመራሩ ባህሪውን እንዳልቀየረ በተለያዩ መድረኮች እያንፀባረቀው ይገኛል። ህገ-መንግሥታችን ሌሎች የአገሪቱ ህጎች ፖሊስና የፍትህ አካላት ከፓርቲዎች ቁጥጥርና ተጽእኖ ነፃ መሆናቸውን ይጠቁማሉ። በህጎቹ መሠረት ፖሊስቹ ነፃ ናቸው ብዬ አምናለሁ። ይህ ባለማእረግ ተረኛ የማረሚያ ቤቱ መኮንን የቀድሞውን የሀገሪቱን ፕሬዚደንትና የተቃዋሚ መሪ፤ እንዲሁም ከፍተኛ የመራጮች ድምጽ አግኝተው ፓርላማ የገቡትን የህዝብ ተወካዮች ማንጓጠጥ ከየት የመነጨ ጥላቻ ነው? አንድነት የጥላቻና የበቀል ፓርቲ አለመሆኑን በተደጋጋሚ ገልጿል። ችግሮችን በውይይትና በድርድር የመፍታት ዘዴን አጥብቆ ይከተላል። የኢህአዴግ መሪዎች ግን በብቸኝነት በሚቆጣጠሯቸውና በህዝብ ገንዘብ በሚተዳደሩ ሚዲያዎች የአንድነትን ጥላቻ ለአባሎቻቸው ይሰብካሉ። ከሚሊዮኖች አባሎቻቸው ጥቂቶቹ የጥቅም ተጋሪዎችና ቤተሰቦች እንዳሉ እናውቃለን። ህዝቡም በደንብ ለይቶ ያውቃቸዋል። እነዚህ ግለሰቦች የተቃዋሚዎችን መሪዎች በጥላቻና በጥርጣሬ እንዲመለከቱ የሥነ- ልቦና ዘመቻ ይደረግባቸዋል- በኢህአዴግ ቁንጮ መሪዎች። የማረሚያ ቤቱ ፖሊስ ሁሉ ከፖለቲካ ነፃ

ናቸው። ይህ ተረኛ ባለማእረግ የፖሊስ ባልደረግ ግን ያየሁበት ጥላቻ ከነዚህ የሥነ-ልቦና ቀውስ ውስጥ ካሉት ጥቅመኞች አባሎች የበለጠ ነበር። ፈውሱን ይሰጠው ዘንድ እፀልያለሁ። የሚመለከተው አካል ለዚህ ጉዳይ አጽንኦት ሰጥቶ መፍትሔ በጅግላት ዘንድም እምነቴ ነው። ተሰድበውና ተመናጭቀን ስንወጣ ተሰልፈው የሚገቡ በርካታ ዜጎች ነበሩ። አንድ ሴት ግን ቀልቤን ሳበችው። ጀግና የሴት ኩላጭ አየሁ። አሁን በጠረታ ላይ ትመስለኛለች። አላዘነኩትም። ለእኔ ለህዝቧ ነፃነት የታገለች፤ ከቀውጢ ጦርነቶች ሁሉ ያመለጠች ነች። ወሬ የማታውቅ የተግባር ሰው እንደነበረች አስማለሁ። የቤት መኪና ታርጋና ሾፊርዋን ይዛ ወረደች። ባለቤቷ «የአኪልዳማ ድራማ» አዘጋጅ የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን ሥራ አስኪያጅ ነው። ስለዚህ ጉዳይ ምንም ማለት አያስፈልገኝም። ህዝቡ ያውቀዋልና። የምትጠይቀውን ልትጠይቅ በእለቱ በቃላት ታሳሪው ብዙ፤ ጠያቂውም መላት ነውና አላየችንም ብዬ አገምታለሁ። አለስተቀለሻችሁ። እኔ በደንብ ባውቃለችም እሷ ግን ጭራሹን አታውቀኝም። በርግጠኝነት የቀድሞ ፕሬዚደንቷን ግን ታውቃለች። ህዝብ የመረጣቸውና ህገ-የሚፈቅድላቸው የቀድሞ ፕሬዚደንቷን ግን ተሰድበው ሁላችንም ተመናጭቀን ተመልሰናል። በነፃነት ምን ይሰማት ይሆን? ሌሎችን ጓዶችን ለፍትሕ ፣ ለዴሞክራሲ፣ ለነፃነትና ለአድገት ገብራ አልፋለችና የምታደርገው ነገር ባይኖርም እንደሚሰማት ግን አገምታለሁ። እኔ ግን አዘነኩት- ነፃ አልወጣሁምና!

**ለመለው የክርስትና እምነት ተከታዮች
በሙሉ እንኳን ለብርሃን ጥምቀቱ
አደረሳችሁ።**

**በዓሉ የሠለም የጤና የፍቅር እንዲንሆንላችሁ
እንመኛለን**

**አንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ /አንድነት/
2004 ዓ.ም**

**የኢትዮጵያ ሕዝብን የሥልጣን ባለቤት ለማድረግ በሚደረገው ትግል የግልጽ ድርሻ መወጣት ይፈልጋሉ?
እንግዲያውስ ለዚህ አላማ በፅናት ለሚታገለው አንድነት ፓርቲን በሞራል፣ በሀሳብና በገንዘብ ይርዱ።**

**አንድነትን በገንዘብ መርዳት ለምትፈልጉ፤
አንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትሕ ፓርቲ
የሂሳብ ቁጥር፡ - 510
ንብ ሞክ። ዑራኦል ቅርንጫፍ ገቢ ያደርጉ።**

**ድረ-ገፅ: www.andinet.org
E-mail: andinet@andinet.org
or udjparty@gmail.com
Tel. 011226288**